

**INFORMACJA NR
PREZYDENTA MIASTA OPOLA**

z dnia 2025 r.

**INFORMACJA O REALIZACJI W 2024 ROKU ZADAŃ UJĘTYCH W MIEJSKIM
PROGRAMIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W MIEŚCIE
OPOLU NA LATA 2021 – 2025**

INFORMACJA
O REALIZACJI W 2024 ROKU ZADAŃ UJĘTYCH
W MIEJSKIM PROGRAMIE DZIAŁAŃ NA RZECZ
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W MIEŚCIE OPOLU
NA LATA 2021 – 2025

Spis treści:

Wstęp	2
1. Cele operacyjne i zadania do realizacji.....	3
1.1 Realizacja celów operacyjnych w 2024 r.	3
<i>Cel 1. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie właściwego postrzegania powszechnego problemu niepełnosprawności.....</i>	<i>3</i>
<i>Cel 2. Pomoc w zakresie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny</i>	<i>8</i>
<i>Cel 3. Likwidacja barier architektonicznych, technicznych, transportowych oraz w komunikowaniu....</i>	<i>10</i>
<i>Cel 4. Wyrównywanie szans w dostępie dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością do nauki.....</i>	<i>36</i>
<i>Cel 5. Zapewnienie podstawowych potrzeb socjalnych umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym</i>	<i>44</i>
<i>Cel 6. Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością szerszego dostępu do rehabilitacji społecznej, kultury, sportu, rekreacji i turystyki.....</i>	<i>60</i>
<i>Cel 7. Zwiększenie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością.....</i>	<i>66</i>
<i>Cel 8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością.....</i>	<i>69</i>
Podsumowanie	74

Wstęp

Zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnością w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudniania i przestrzegania praw osób z niepełnosprawnościami.

W dniu 28 stycznia 2021 r. Rada Miasta Opola uchwałą Nr XXXV/721/21 przyjęła **Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu na lata 2021-2025**.

Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu na lata 2021-2025 jest otwartym dokumentem służącym realizacji polityki społecznej miasta Opola ukierunkowanym na pomoc osobom, które w wyniku różnego typu niepełnosprawności doświadczają ograniczeń w samodzielnym funkcjonowaniu i pełnieniu ról społecznych.

Program skierowany jest do osób z niepełnosprawnościami mieszkańców Miasta Opola i ich rodzin oraz instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się w mieście Opolu problematyką niepełnosprawności.

Definicja zawarta w Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych określa, iż: „(...) osoby niepełnosprawne, czyli osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi (...)”.

Biorąc pod uwagę powyżej przytoczoną definicję, niepełnosprawność przedstawia się jako zjawisko niejednorodne, wymagające wieloaspektowego systemu wsparcia, stwarzającego osobom z niepełnosprawnością i ich rodzinom możliwość skorzystania z efektywnej pomocy, wypracowania warunków sprzyjających aktywizacji zawodowej i społecznej oraz wypracowania form pomocy, w pełni zindywidualizowanych i dostosowanych do aktualnych potrzeb osób z niepełnosprawnością. Niepełnosprawności zazwyczaj nie można usunąć, zlikwidować czy pozbyć się. Skutki niepełnosprawności można jednak w znacznym stopniu ograniczyć, złagodzić lub wyeliminować. Nowoczesne rozumienie rehabilitacji osób z niepełnosprawnością zakłada jak najpełniejszą współpracę pomiędzy instytucjami i grupami odpowiedzialnymi za wielopłaszczyznowy proces rehabilitacji. Bardzo ważne jest również włączenie w ten proces środowisk samych osób z niepełnosprawnością. Niepełnosprawność jest nie tylko rezultatem uszkodzenia ciała lub choroby, ale także wynikiem barier społecznych, fizycznych i ekonomicznych, które osoby z niepełnosprawnością napotykały w swoim środowisku. Podejmowane działania są ukierunkowane na wzrost aktywności osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, a także na przeciwdziałanie dyskryminacji osób z niepełnosprawnością i zjawisku ich wykluczenia społecznego. Zamierzeniem władz miasta Opola jest coraz większa integracja społeczna wszystkich mieszkańców Opola bez względu na ich wiek, sprawność fizyczną i sytuację ekonomiczną. Włączenie osób z niepełnosprawnością do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz pełna otwartość i akceptacja społeczna odmienności związanej z niepełnosprawnością i starością. Zatem Program stanowi także wezwanie do wspólnych działań na rzecz realizacji wizji równych szans i praw dla osób z niepełnosprawnościami na równi z innymi osobami. Zakłada się otwarty charakter programu, co oznacza, że może on być uzupełniany o nowe zadania, w ramach których możliwe będzie realizowanie projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych.

Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021–2025 jest kontynuacją wcześniej realizowanych miejskich programów na rzecz osób z niepełnosprawnością i stanowi odpowiedź władz miasta Opola na potrzeby osób z niepełnosprawnością, mieszkańców Opola. Kierunki działania w ww. Programie zostały skonstruowane w taki sposób, aby mogły objąć swoim zakresem całą zbiorowość osób z niepełnosprawnościami niezależnie od rodzaju dysfunkcji, stopnia niepełnosprawności oraz źródła jej powstania. Program skierowany jest zarówno do osób dorosłych jak i dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością. Ponadto program kieruje się także do rodzin osób z niepełnosprawnością, gdyż ich zaangażowanie ma decydujące znaczenie dla rozwiązywania problemów tych osób.

Realizatorami działań zdefiniowanych w ww. Programie są:

- ✚ wydziały Urzędu Miasta Opola,
- ✚ jednostki organizacyjne Miasta Opola,
- ✚ organizacje pozarządowe,
- ✚ Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu.

Koordynatorem realizacji Programu jest Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola. Szczegółowy zakres działań na rzecz osób z niepełnosprawnością w mieście Opolu na 2024 r. został określony w Zarządzeniu Nr OR-I.0050.105.2024 Prezydenta Miasta Opola z dnia 13 lutego 2024 r. w sprawie przyjęcia Harmonogramu realizacji zadań na rok 2024 w ramach Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu na lata 2021– 2025.

Niniejsza informacja obejmuje opis osiągniętych celów i przypisanych im zadań zrealizowanych w 2024 roku przez poszczególne wydziały Urzędu Miasta Opola, miejskie jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnością w mieście Opolu i Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu.

1. Cele operacyjne i zadania do realizacji

W Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2025 zostało określonych **8 celów operacyjnych**:

- ✚ Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie właściwego postrzegania powszechnego problemu niepełnosprawności;
- ✚ Pomoc w zakresie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny;
- ✚ Likwidacja barier architektonicznych, technicznych, transportowych oraz w komunikowaniu;
- ✚ Wyrównywanie szans w dostępie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do nauki;
- ✚ Zapewnienie podstawowych potrzeb socjalnych umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym;
- ✚ Zapewnienie osobom niepełnosprawnym szerszego dostępu do rehabilitacji społecznej, kultury, sportu, rekreacji i turystyki;
- ✚ Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych;
- ✚ Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Każdy cel został dodatkowo uszczegółowiony zadaniami, których realizacja ma umożliwić osobom z niepełnosprawnością pokonanie barier architektonicznych, funkcjonalnych czy w komunikowaniu się. Możliwość aktywnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym jest uwarunkowana uprzednią likwidacją istniejących barier.

1.1 Realizacja celów operacyjnych w 2024 r.

Cel 1. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie właściwego postrzegania powszechnego problemu niepełnosprawności

Zadania:

- A. Zagwarantowanie warunków do udziału osób z niepełnosprawnością w imprezach organizowanych przez miasto Opole poprzez organizację warunków otoczenia fizycznego oraz dbanie o szeroki dostęp do informacji np. promocja imprez w miejscach szczególnie odwiedzanych przez osoby z niepełnosprawnością**

❖ Kampania „Opole w Rytmie Życzliwości”

W 2024 r. kontynuowano Kampanię „Opole w Rytmie Życzliwości” mającą na celu rozpowszechnianie życzliwej postawy społecznej wobec innych, a przez to dodatkowo powstrzymanie mowy nienawiści.

Celem głównym Kampanii jest promowanie życzliwości rozumianej m.in. jako: tolerancja, uczynność, uprzejmość, uczciwość, wrażliwość, opiekuńczość, serdeczność, współczucie, przyjaźń, zrozumienie, ciepło, poświęcenie, empatię, szczodrość, lojalność, pomoc, zrozumienie, otwartość, wrażliwość, szacunek, wielkoduszność, wyrozumiałość, troska, dobro i poruszać kwestę pozytywnych zachowań m.in. wobec osób starszych czy osób z niepełnosprawnością.

Wszystkie działania realizowane w ramach Kampanii „Opole w Rytmie Życzliwości” mają na celu upowszechnianie i rozwijanie wiedzy na temat niepełnosprawności, a także wpływają na zmianę postaw społecznych wobec seniorów i osób z niepełnosprawnościami, które tworzą atmosferę tolerancji, zrozumienia i życzliwości wobec tych osób, a także przeciwdziałają ich dyskryminacji. Podjęte działania w ramach kampanii przyczyniają się do rozpowszechniania postawy życzliwości wśród mieszkańców miasta Opola poprzez organizowanie wspólnych projektów, do których zaangażowane są różne grupy społeczne.

W ramach Kampanii „Opole w Rytmie Życzliwości” zrealizowano następujące działania:

1) organizacja stoisk „życzliwości” na wydarzeniach skierowanych do osób z niepełnosprawnością
Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola, Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu i Centrum Informacyjno – Edukacyjne „Senior w Opolu” działające przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Opolu organizowali tzw. „stoiska życzliwości” m.in. na imprezach miejskich takich jak: „Opolskie Dni Osób Niepełnosprawnych”, „Jarmark Niezwykłości”, „Śniadanie Wielkanocne”, „Dni Seniora” i „Dzień Dziecka” - piknik organizowany przez Radę Dzielnicy V i Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych „Jestem”, „Światowy Dzień Ubogich”, a także realizowany z Fundacją SPINACZ projekt realizujący założenia kampanii.

2) organizacja „lekcji życzliwości”

W ramach Kampanii „Opole w Rytmie Życzliwości” przedstawiciele Centrum Informacyjno – Edukacyjnego „Senior w Opolu”, Rady Seniorów Miasta Opola przeprowadzają „lekcje życzliwości” w przedszkolach i szkołach na terenie miasta Opola. W 2024 r. zostało zorganizowanych 16 lekcji: 6 w przedszkolach, 10 w szkołach podstawowych. Liczba ta wzrosła w stosunku do ubiegłego roku ze względu na realizację projektu i pozyskane środki przez Fundację SPINACZ.

„XXIII Opolskie Dni Osób z Niepełnosprawnościami” w Opolu

W dniach 12 i 13 września 2024 r. w Opolu odbyły się pod patronatem Prezydenta Miasta Opola i Marszałka Województwa Opolskiego „XXIII Opolskie Dni Osób z Niepełnosprawnościami”. Impreza miała na celu zmobilizować osoby z niepełnosprawnością do wyjścia z domu i integracji ze społeczeństwem miasta, regionu i województwa. Wśród licznych atrakcji odbył się m.in. „Marsz po zdrowie”, w którym w ramach aktywności i promocji zdrowego trybu życia uczestnicy przeszli z kijkami Nordic - Walking. Odbyły się też pokazy sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego oraz nieodpłatny pomiar cukru i ciśnienia tętniczego. Dodatkowo pokaz walk Judo, prezentacja prac plastycznych i rękodzieła osób z niepełnosprawnościami. Były również występy:

- zespołów tanecznych i wokalnych,
- kapel, chórów z przedszkoli, szkół specjalnych i dorosłych osób z niepełnosprawnością z Domów Pomocy Społecznej i Dziennego Pobytu, Zakładów Terapii Zajęciowej i Zakładów Aktywizacji Zawodowej oraz Środowiskowych Domów Samopomocy.

Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem i Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu zapraszają na

XXIII Opolskie Dni Osób z Niepełnosprawnościami

IMPREZA OTWARTA! **12-13.09.2024**
PL. Wolności w Opolu

12.09.2024 (czwartek) **13.09.2024 (piątek)**

Godz. 10.00
Msza św. w kościele Franciszkanów w intencji osób z niepełnosprawnościami. Do mszy gra Orkiestra Górnicza „Górzanie”, śpiewa Chór z DDP – Magda-Maria w Opolu

Godz. 12.00
Uroczyste otwarcie Dni Osób Niepełnosprawnych
• przekazanie kluczy do bram miasta
• wystąpienie Prezydenta Miasta Opola i Marszałka Województwa Opolskiego
• wręczenie pucharów kierownikom Warsztatów Terapii Zajęciowej

Godz. 11.30 – 19.00
Występy zespołów wokально-instrumentalnych

Godz. 11.15
MARSZ PO ZDROWIE – wymarsz na trasę marszu PL. Wolności

Godz. 11.00 – 15.00
Pokazy sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego oraz wózków elektrycznych

Godz. 11.20
MIĘDZYSZKOLNE ROWEROWE – konkurs dla najmłodszych

Godz. 12.30
Konferencja ds. dostępności pn. **KIERUNEK: DOSTĘPNE OPOLSKO** – Biblioteka Publiczna im. Jana Pawła II, ul. Młynów 4 w Opolu

Godz. 12.30 – 15.00
Nieodpłatny pomiar cukru i ciśnienia tętniczego

Godz. 13.00
Występ zespołu „Gang Marcela”

Godz. 17.30 – 18.30
Gminna Orkiestra Dęta z Prószkowa pod batutą Andrzeja Bojarskiego
Zakończenie około godz. 19.00

Godz. 11.00
• Otwarcie punktów informacyjnych
• Nieodpłatne badanie cukru i ciśnienia tętniczego
• Występy zespołów wokально-instrumentalnych z DPS, ZAZ, ŚDS i innych Zakładów Terapii Zajęciowej Województwa Opolskiego

Godz. 11.00 – 15.00
Pokazy sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego oraz wózków elektrycznych

Godz. 11.00 – 13.00
VII Edycja **MAJSTER KUCHNI** o Złotą Patelnię Marszałka Województwa Opolskiego i Złotą Chochłę Dyrektora PFRON w Opolu

Godz. 15.40 – 16.20
Występ Zespołu „Opolanie”

Godz. 17.30
Występ Orkiestry Dętej OSP Wegry pod batutą Andrzeja Bojarskiego

Godz. 19.00
Zakończenie XXIII Opolskich Dni Osób z Niepełnosprawnościami

Honorowy patronat: Miasto Opole, Województwo Opolskie, NZZ, PFRON, OPOLSKIE, itp.

Zadanie finansowane z Budżetu Miasta Opola

Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem i Marszałek Województwa Opolskiego Szymon Ogłaza zapraszają na

Jarmark Niezwykłości - OPOLSKIE 2024

IMPREZA OTWARTA! **12-13.09.2024**

12.09.2024 (czwartek) PL. Wolności w Opolu

Godz. 10.00
Msza św. w kościele Franciszkanów w intencji osób z niepełnosprawnościami. Do mszy gra Orkiestra Górnicza „Górzanie”, śpiewa Chór z DDP – Magda-Maria w Opolu

Godz. 12.00
Uroczyste otwarcie Dni Osób Niepełnosprawnych
• przekazanie kluczy do bram miasta
• wystąpienie Marszałka Województwa Opolskiego i Prezydenta Miasta Opola
• wręczenie pucharów kierownikom Warsztatów Terapii Zajęciowej

Godz. 11.00
Otwarcie punktów informacyjnych

Godz. 11.00 – 15.00
• Pokazy sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego oraz wózków elektrycznych
• Pokaz samochodów przystosowanych na układ ręczny

Godz. 11.15
Marsz po zdrowie – Wymarsz na trasę marszu – PL. Wolności

Godz. 11.30 – 19.00
Występy zespołów wokально-instrumentalnych

Godz. 11.40
Spartakiady osób z niepełnosprawnościami – Miejski Stadion Lekkoatletyczny w Opolu, ul. Sosnkowskiego 12

Godz. 12.30
Konferencja ds. dostępności pn. **Kierunek: dostępne OPOLSKO** – Biblioteka Publiczna im. Jana Pawła II, ul. Młynów 4 w Opolu

Godz. 12.30 – 15.00
Nieodpłatny pomiar cukru i ciśnienia tętniczego

Godz. 14.00
Wręczenie pucharów zwycięzcom Spartakiady i Marszu

Godz. 17.30 – 18.30
Gminna Orkiestra Dęta z Prószkowa pod batutą Andrzeja Bojarskiego
Zakończenie około godz. 19.00

13.09.2024 (piątek) PL. Wolności w Opolu

DZIEŃ PO ŚLASKU – ślaska kuchnia, ślaskie szlagiery

Godz. 11.00
• Otwarcie punktów informacyjnych
• Nieodpłatne badanie cukru i ciśnienia tętniczego
• Występy zespołów wokально-instrumentalnych z DPS, ZAZ, ŚDS i innych Zakładów Terapii Zajęciowej Województwa Opolskiego

Godz. 11.00 – 13.00
Pokazy sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego oraz wózków elektrycznych

Godz. 11.00 – 13.00
VII Edycja **MAJSTER KUCHNI** o Złotą Patelnię Marszałka Województwa Opolskiego i Złotą Chochłę Dyrektora PFRON w Opolu

Godz. 13.00 – 14.00
Występ Zespołu „Dwa Fyniki”

Godz. 14.30 – 15.30
Występ Zespołu Aneta i Norbert

Godz. 15.40 – 16.20
Występ Zespołu „Opolanie”

Godz. 17.30
Występ Orkiestry Dętej OSP Wegry pod batutą Andrzeja Bojarskiego

Godz. 19.00
Zakończenie Jarmarku Niezwykłości – Opolskie 2024

Zadanie finansowane przez Samorząd Województwa Opolskiego ze środków PFRON

„Jarmark Niezwykłości Opolskie 2024”

Również w dniach 12-13 września 2024 r., jako wydarzenie towarzyszące obchodom „XXIII Dni Osób z Niepełnosprawnościami” odbył się „Jarmark Niezwykłości - Opolskie 2024”, na którym spotkały się całe rodziny. Impreza integrująca wszystkich mieszkańców Opolszczyzny, jak i seniorów, a także osoby z niepełnosprawnością.

Organizatorzy w programie, przewidzieli czas na integrację poprzez zabawę, sport i edukację. Zorganizowano też występy zespołów wokально-instrumentalnych i prezentację rękodzieł osób z niepełnosprawnością z województwa opolskiego.

Konferencja pn. „Przystanek Różnorodność”

Wydział Polityki Społecznej i Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu działająca przy Prezydencie Miasta Opola była organizatorem konferencji pn. „Przystanek Różnorodność”, która odbyła się w dniu 20 marca 2024 r. w auli Uniwersytetu WSB MERITO w Opolu. Wśród poruszanych tematów były kwestie związane z autyzmem i pokonywaniem barier.

Tematyka konferencji:

- „Opole miastem różnorodnym”,
- „Mój rozwój i edukacja w spektrum autyzmu”,
- „Samostanowienie, obywatelskość, partycypacja - siła neuro różnorodności w przestrzeniach rzeczniczych”,
- „Szkoła – komunikacyjne pole minowe”
- Różnorodność placówek oświatowych w Opolu”.

Konferencja pod patronatem honorowym Rzeczniczki Praw Dziecka i Prezydenta Miasta Opola.

Jubileuszowy X Festiwal Piosenki Osób Niepełnosprawnych

JUBILEUSZOWY X FESTIWAL PIOSENKI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

12-13/09/2024
TURAWA OŚRODEK WYPOCZYNKOWY JOWISZ
Warsztaty muzyczno-psychologiczne

14/09/2024
MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W OPOLU
16.30 Konkurs Piosenki: Prezentacja Uczestników Festiwalu
JURY: EWA URYGA/STANISŁAW BARTOSIK/PIOTR WRONA
18.30 Recital Akademii Musicalu i Muzyki Rozrywkowej
Cool Music School pod dyr. Katarzynę Pomy Piasieckiej
18.45 Zespół Błyski: Daria Barszczyk, Trzecia Siostra & Paweł Banaś
19.00 KATARZYNA GROCHOLA - promocja książki „Wyluzuj, kobieto!”

15/09/2024
NARODOWE CENTRUM POLSKIEJ PIOSENKI W OPOLU
17.30 GALA FESTIWALU mocART
wystąpią:
GRAZYNA ŁOBASZEWSKA
ADAM ASANOV i ZBIGNIEW MOZDZIERSKI z Zespołu PIERŚĆ
Laureaci Festiwalu mocART 2024
Anna Rossa – Laureatka Grand Prix Festiwalu mocART 2023
mocART BAND w składzie:
Krzysztof Puma Piasiecki/Dariusz Ziółek/Dawid Gólczewski/
Adam Rybak/Jakub Gólczyk/Grzegorz Sulikowski/Bartosz Rokosz
Uczestnicy Festiwalu mocART 2024
w hymnie „Taka jest w nas moc”
Gospel Family i mocART Choir
pod dyr. Katarzynę Pomy Piasieckiej
DIREKTOR ARTYSTYCZNA: Katarzyna Puma Piasiecka
ORGANIZATOR: Stowarzyszenie „Power of Soul”
PARTNERZY I SPONSORZY:

WSTĘP WOLNY

SPATRONAT MEDIALNY:

Biuro ds Dostępności Urzędu Miasta Opola, Miejska Biblioteka Publiczna i Narodowe Centrum Polskiej Piosenki w Opolu było współorganizatorem Jubileuszowego X Festiwalu Piosenki Osób Niepełnosprawnych mocART 2024.

Jubileuszowy X Festiwal Piosenki Osób Niepełnosprawnych „mocART” obejmował kilkudniowe warsztaty muzyczno-psychologiczne, adresowane do osób z niepełnosprawnościami z całej Polski, które odbyły się w Opolu w terminie 12-15 września 2024 r.

Celem projektu było przede wszystkim stworzenie podstaw do poszerzania samoświadomości uczestników Festiwalu poprzez edukację muzyczno - psychologiczną i aktywizację społeczną oraz zintegrowanie środowiska różnych grup społecznych i kulturowych. Działania w ramach projektu promują też muzyczne talenty osób z niepełnosprawnością z województwa opolskiego jak i całej Polski.

„Światowy Dzień Ubogich” w Opolu

W dniu 17 listopada 2024 r. w Opolu odbył się „VIII Światowy Dzień Ubogich w Opolu”. Akcja miała nie tylko charakter pomocowy, ale była też okazją do spotkania i wspólnego spędzenia czasu. Okazania wsparcia zarówno ubogim, jak i samotnym osobom z niepełnosprawnością. Zaproszono na poczęstunek i wspólne świętowanie. Dodatkowo odbyła się też zbiórka nowych rękawiczek i czapek dla osób potrzebujących i bezpłatne poradnictwo.

B. Aktualizacja i modyfikacja oficjalnej strony internetowej miasta czyniąca ją dostępną dla osób słabo widzących i niewidzących oraz aktualizacja podstrony dotyczącej problemów pomocy społecznej i osób z niepełnosprawnością (w zakresie informacji o ulgach, uprawnieniach i formach pomocy)

Na stronie internetowej Urzędu Miasta Opola, na bieżąco zamieszczane są i aktualizowane informacje o formach pomocy dla osób z niepełnosprawnością. Strona internetowa Urzędu Miasta Opola jest zgodna z ustawą o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

C. Prowadzenie działań informacyjnych poprzez ulotki, broszury, programy w mediach o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych

Pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola i Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu udzielali informacji dotyczących praw i możliwości uzyskania pomocy przez osoby z niepełnosprawnościami. Działające w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opolu Centrum Informacyjno - Edukacyjne „Senior w Opolu” aktywnie realizowało programy dotyczące kształtowania i rozwijania świadomości społecznej w zakresie prawidłowego postrzegania niepełnosprawności, m.in. poprzez: kampanię „Opole w Rytmie Życzliwości”, współpracę z Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu, redagowanie strony internetowej, czy prowadzenie wolontariatu. Osoby z niepełnosprawnością oraz ich rodziny i opiekunowie prawni otrzymywali na bieżąco informacje dotyczące różnych form wsparcia, w tym finansowego i możliwości otrzymania refundacji czy bezpłatnego wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego (wózki inwalidzkie, kule, chodziki, balkoniki i itp.). Ponadto na portalu społecznościowym Facebook był aktualizowany profil Programu „Opolska Rodzina” na lata 2019-2029, na którym były umieszczane informacje, które dot. Programu i Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu.

D. Doraźne organizowanie punktów informacji dla osób z niepełnosprawnością podczas imprez miejskich z udziałem dużych grup mieszkańców

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola, Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu i Centrum Informacyjno – Edukacyjne „Senior w Opolu” działające przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Opolu organizowali tzw. „stoiska życzliwości” m.in. na wydarzeniach, imprezach takich jak: „Opolskie Dni Osób z Niepełnosprawnościami”, „Jarmark Niezwykłości”, „Opolskie Śniadanie Wielkanocne”, „Dni Seniora”, happening/piknik dla rodzin zastępczych, „VIII Światowy Dzień Ubogich w Opolu”, gdzie można było skorzystać z poradnictwa w zakresie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

Cel 2. Pomoc w zakresie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny

Zadania:

- A. Prowadzenie poradnictwa dla osób z niepełnosprawnością, ich rodzin i opiekunów oraz udzielanie informacji pracownikom socjalnym i przedstawicielom organizacji pozarządowych w zakresie zasad zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny, a także dostępu do leczenia i rehabilitacji**

Wydział Polityki Społecznej

Pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola na bieżąco prowadzili poradnictwo dla osób z niepełnosprawnością, ich rodzin i opiekunów prawnych oraz udzielali informacji pracownikom socjalnym i innym organizacjom pozarządowym odnośnie do zasad zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny w celu ułatwienia dostępu do leczenia i rehabilitacji.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPR) w Opolu

Również pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu w trakcie przeprowadzanych rodzinnych wywiadów środowiskowych z osobami niepełnosprawnymi, przekazywali informacje dotyczące możliwości uzyskania dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) na niwelowanie skutków niepełnosprawności. Pomagali podopiecznym w uzyskaniu dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakupie środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego. Dystrybuowano również ulotki adresowane do osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych (wynikających również z niepełnosprawności) o formach pomocy, jakie można otrzymać za pośrednictwem Ośrodka. W 2024 r. z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu w związku z niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą pomoc uzyskało **1 405 osób**.

Centrum Informacyjno – Edukacyjnego „Senior w Opolu”

W ramach działalności Centrum Informacyjno – Edukacyjnego „Senior w Opolu” od 2021 r. prowadzona jest darmowa wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego dla mieszkańców miasta, w tym również dla osób z niepełnosprawnością. Osoby zainteresowane mogą skorzystać z wypożyczenia ww. sprzętu, tj.: wózków inwalidzkich, podpórek czterookołowych, stałych balkoników przestawnych, kul ortopedycznych inwalidzkich łokciowych. Bezpłatna wypożyczalnia powstała dzięki współpracy Stowarzyszenia na Rzecz Integracji Środowiska Lokalnego „Chciej Chcieć” z siedzibą w Opolu, Centrum Informacyjno-Edukacyjnym „Senior w Opolu” z pozyskanych darowizn z Fundacji LOTTO im. Haliny Konopackiej i Fundacji PZU.

Dom Pomocy Społecznej (DPS) w Opolu

W 2024 r. oddano do użytku nowy budynek Domu Pomocy Społecznej w Opolu przeznaczony dla osób starszych, przewlekle somatycznie chorych i osób z niepełnosprawnością. Zgodnie z wymogami standardu w placówce są już dostępne udogodnienia dla osób ze szczególnymi potrzebami m.in.: wejścia do budynku bez progów, oznaczenia dla osób niedowidzących/niewidomych, oznakowania wizualne, windy z rozsuwanymi drzwiami, wózki i pętle indukcyjne oraz sprzęt do ewakuacji osób z niepełnosprawnością. W jednostce na co dzień osoby z niepełnosprawnościami korzystają ze specjalistycznego sprzętu, w który wyposażono placówkę m.in.: podnośniki z opcją pionizatora, krzesła kąpielowe, łóżko-wannę i łóżka bariatryczne, wagę medyczną do podnośników, EKG i krążki do obracania. Dodatkowo w ramach prowadzonej na miejscu fizjoterapii korzystają oni również z licznych zabiegów rehabilitacyjnych tj.: galwanizacji, jonosfery, interdynu, tensu, laseru, elektrostymulacji, soluxu, pola magnetycznego, diatermii krótkofalowej, ultradźwięków, masażu,

inhalacji i kinezyterapii. W Domu Pomocy Społecznej w Opolu osoby ze szczególnymi potrzebami mają zapewnioną opiekę pielęgniarstwa, lekarską oraz wsparcie socjalne i psychologiczne. Placówka zapewnia osobom z niepełnosprawnością również aktywizację i rozwój zainteresowań poprzez ich uczestnictwo w zajęciach edukacyjnych, arteterapii, ergoterapii, socjoterapii, dogoterapii, ćwiczeniach rozwijających pamięć i koncentrację. Osoby z niepełnosprawnościami uczestniczą w wydarzeniach, imprezach i uroczystościach zorganizowanych na terenie placówki oraz organizowanych wycieczkach/wyjazdach rekreacyjnych. Mają też możliwość wypożyczenia książek z zasobów Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu, która raz w miesiącu przyjeżdża do placówki (planowane jest również utworzenie jej filii w Ośrodku). Umożliwiono im też prezentację wykonanych prac i rękodzieł podczas „Opolskich Dni Osób z Niepełnosprawnością”. Dom Pomocy Społecznej w Opolu na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami współpracuje z różnymi instytucjami m.in.: z Fundacją Orlen Centrum Serwisowe, Fundacją Dr Clown, Fundacją L’Arche (warsztaty wokalne), Fundacją „Wyspy pamięci” (uczestnictwo w warsztatach muzealnych). Dodatkowo w ramach akcji „List do Św. Mikołaja” organizowanej przez Fundację „Św. Mikołaj dla Seniora” osoby z niepełnosprawnościami otrzymały paczki świąteczne od darczyńców. Placówka posiada zaktualizowaną stronę internetową jednostki pod kątem zapewnienia dostępności osobom z niepełnosprawnościami (zmiana szaty graficznej, wyposażenie w tekst łatwy do czytania ETR, materiały wizualne, informacja o placówce dostępna jest też w języku migowym).

Miejski Ośrodek Pomocy Osobom Bezdomnym i Uzależnionym (MOPOBiU) w Opolu

Wśród osób bezdomnych korzystających z usług Miejskiego Ośrodka Pomocy Osobom Bezdomnym i Uzależnionym w Opolu są osoby z niepełnosprawnością. W 2024 r. było 73 takich osób (30 osób bez orzeczenia i 43 osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności). Osobom tym zapewniono możliwość korzystania z zabiegów rehabilitacyjnych przeprowadzanych przez technika rehabilitanta w Ośrodku.

Dodatkowo Ośrodek nawiązał współpracę z przedstawicielem medycznym Artromedu w Głogówku i w ramach tej współpracy pozyskano sprzęt rehabilitacyjny dla osób z niepełnosprawnością, m.in.: wózki inwalidzkie elektryczne (5 szt.) i manualne (3 szt.), pionizator (1 szt.), balkoniki (2 szt.) i poduszki przeciwoleżynowe na wózki (6 szt.).

B. Rozdział środków przeznaczonych na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny

W 2024 roku utrzymywało się zwiększone zainteresowanie osób z niepełnosprawnością pomocą realizowaną z wykorzystaniem środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). Uwzględniając sytuację życiową i zdrowotną osób z niepełnosprawnością pomoc w formie dofinansowań i refundacji skierowana była do osób najbardziej jej potrzebujących. W 2024 r. na realizację zadania polegającego na zaopatrzeniu w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny zaplanowano środki finansowe w wysokości **1 268 494, 00 zł.**

Do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola wpłynęło **715 wniosków osób z niepełnosprawnością**. Środki finansowe przyznano na realizację **636 wniosków i wydatkowano kwotę w wysokości 1 268 444, 15 zł.** Przyznane dofinansowania i refundacje dotyczyły głównie zakupu: aparatów słuchowych, systemów FM, protez, ortez, gorsetów, wózków inwalidzkich ręcznych i specjalnych, pionizatorów, obuwia ortopedycznego, protez piersi, materacy i poduszek

przeciwodłężynowych, pieluchomajtek, cewników, sensorów, rowerów rehabilitacyjnych, łózek rehabilitacyjnych, bieżni i rotorów. Realizację zadania w latach 2021-2024 obrazuje poniższa tabela.

Tabela 1. Podział środków PFRON na zaopatrzenie dla osób z niepełnosprawnością w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny w latach 2021-2024.

Lp.	Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków zrealizowanych	Kwota realizacji zadania
1.	2021	468	449	810 429,00 zł
2.	2022	454	374	768 665,83 zł
3.	2023	508	330	902 904,06 zł
4.	2024	715	636	1 268 444,15 zł

Cel 3. Likwidacja barier architektonicznych, technicznych, transportowych oraz w komunikowaniu

Zadania:

A. Dostosowywanie mieszkań do indywidualnych potrzeb osób z niepełnosprawnością poprzez likwidację barier architektonicznych i technicznych

O dofinansowanie likwidacji **barier architektonicznych** mogą ubiegać się osoby z niepełnosprawnością, które mają trudności w poruszaniu się, natomiast o dofinansowanie likwidacji **barier technicznych** i w komunikowaniu się osoby z niepełnosprawnością, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z ich niepełnosprawności.

W 2024 roku do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola złożono **96 wniosków** o dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych. Zawartych zostało **79 umów** z Wnioskodawcami oraz wypłacono dofinansowanie w łącznej wysokości **496 498,80 zł**, w tym do likwidacji:

✚ **barier architektonicznych - 21 umów na kwotę 255 023,00 zł,**

✚ **barier technicznych - 13 umów na kwotę 146 376,00 zł,**

✚ **barier w komunikowaniu się - 43 umowy na kwotę 95 099,80 zł.**

Dofinansowania dotyczyły m.in. dostosowania łazienek do potrzeb osób z niepełnosprawnością, poszerzenia otworów drzwiowych, likwidacji progów, montażu poręczy i uchwytów, zakupu podnośników wannowych, schodołazów, krzeseł i wind przyściennych, windy pionowej zewnętrznej, komputerów, smartfonów i tabletów.

Realizację zadania w latach 2021-2024 obrazuje poniższa tabela.

Tabela 2. Podział środków PFRON na dofinansowanie dla osób z niepełnosprawnościami w ramach likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w latach 2021-2024.

Lp.	Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków zrealizowanych	Kwota realizacji zadania
1.	2021	93	78	335 279,00 zł
2.	2022	87	76	358 069,00 zł
3.	2023	83	70	394 888,20 zł
4.	2024	96	77	496 498,80 zł

B. Poprawa warunków społecznej komunikacji osób z niepełnosprawnościami

Miejski Zarząd Dróg w Opolu wykonał następujące inwestycje:

- ✚ Budowa drogi gminnej wraz z zarurkowaniem rowu przydrożnego, odwodnieniem przy ul. Jaśminowej i ul. Herbacianej – wybudowano drogę o łącznej długości 353m, chodnik o długości 312m;
- ✚ „Budowa dróg gminnych publicznych ul. Żytomierskiej i odcinek ul. Lwowskiej od skrzyżowania z ul. Kresową do ul. Wygonowej” – wybudowano drogę o łącznej długości 418m, chodnik o długości 545m oraz drogę dla rowerów o długości 140m;
- ✚ „Rozbudowa skrzyżowania Prószkowska – Mehla – Wyszomirskiego z budową zatok autobusowych w Opolu” – przebudowano drogi o łącznej długości 597m, chodnik o długości 280m oraz zatoki autobusowe i przejścia dla pieszych z pasami integracyjnymi po obu stronach;
- ✚ „Budowa i rozbudowa infrastruktury drogowej w Opolu w zakresie Poszerzenia ul. Krapkowickiej” – poszerzono jezdnię do 6,5m, wybudowano chodnik o długości 108m oraz wyniesione przejście dla pieszych z przejazdem rowerowym, z pasami integracyjnymi po obu stronach;
- ✚ „Budowa i rozbudowa infrastruktury drogowej w Opolu - w zakresie budowy parkingu przy Wyspie Bolko” – wybudowano parking dla samochodów osobowych (346 miejsc), autokarów (8 miejsc), motocykli (11 miejsc) oraz 16 miejsc dla samochodów osobowych użytkowanych przez osoby niepełnosprawne, jak również 4 miejsca dla pojazdów elektrycznych z obniżonym krawężnikiem wzdłuż stacji ładowania;
- ✚ „Budowa i rozbudowa infrastruktury drogowej w Opolu - w zakresie budowy drogi gminnej ul. Róży Wiatrów” – wybudowano drogę o długości 1 448m, chodnik o długości 246m oraz drogę dla pieszych i rowerów długości 1 401m wraz z przejściami dla pieszych z pasami integracyjnymi po obu stronach;
- ✚ „Budowa drogi publicznej przy ul. Wilczej w Opolu” – wybudowano drogę i chodnik o długości 148m;
- ✚ „Przebudowa ul. Górnej w zakresie: od ul. Wygonowej do skrzyżowania z ulicą Leśną” – wybudowano drogę o długości 400m i drogę dla pieszych i rowerów o długości 447m;
- ✚ „Budowa chodnika wzdłuż ulicy Gutenberga i Ślicznej” – wybudowano chodnik o długości 295m;
- ✚ „Realizacja inwestycji w ramach Marszałkowskiego programu poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych „SUPER ZEBRA” przy ul. Prószkowskiej w Opolu - droga wojewódzka 414 (w rejonie włączenia z ul. Wiosenną i drogą dojazdową do pływalni „Wodna Nuta”) - wykonano aktywne przejście dla pieszych, wykonano nawierzchnię chodnika na długości przejścia z płyt integracyjnych w kolorze żółtym po obu stronach przejścia;
- ✚ „Realizacja inwestycji w ramach Marszałkowskiego programu poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych „SUPER ZEBRA” przy ul. Oświęcimskiej w Opolu - droga wojewódzka 423 (w rejonie skrzyżowania z ul. Złotą)” – wykonano aktywne przejście dla pieszych i przejazd dla rowerzystów, wykonano nawierzchnię chodnika na długości przejścia z płyt integracyjnych w kolorze żółtym po obu stronach przejścia;
- ✚ „Przebudowa ulic: Zajęczka, Nysy Łużyckiej, Pułaskiego i Waryńskiego” – przebudowano drogi o łącznej długości 528m oraz chodniki o łącznej długości 878m;
- ✚ „Budowa przystanku komunikacyjnego na ul. Stawowej w Opolu” - wybudowano chodnik o długości 28m oraz przystanek komunikacyjny z pasem integracyjnym;
- ✚ „Budowa i rozbudowa infrastruktury drogowej w Opolu” w ramach zadania „Rozbudowa drogi publicznej ul. Krapkowickiej w rejonie skrzyżowania z linią kolejową” przebudowano odcinek drogi powiatowej o długości 693m oraz wybudowano drogę dla pieszych i rowerów o długości 693m;
- ✚ „Przebudowa odcinków ulicy 10 Sudeckiej Dywizji Zmechanizowanej wraz ze zmianą organizacji ruchu na ulicach sąsiednich” przebudowano odcinek drogi o łącznej długości 79m, wybudowano chodnik o długości 200m, wykonano dwa wyniesione skrzyżowania;
- ✚ „Przebudowa chodnika Bytnara Rudego 15a” – wyremontowano chodnik o długości 60m, obniżenie krawężników w ciągu komunikacyjnym;

- ✚ „Przebudowa chodnika przy przejściach dla pieszych na ul. Koszyka” – obniżono krawężniki i dodano pola uwagi;
- ✚ „Przebudowa chodnika na ul. Kośnego/Żeromskiego” - obniżono krawężniki i dodano pola uwagi przy przejściach dla pieszych;
- ✚ „Przebudowa przystanków autobusowych na ul. Krapkowickiej 1 szt., Chmielowskiej 2 szt., Pużaka 1 szt.” - remont chodnika, obniżono krawężniki i dodano pola uwagi;
- ✚ „Przebudowa chodnika na ul. Mickiewicza” - obniżenie krawężników w ciągu komunikacyjnym;
- ✚ „Przebudowa chodnika na ul. Bzów” – przebudowa chodnika, obniżenie krawężników w ciągu komunikacyjnym;
- ✚ „Wprowadzenie Projektu Stałej Organizacji Ruchu” – stanowisko dla osób z niepełnosprawnością na: ul. Kieleckiej, ul. Rzeszowskiej i Pl. Kościelnym.

Miejski Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o. w Opolu realizował i kontynuował zadania i projekty:

1. Realizacja projektu pn.: „Zakup autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ich obsługi” w zakresie obejmującym dostawę 8 szt. fabrycznie nowych zeroemisyjnych autobusów miejskich niskopodłogowych (6 szt. - 12-metrowych oraz 2 szt. 18-metrowych) napędzanych silnikiem elektrycznym, z rampą dla wózków inwalidzkich i miejscem do ich przewożenia w pojeździe, wyposażonych w system zapowiedzi głosowych umożliwiający korzystanie z komunikacji osobom niewidomym i niedowidzącym, opisane językiem Braille'a przyciski „STOP” znajdujące się wewnątrz autobusu oraz przyciski otwierania drzwi zamontowane na zewnątrz autobusu, a także tablice kierunkowe dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, w tym dodatkowa tablica umieszczona między I i II drzwiami na wysokości wzroku.
2. Realizacja projektu pn.: „Elektromobilne Opole – etap II” dostawa 9 szt. fabrycznie nowych autobusów miejskich niskopodłogowych klasy MAXI (12-metrowych) napędzanych silnikiem elektrycznym. Autobusy będą wyposażone w rampę dla wózków inwalidzkich oraz miejsce do ich przewożenia w pojeździe, system zapowiedzi głosowych umożliwiający korzystanie z komunikacji publicznej osobom niewidomym i niedowidzącym, opisane językiem Braille'a przyciski „STOP” wewnątrz autobusu, przyciski otwierania drzwi zamontowane na zewnątrz pojazdu, tablice kierunkowe dostosowane do potrzeb osób niedowidzących oraz dodatkowe oznakowanie piktogramem siedzeń pasażerskich z pierwszeństwem ich zajmowania przez osoby z niepełnosprawnością o ograniczonej zdolności ruchowej lub podróżujące z dziećmi.
3. Prace wdrożeniowe związane z uzyskaniem dofinansowania w ramach programu priorytetowego dział 03.02 Mobilność Miejska w ZIT na projekt pn.: „Bezpieczny Transport w Aglomeracji Opolskiej” w zakresie obejmującym dostawę 5 szt. fabrycznie nowych zeroemisyjnych autobusów miejskich niskopodłogowych (3 szt. - 12-metrowych oraz 2 szt. 18-metrowych) napędzanych silnikiem elektrycznym, z rampą dla wózków inwalidzkich i miejscem do ich przewożenia w pojeździe, wyposażonych w system zapowiedzi głosowych umożliwiający korzystanie z komunikacji osobom niewidomym i niedowidzącym, opisane językiem Braille'a przyciski „STOP” znajdujące się wewnątrz autobusu oraz przyciski otwierania drzwi zamontowane na zewnątrz autobusu, a także tablice kierunkowe dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, w tym dodatkowa tablica umieszczona między I i II drzwiami na wysokości wzroku.
Jak również modernizacja pętli autobusowej przy ul. Pużaka między innymi poprzez dostęp do infrastruktury dla osób z niepełnosprawnością.
4. Realizacja nowego projektu prowadzonego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pn.: „Zakup autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ich obsługi – etap II” w ramach inwestycji: G1.3.2 „Zeroemisyjny transport zbiorowy (autobusy)”. Projekt obejmuje zakup 8 szt. nowych zeroemisyjnych autobusów miejskich z napędem elektrycznym typu MAXI o długości 12 - metrów. Autobusy będą w pełni dostosowane do przewozu osób z niepełnosprawnością. W ramach wyposażenia zaplanowano: rampę dla wózków inwalidzkich, miejsce do przewożenia wózków inwalidzkich wewnątrz autobusu, system zapowiedzi głosowych służący m.in. osobom niewidomym i niedowidzącym, przyciski „STOP” wewnątrz

autobusu opisane językiem Braille'a, przyciski otwierania drzwi zamontowane na zewnątrz pojazdu, tablice kierunkowe dostosowane do potrzeb osób niedowidzących oraz piktogramy na siedzeniach pasażerskich z pierwszeństwem ich zajmowania przez osoby z niepełnosprawnością o ograniczonej zdolności ruchowej lub podróżujące z dziećmi.

5. Wprowadzenie dodatkowego oznakowania (kolorem żółtym) przycisku uruchamiającego głosowy odczyt informacji o odjazdach autobusów wyświetlanych na tablicach dynamicznej informacji pasażerskiej na przystankach autobusowych.
6. Udział w opiniowaniu miejskich projektów organizacji ruchu w ramach cyklicznych posiedzeń Komisji ds. Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w zakresie obejmującym projektowanie rozwiązań mających na celu m.in. ułatwienie osobom z niepełnosprawnością korzystanie z przystanków komunikacyjnych - prace wdrożeniowe oparte na wypracowanych i powszechnie stosowanych standardach odnoszących się do odpowiedniego doboru lokalizacji przystanków, a także budowy infrastruktury przystankowej, w tym dostosowania wysokości krawężników, długości peronów oraz zastosowania żółtych pasów integracyjnych dla osób niewidomych i niedowidzących.
7. Działania promocyjne dotyczące informowania o dostępności komunikacji miejskiej dla osób z niepełnosprawnością - bieżące informowanie za pośrednictwem mediów społecznościowych.
8. Przeprowadzenie kampanii informacyjnej w autobusach – emisja komunikatów dźwiękowych zwracających uwagę pasażerów na niezajmowanie miejsc przeznaczonych (zwalnianie ich, jeżeli jest taka potrzeba) dla osób uprzywilejowanych (starszych, z niepełnosprawnością, kobiet w ciąży, opiekunów z dzieckiem i itd.).
9. Podjęcie prac nad wprowadzeniem zmian w treści Regulaminu Dworca Autobusowego Opole Główne i rozwiniecie jej o zapisy dotyczące obsługi pasażerów z niepełnosprawnością.
10. Rozpoczęcie organizacji stanowiska odpraw osób z niepełnosprawnością oraz systemu przywoławczego w Centrum Przesiadkowym.
11. Ujednolicenie przycisków samodzielnego otwierania drzwi w autobusach.

C. Prowadzenie specjalistycznego transportu dla osób niepełnosprawnych

W dniu 29 grudnia 2023 r. pomiędzy Miastem Opole, a GROSZEK TRANS – Marcin Groszek została zawarta umowa o świadczenie usług transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnościami - mieszkańców miasta Opola mających trudności w poruszaniu się (Umowa CRU 002180/23 zawarta na okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r.).

Usługa transportowa była świadczona pięcioma pojazdami przystosowanymi do przewozu osób z niepełnosprawnościami, w tym osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Osoby dowożone były m.in. do pracy, na uczelnię, rehabilitację, sklepów, restauracji, kina. W dni robocze, tj.: od poniedziałku do piątku w godz. od 06:00 do 18:00 usługę świadczyło 5 pojazdów. Natomiast w godz. od 18:00 do 22:00 usługę świadczyły 2 pojazdy. W dni ustawowo wolne od pracy i soboty w godz. od 8:00 do 20:00 usługę świadczył 1 pojazd.

W 2024 roku do skorzystania z usługi transportu specjalistycznego **uprawnionych było 456 mieszkańców miasta Opola**, dla których **wykonano 26 842 kursów**.

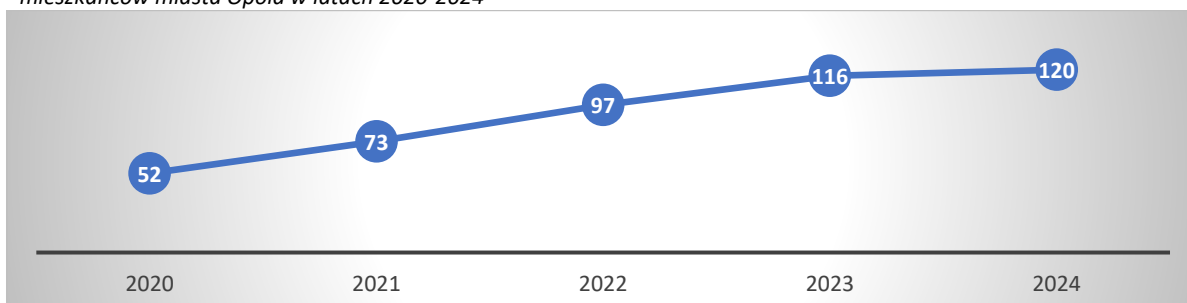
Realizację zadania w latach 2021 - 2024 obrazuje szczegółowo poniższa tabela.

Tabela 3. Liczba wykonanych kursów w ramach usługi transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnością - mieszkańców miasta Opola mających trudności w poruszaniu się

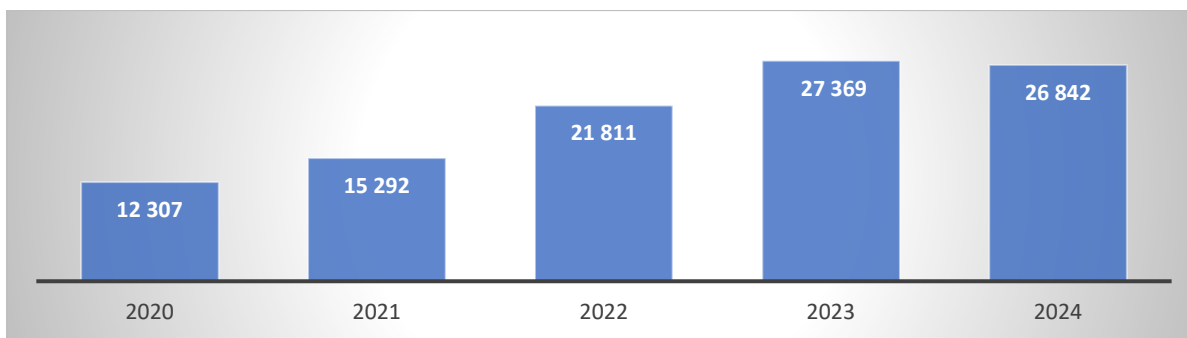
Miesiąc	Liczba kursów			
	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Styczeń	1 533	605	1592	2352
Luty	1 426	838	1556	2368
Marzec	786	1 243	1957	2697

Kwiecień	117	1 045	1757	2149
Maj	266	1 328	1844	2359
Czerwiec	1 205	1 391	1920	2324
Lipiec	1 604	1 581	1875	2314
Sierpień	1 086	1 074	1378	2114
Wrzesień	1 573	1 647	1973	2188
Październik	1 463	1 549	2011	2314
Listopad	634	1 494	2031	2316
Grudzień	614	1497	1917	1874
ŁĄCZNIE	12 307	15 292	21 811	27 369

Wykres 1. Średnia miesięczna ilość osób korzystających z usługi transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnością - mieszkańców miasta Opola w latach 2020-2024

Wykres 2. Liczba kursów wykonanych w ramach usługi transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnością - mieszkańców miasta Opola w latach 2020-2024

Na realizację zadania pn. „Świadczenie usług transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnością – mieszkańców miasta Opola mających trudności w poruszaniu się” w 2024 r. wydatkowano z budżetu miasta Opola środki w wysokości: **1 099 200,00 zł.**

Dowóz uczniów z niepełnosprawnością do przedszkoli, szkół i ośrodków, w tym poza Opole

Przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe regulują organizację bezpłatnego dowozu lub zwrotu kosztów dowozu do placówek oświatowych dla dzieci/uczniów z niepełnosprawnością, a w szczególności:

- art. 32 ust. 6, który dotyczy dowozu dzieci przedszkolnych,
- art. 39 ust. 4, który dotyczy dowozu dzieci i młodzieży szkolnej.

Natomiast zgodnie z art. 39 ust. 4 pkt 1 ww. ustawy obowiązkiem gminy jest zapewnienie uczniom z niepełnosprawnością, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 127, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, także do najbliższej szkoły ponadpodstawowej, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 21. rok życia.

Lp.	Nazwa zadania	Liczba dowożonych dzieci	Liczba busów
1.	Dowożenie dzieci z niepełnosprawnością z autyzmem do NZSS w Kup	16	1
2.	Dowożenie dzieci z niepełnosprawnością do przedszkoli oraz dowożenie dzieci z niepełnosprawnością z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim do jednostek oświatowych	11	4
3.	Dowożenie uczniów z niepełnosprawnością do przedszkoli i szkół na terenie miasta Opola	56	9
4.	Dowożenie uczniów z niepełnosprawnością do Zespołu Placówek Oświatowych w Leśnicy	2	1
5.	Dowożenie uczniów z niepełnosprawnością do Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nysie oraz uczennicy do Zespołu Szkół Medycznych w Prudniku	4	1
6.	Dowożenie uczniów z niepełnosprawnością do Zespołu Szkół Specjalnych w Krapkowicach	3	1
7.	Zwrot kosztów dowożenia uczniów z niepełnosprawnością zamieszkałych w Opolu do szkół, przedszkoli i ośrodków na terenie miasta Opola przez opiekunów prawnych prywatnymi środkami transportu	55	-
RAZEM		147	uczniów z niepełnosprawnością z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego oraz z orzeczeniem o potrzebie uczestnictwa w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych

W 2024 roku na realizację zadania wydatkowano łącznie środki finansowe w wysokości 3 031 632,38 zł, w tym dokonano zwrotu kosztów dowożenia uczniów z niepełnosprawnością zamieszkałych w Opolu do szkół, przedszkoli i ośrodków na terenie miasta Opola przez opiekunów prawnych prywatnymi środkami transportu w wysokości: 274 960,82 zł.

D. Zapewnienie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno - komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami

Do polskiego porządku prawnego weszła nowa, przełomowa ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Stwarza ona ramy prawno-organizacyjne do urzeczywistnienia idei dostępności w naszym kraju, nakładając na wszystkie podmioty publiczne obowiązek zapewnienia dostępności w aspekcie architektonicznym, cyfrowym i informacyjno – komunikacyjnym.

Przepisy zawarte w ustawie mają na celu stworzenie osobom ze szczególnymi potrzebami, czyli osobom z niepełnosprawnościami, seniorom, kobietom w ciąży czy nawet osobie z dużym bagażem, warunków do bardziej samodzielnego i komfortowego korzystania z budynków i usług administracji publicznej, a także innych podmiotów publicznych (np. szkół, instytucji kultury, placówek służby zdrowia, i itp.).

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami obejmują:

- 1) w zakresie dostępności architektonicznej:
 - a) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
 - b) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
 - c) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
 - d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
 - e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.
- 2) w zakresie dostępności cyfrowej – wymagania określone w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.
- 3) w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej:
 - a) obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 r. poz. 20), lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
 - b) instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,
 - c) zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
 - d) zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Zarządzeniem Nr OR-I.0050.131.2024 Prezydenta Miasta Opola z dnia 26 lutego 2024 r. został wyznaczony Koordynator ds. dostępności. Do zakresu działania Koordynatora należy:

- 1) realizacja zadań służących zapewnieniu dostępności zgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- 2) monitorowanie działalności Urzędu Miasta Opola w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- 3) podejmowanie działań prowadzących do zwiększania dostępności Urzędu Miasta Opola dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- 4) wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych przez Urząd Miasta Opola,
- 5) przygotowanie i koordynacja wdrożenia planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,

- 6) prowadzenie działań na rzecz promocji dostępności,
- 7) prowadzenie analiz i opracowań oraz określanie wytycznych w obszarze zapewniania dostępności,
- 8) rozpatrywanie wniosków o zapewnienie dostępności,
- 9) współdziałanie z komórkami organizacyjnymi Urzędu i miejskimi jednostkami organizacyjnymi w zakresie zadań, o których mowa w pkt. 1-8.

Dodatkowo Decyzją Nr OR-I.1.120.2.2.2024 Prezydenta Miasta Opola z dnia 29 lutego 2024 r. został powołany zespół do spraw dostępności. Do zadań zespołu należy:

- 1) współpraca z koordynatorem do spraw dostępności w zakresie realizacji zadań zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 6 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- 2) współpraca z koordynatorem do spraw dostępności przy monitorowaniu zadań związanych z wdrożeniem planu działania w zakresie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- 3) przedstawianie propozycji zmian i opiniowanie aktów prawnych i innych dokumentów dotyczących zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- 4) prowadzenie działań na rzecz promocji dostępności,
- 5) współpraca z koordynatorem ds. dostępności przy prowadzeniu analiz i opracowań oraz określanie wytycznych w obszarze zapewniania dostępności.

Działania:

Wydział Administracyjno – Gospodarczy Urzędu Miasta Opola

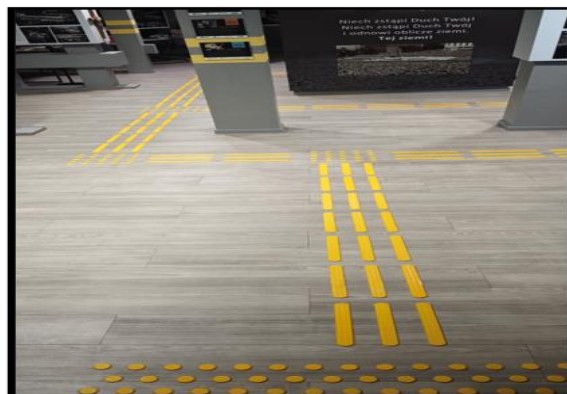
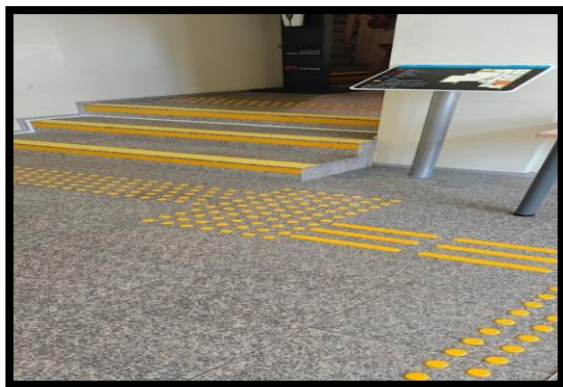
Lp.	Opis zadania	Podjęte działania
1.	Zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków	Monitoring dostępności architektonicznej budynków Urzędu Miasta Opola i bieżące korygowanie nieprawidłowości
2.	Oznakowanie zmian wysokości podłoża (progi) ostrzegawczym, kontrastowym kolorem.	W trakcie bieżących remontów w pomieszczeniach Urzędu Miasta usuwane są progi między pomieszczeniami, a w miejscach w których nie jest to możliwe progi są oznaczane taśmą w kolorze żółtym
3.	Oznakowanie szklanych drzwi kontrastowym pasem	Szklane drzwi w budynkach oznaczono widocznymi pasami na wysokości oczu
4.	Wprowadzenie pasa ostrzegawczego, przed początkiem i na końcu każdego biegu schodów	Oznakowano klatki schodowe w budynku przy Pl. Wolności 7-8 poprzez montaż wewnętrznych oznaczeń poziomych na stopniach schodowych.
5.	Wyposażenie w plany tyflograficzne, czyli mapy dotykowe, które umożliwiają zapoznanie się z obiektem osobom z dysfunkcją wzroku.	Plany tyflograficzne zamontowano na każdej kondygnacji budynku przy Pl. Wolności 7-8.
6.	Poprawa warunków ewakuacji w budynkach Urzędu Miasta Opola poprzez zamontowanie krzesełek transportowych – płachtowych do bezpiecznej ewakuacji osób o ograniczonej możliwości poruszania	Krzesełka transportowo – płachtowe zamontowano w budynkach: Ratusz, Pl. Wolności 7-8, Damrota 1, Szpitalna 3b-5-7, Sienkiewicza 4-6, Budowlanych 4 – biurowiec, Budowlanych 4 – archiwum.
7.	Oznakowanie w kolorze kontrastowym drzwi wejściowych	Oznakowano pasami w kolorze żółtym drzwi na klatkach schodowych, drzwi do pomieszczeń biurowych i pomieszczeń technicznych oraz drzwi wejściowe do kabiny windy w budynku przy Pl. Wolności 7-8. Ponadto, nad drzwiami

		wejściowymi do windy, umieszczono informację z numerem kondygnacji, poprzez zastosowanie tablic z żółtym tłem i czarnymi literami.
8.	Dostosowanie tablicy informacyjnej oraz tabliczek informacyjnych przy drzwiach do pomieszczeń biurowych w budynkach Urzędu Miasta do potrzeb osób niedowidzących. Wdrożenie oznaczeń w alfabecie Braille'a w budynku Ratusza	Wymieniono tabliczki informacyjne przy drzwiach w budynkach Urzędu
9.	Zapewnienie dostępności osobom niedosłyszącym i głuchym	W budynkach Urzędu Miasta Opola zostały zamontowane pętle indukcyjne

Centrum Dialogu Obywatelskiego

Centrum Dialogu Obywatelskiego jest Wydziałem Urzędu Miasta Opola, zajmującym się współpracą z organizacjami pozarządowymi, radami dzielnic Miasta Opola, a także wszystkimi mieszkańcami, którzy działają na rzecz rozwoju demokracji lokalnej i integracji społecznej. To tutaj utworzono przestrzeń dedykowaną mieszkańcom miasta Opola, którym idea dialogu oraz partycypacji społecznej, jest szczególnie bliska. W 2024 roku zostały zrealizowane zadania:

- dostosowanie budynku Centrum Dialogu Obywatelskiego w Opolu do wymagań określonych w art. 6 cyt. ww. ustawy, poprzez wykonanie tyflomapy (6 szt.) – (Mapa dotykowa, wypukła czytana za pomocą zmysłu dotyku lub w ograniczonym stopniu (częściowo) wzrokiem, przeznaczona dla osób niewidomych lub słabowidzących);
- wykonanie fakturowych oznaczeń nawierzchni w budynku Centrum Dialogu Obywatelskiego. FON to rodzaj identyfikacji miejsc i korytarzy poruszania się, składający się z kombinacji faktur, które są możliwe do wykrycia przez osoby z dysfunkcjami wzroku.
- zamontowania znaczników dedykowanych osobom niewidomym lub słabowidzącym. System znaczników pozwala nawigować w budynkach przy pomocy nadajników iBeacon, a na zewnątrz przy pomocy GPS. Nawigacja pozwala na zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej, kulturowej, handlowej, biurowej, naukowej i itp.
- wykonanie tablic kierunkowych w budynku. Tablice główne informują i pozwalają na szybką orientację odnośnie do funkcji obiektu dla osób głuchych, słabosłyszących i z niepełnosprawnościami intelektualnymi.

Udogodnienia:

- przenośna pętla indukcyjna,
- tyflomapy na każdym piętrze,
- możliwość wejścia z psem asystującym,
- toaleta dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami na 1 piętrze,
- punkt informacyjny, ochrona przy wejściu alternatywnym,
- system nawigacji zewnętrznej i wewnętrznej z interfejsem głosowym Intonavi (znaczniki głosowe),
- kątek dla dzieci na poziomie 0 przy windzie oraz na 1 piętrze.

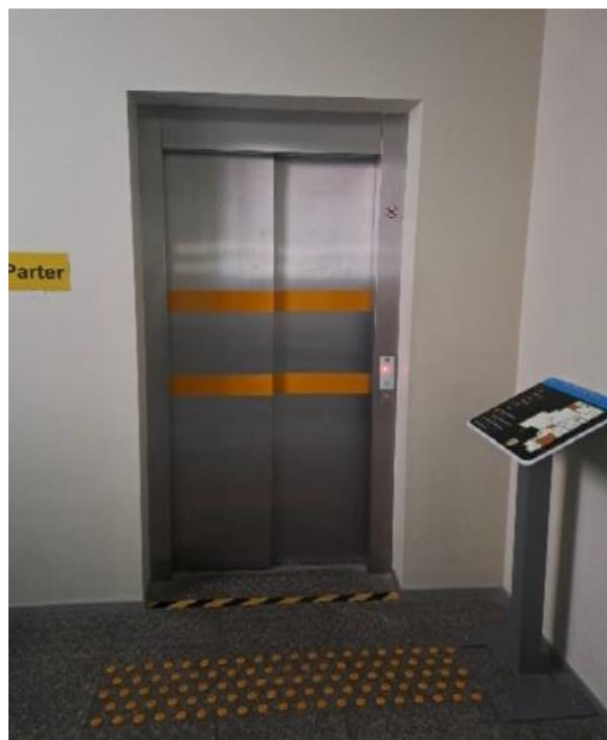
Wnętrze budynku

Przy wejściu głównym do budynku Centrum Dialogu Obywatelskiego, wejściu alternatywnym dla OzN oraz przy wejściu do Izby Pamięci Solidarności znajdującej się na 4 piętrze, zamontowano system nawigacji zewnętrznej i wewnętrznej z interfejsem głosowym Intonavi (znaczniki głosowe) dostępnym po uruchomieniu na smartphonie aplikacji Intonavi oraz komunikacji Bluetooth. Wejście główne: za drzwiami znajduje się duża wycieraczka systemowa. Na wprost wisi tablica informacyjna, która może odbijać światło, a po lewej stronie od wejścia wisi tablica ogłoszeń. Za wycieraczką znajduje się fakturowe oznaczenie powierzchni prowadzące do mapy dotykowej z topografią budynku (tyflomapy) oraz schodów.

Komunikacja pionowa

Winda znajduje się na końcu korytarza idąc od wejścia głównego, przycisk wezwania windy jest po prawej stronie (dotykowy bez wyczuwalnego przycisku, bez oznaczenia w alfabecie Braille'a). Przed windą znajduje się pole uwagi. Tabliczki kontrastowe informujące o piętrze, na którym się osoba znajduje (z oznaczeniem w alfabecie Braille'a), umieszczone są po lewej stronie windy. Obok windy po prawej stronie tyflomapa.

Komunikacja pozioma Informacja wizualna jest dostępna na każdym piętrze w postaci tablic z numerem piętra oraz strzałkami wskazującymi kierunek poruszania się (bez oznaczenia w alfabecie Braille'a).

Przy wszystkich drzwiach znajdują się tabliczki z numerem pokoju (z oznaczeniem w alfabecie Braille'a) i informacją o pracowniku, który w danym pomieszczeniu biurowym pracuje.

Izba Pamięci Solidarności znajduje się na 4 piętrze.

W Izbie dostępne jest fakturowe oznaczenie powierzchni wokół wystawy.

Dostosowanie budynku Urzędu Miasta Opola przy Placu Wolności 7-8

Kolejnym z budynków, w którym Miasto Opole prowadzi swoją działalność jest budynek przy Pl. Wolności 7-8, w którym funkcjonuje m.in.: Biuro Urbanistyczne, Wydział Dochodów Budżetowych, Wydział Finansowo-Księgowy – kasa, Wydział Geodezji i Kartografii, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Wydział Zarządzania i Gospodarowania Odpadami, Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Podatków i Opłat Lokalnych, Wydział Rozliczeń i Windykacji, Wydział Architektury i Budownictwa. W 2024 r. zostały zrealizowane następujące zadania:

- zakup i montaż kontrastowych pasów oznaczających krawędzie stopni rozpoczynających i kończących bieg schodowy w głównej klatce schodowej w budynku przy Pl. Wolności 7-8, w formie aplikacji żywicy metakrylowej na powierzchni schodów;
- zaprojektowanie i wykonanie zestawu planów tyflograficznych dla osób niewidzących i słabowidzących obrazujących rozmieszczenie pomieszczeń w budynku przy Placu Wolności 7-8 w Opolu w formie plansz tyflograficznych wraz z opisami w piśmie Braille'a;
- oklejenie drzwi oraz wind żółtymi pasami ułatwiającymi poruszanie się osób ze szczególnymi potrzebami w budynku przy Pl. Wolności 7-8

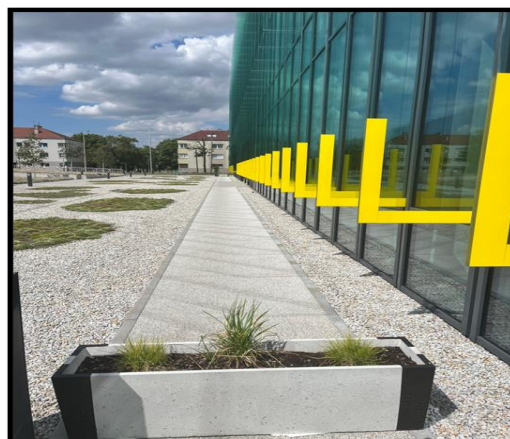
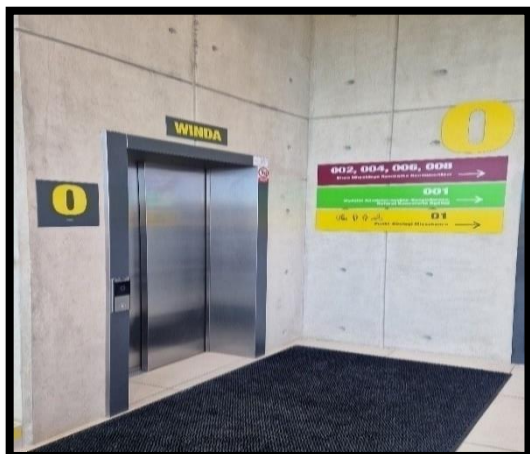

Dostosowanie budynku Centrum Usług Publicznych, ul. płk Witolda Pileckiego 1, 45-331 Opole

W Centrum Usług Publicznych, w którym funkcjonuje: Biuro ds. Dostępności, Biuro Obsługi Obywatela - Punkt potwierdzania profilu zaufanego, Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów, Wydział Lokalowy, Wydział Polityki Społecznej, Wydział Spraw Obywatelskich, Wydział Zarządzania Kryzysowego, Urząd Stanu Cywilnego, Wydział Administracyjno-Gospodarczy – punkt kancelaryjny.

W 2024 r. zostały zrealizowane następujące zadania:

- Oznaczenie kontrastowe wind.
- Oznaczenie kontrastowe elementów małej architektury przed budynkiem CUP.
- Wykonanie - oznakowania pięter przy wejściach do windy (wypukła cyfra + informacja w alfabecie Braille'a).

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR) w Opolu

Również w budynkach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu oznakowane zostały ciągi komunikacyjne. Przeprowadzone zostały również oględziny wszystkich placówek pod kątem ich bieżącego funkcjonowania w zakresie dostępności architektonicznej – w celu udoskonalenia aktualnych standardów. Na stronie internetowej jednostki umieszczono również informacje dot. Projektów realizowanych ze stowarzyszeniami w postaci nagrania treści w polskim języku migowym i informacje w tekście łatwym do czytania. Dodatkowo w 2024 r. Dom Dziennego Pobytu „Malinka” wyposażony został w tyflomapę.

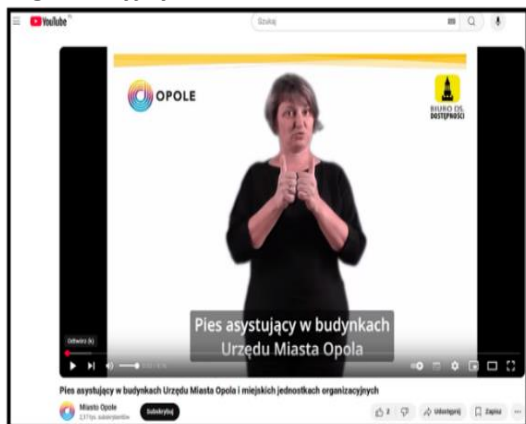
Zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób

Decyzją Nr OR-I.120.2.9.2024 Prezydenta Miasta Opola z dnia 10 maja 2024 r. zostały wprowadzone wytyczne do ewakuacji z zagrożonych obiektów. W przedmiotowym dokumencie zostały określone m.in. zasady ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami.

W dniu 18 czerwca 2024 r. zostało przeprowadzone szkolenie dla pracowników Urzędu Miasta Opola z wytycznych do ewakuacji z zagrożonych obiektów. Jednocześnie zakupiono 43 szt. krzesełek transportowo – płachtowych TRM-71 do ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami.

Wdrożono wytyczne - Pies asystujący w budynkach Urzędu Miasta Opola i miejskich jednostkach organizacyjnych.

Wdrożono wytyczne - Pies asystujący w budynkach Urzędu Miasta Opola i miejskich jednostkach organizacyjnych. Ponadto informacja o psie asystującym w budynkach Urzędu Miasta Opola i miejskich jednostkach organizacyjnych została przygotowana w postaci filmu z transkrypcją i tłumaczeniem na Polski Język Migowy.

Biuro ds. Dostępności Urzędu Miasta Opola w dniu 19.10.2024 r. zaprosiło mieszkańców do siedziby opolskiego Ratusza na wydarzenie kulturalne, integrujące społeczność lokalną. Najmłodszy mieszkańcy miasta wraz z opiekunami wzięli udział w rodzinnych warsztatach literacko-plastycznych pn. „Czy pies przewodnik ma pchły?”.

Spotkanie miało na celu zwrócenie uwagi mieszkańców na przyjazność i otwartość miasta Opola na wizyty psów asystujących w budynkach Urzędu Miasta Opola i miejskich jednostkach organizacyjnych.

Gośćmi specjalnymi byli Pan Waldemar Oppelt, właściciel psa przewodnika oraz Laba, pies przewodnik. Natomiast książka o psie przewodniku dostępna jest w Internecie pod adresem:

<https://linktr.ee/emilia.piatek.illustration>

(ebook, audiobook z tekstem alternatywnym).

W 2024 r. Urząd Miasta Opola **zajął II miejsce w Konkursie Idol** organizowanym przez Fundację Szansa – Jesteśmy Razem. Do konkursu zgłaszane są osoby, firmy i instytucje, które swoją działalnością wybitnie przyczyniają się do poprawy jakości życia osób niewidomych i słabowidzących.

Opole doceniono w kategorii „**Produkt roku**” za opracowanie wytycznych pn. Pies asystujący w budynkach Urzędu Miasta Opola i miejskich jednostkach organizacyjnych oraz za przeprowadzenie zajęć edukacyjnych promujących to działanie. Dokument ten stanowi kompendium wiedzy w zakresie wizyt psów asystujących w budynkach użyteczności publicznej, którego adresatami są pracownicy urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych, w szczególności tzw. pracownicy pierwszego kontaktu.

Dodatkowo Urząd Miasta z Opola został uhonorowany **II miejscem** również w kategorii „**Firma roku**” za realizację działań na rzecz szeroko rozumianej Dostępności +.

Działania w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej:

1. Urząd Miasta Opola zapewniał usługę tłumacza języka migowego przy załatwianiu spraw urzędowych poprzez:

a) wirtualnego tłumacza języka migowego

Dostęp do zdalnego tłumacza języka migowego zapewniał był poprzez stronę internetową pod adresem: <https://tlumacz.migam.org/y3N1Wlv4EDUIOJN0xOR>.

Usługa umożliwia połączenia wideo z tłumaczem języka migowego za pośrednictwem urządzenia z kamerą.

Z tłumacza języka migowego online można było skorzystać podczas wizyty w Urzędzie bądź można połączyć się z dowolnego miejsca w godzinach urzędowania przez stronę internetową. Ponadto jest dedykowany videophone zainstalowany w Biurze Obsługi Klienta w budynku Urzędu Miasta Opola – Ratusz.

b) tłumacza języka migowego na wniosek

Realizując zapisy ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się Urząd Miasta Opola, bezpłatnie zapewniał wszystkim osobom uprawnionym przy załatwianiu spraw urzędowych, świadczenie usługi tłumacza języka migowego w zakresie polskiego języka migowego PJM oraz systemu językowo – migowego SJM.

Na podstawie zawartej umowy CRU-001523/24 z dnia 26.07.2024 r. pomiędzy Miastem Opole a Polskim Związkiem Głuchych Oddziałem Opolskim była możliwość skorzystania z usługi tłumacza języka migowego w zakresie polskiego języka migowego, oraz systemu językowo-migowego, polegającej na udzieleniu pomocy osobom z dysfunkcją słuchu podczas załatwiania spraw w Wydziałach i Biurach Urzędu Miasta Opola zlokalizowanych przy ulicach: Rynek 1 A, płk. Witolda Pileckiego 1 A, Placu Wolności 7-8, Szpitalnej 3B - 5-7, Damrota 1, Piastowskiej 17, Henryka Sienkiewicza 4-6, Mały Rynek 14 i Budowlanych 4.

c) możliwość dofinansowania usług tłumacza języka migowego lub tłumacza - przewodnika

O dofinansowanie mogły ubiegać się osoby z niepełnosprawnościami, jeżeli było to uzasadnione potrzebami wynikającymi z ich niepełnosprawności. Usługę tłumacza języka migowego, finansowaną

ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, może wykonywać osoba, która jest tłumaczem wpisanym do rejestru Wojewody. Wysokość dofinansowania do usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza - przewodnika nie może być wyższa niż 2% przeciętnego wynagrodzenia za godzinę świadczenia usługi. Wnioski o dofinansowanie na usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika są rozpatrywane niezwłocznie, do 7 dni od momentu złożenia kompletnego wniosku.

2. Pętle indukcyjne

Biuro ds. Dostępności Urzędu Miasta Opola zakupiło dodatkowo 7 pętli indukcyjnych (Urządzenie Geemarc LoopHEAR LH102 V), które zostały zamontowane w budynkach, w których Urząd Miasta Opola prowadzi swoją działalność.

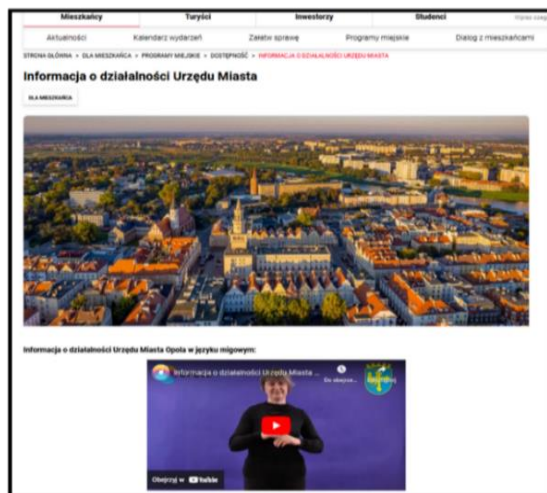
Wykaz pętli indukcyjnych w budynkach Urzędu Miasta Opola:

- Wydział Organizacyjny, ul. Rynek 1A, Biuro Obsługi Obywatela;
- Biuro ds. Dostępności, ul. płk. W. Pileckiego 1, pok. 6 i 8;
- Wydział Spraw Obywatelskich, ul. płk. W. Pileckiego 1, sala obsługi, stanowisko 43;
- Urząd Stanu Cywilnego, ul. płk. W. Pileckiego 1, pok. 178;
- Wydział Organizacyjny, ul. płk. W. Pileckiego 1, hol;
- Wydział Podatków i Opłat Lokalnych, Plac Wolności 7-8, sala obsługi nr 1;
- Centrum Dialogu Obywatelskiego, ul. Ks. K. Damrota 1, pok. 206;
- Wydział Polityki Społecznej, ul. płk. W. Pileckiego 1, hol, stanowisko 34;
- Wydział Administracyjno – Gospodarczy, ul. Rynek 1A, Kancelaria i przy ul. płk. W. Pileckiego 1, Kancelaria;
- Stanowisko ochrony - ul. Rynek 1A, Dyżurka ochrony przy wejściu;
- Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów - ul. płk. W. Pileckiego 1, pok. nr 4;
- Wydział Oświaty, ul. Sienkiewicza 4-6, Dyżurka ochrony.

3. Strona internetowa

Na stronie Internetowej Miasta Opola www.opole.pl została umieszczona informacja o zakresie działalności Urzędu Miasta Opola w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania (www.opole.pl/dla-mieszkanca/informacja-o-dzialalnosci-urzedu-miasta).

Dodatkowo została przygotowana informacja o działalności Biura ds. Dostępności w postaci filmu z transkrypcją i tłumaczeniem na Polski Język Migowy.

4. Procedura

Zarządzeniem NR OR - I.120.1.35.2024 Prezydenta Miasta Opola z dnia 24 kwietnia 2024 r. została ustalona procedura przyjmowania, rejestrowania i realizacji wniosków o zapewnienie dostępności, która jest dostępna na stronie Internetowej Miasta Opola (www.opole.pl/dla-mieszkanca/wnioski-o-zapewnienie-dostepnosci). Ponadto cała procedura została przygotowana w postaci filmu z transkrypcją i tłumaczeniem na Polski Język Migowy oraz w tekście łatwym do czytania.

5. Pozostałe zadania zrealizowane w 2024 r.

a) Porozumienia o współpracy

W 2024 r. Miasto Opole podpisało porozumienia o współpracy przy wdrażaniu w Urzędzie Miasta Opola i nadzorowanych miejskich jednostkach organizacyjnych zapisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z: Fundacją Aktywizacja, Fundacją Szansa - Jesteśmy Razem, Polskim Związkiem Niewidomych – Okręgiem Opolskim oraz jednostkami kultury Miejską Biblioteką Publiczną w Opolu, Narodowym Centrum Polskiej Piosenki w Opolu, Opolskim Teatrem Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki w Opolu, Galerią Sztuki Współczesnej w Opolu, Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu.

b) Realizacja projektu/warsztatów „Dostępne Opole – Zobacz! Dotknij! Poczuj! – witajcie w naszym Świecie”

Biuro ds. Dostępności w ramach działań edukacyjno – informacyjnych w zakresie potrzeb i wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami w okresie od czerwca do października 2024 r. przeprowadziło warsztaty w Niewidzialnej Przestrzeni w Opolu m.in. dla uczniów ze szkół z terenu miasta Opola. Niewidzialna Przestrzeń to miejsce, gdzie każdy może poczuć się jak osoba niewidoma, doświadczyć ciemności. Celem warsztatów było podjęcie działań informacyjnych na temat konieczności i form wsparcia osób z dysfunkcją wzroku.

Celem projektu było też przeprowadzenie innowacyjnych warsztatów – symulacje niepełnosprawności m.in. dla grup dzieci dostosowane do wieku odbiorców, budujące empatię i zrozumienie wobec osób z niepełnosprawnościami wzroku. W trakcie symulacji uczestnicy mogli zobaczyć, jak wygląda świat osób z niepełnosprawnością wzroku z wykorzystaniem m.in: symulatorów wad wzroku (wąskie pole widzenia, niedowidzenie połowiczne, odklejona siatkówka, retinopatia, widzenie tunelowe, i itp.).

c) Szkolenia z ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

W dniach 15 maja 2024 r. i 19 czerwca 2024 r. Fundacja „Flexi Mind” przeprowadziła w Centrum Dialogu Obywatelskiego w Opolu szkolenia pn. „Dostępne Opole”. Zakres merytoryczny szkolenia obejmował:

1. Projektowanie uniwersalne – zasady.
2. Minimalne wymogi w zakresie dostępności: (informacyjno-komunikacyjnej, architektonicznej, cyfrowej).
3. Przygotowanie informacji/pisma:
 - a) językiem prostym,
 - b) jako tekst łatwy do czytania i rozumienia (ETR).
4. Zasady opracowania materiałów dostępnych na strony www.
5. Standardy organizacji spotkania dostępnego.

W ww. szkoleniach wzięło udział łącznie 49 osób (pracowników Urzędu Miasta Opola oraz pracownicy placówek oświatowych).

Natomiast w dniu 23 września 2024 r. odbyło się szkolenie dla Instytucji Kultury pt. „Jak opowiadać o kulturze prostym językiem?” poprowadzone przez Fundację Aktywizacja Oddział w Opolu.

Szkolenie miało charakter teoretyczno-warsztatowy. W szkoleniu uczestniczyły miejskie jednostki kultury:

- Opolski Teatr Lalki i Aktora;
- Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu;
- Narodowe Centrum Polskiej Piosenki w Opolu;
- Galeria Sztuki Współczesnej w Opolu,
- Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu.

Biuro ds. Dostępności wraz z Wydziałem Informatyki zorganizowało w dniu 21 listopada 2024 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej szkolenie z opisów alternatywnych. Spotkanie miało charakter teoretyczno – praktyczny.

Do różnych zdjęć uczestnicy przygotowywali własne opisy alternatywne na podstawie zdobytej wiedzy, a następnie sprawdzono jak z tym tematem radzą sobie narzędzia sztucznej inteligencji. W szkoleniu udział wzięli: przedstawiciele z miejskich jednostek organizacyjnych i instytucji kultury oraz Wydziału Promocji Urzędu Miasta Opola.

d) Konferencje i inne wydarzenia

Konferencja Kierunek: Dostępne Opole

Biuro ds. Dostępności Urzędu Miasta Opola było organizatorem również konferencji pn. „Kierunek: Dostępne Opole” w ramach XXIII Opolskich Dni Osób z Niepełnosprawnościami, która odbyła się w dniu 12 września 2024 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Opolu. Wydarzenie kierowane było do naczelników wydziałów Urzędu Miasta Opola, dyrektorów miejskich jednostek organizacyjnych, koordynatorów dostępności oraz osób zawodowo związanych z zapewnieniem dostępności w jednostkach i przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Program konferencji obejmował tematykę:

- „Standardy dostępności dla miast” – po co, jak i kiedy je opracować?”,
- „Relacja Lider/Organizator a Partner/Organizacja - jak współpracować w dostępności” na przykładzie działań Fundacji Kultury bez Barier,
- „Czym jest pismo punktowe Braille’a i czy jeszcze jest potrzebne?”.

Współorganizacja przez Biuro ds. Dostępności w Konferencji REHA FOR THE BLIND 2024 w Opolu

W dniu 27 sierpnia 2024 roku odbyła się jubileuszowa konferencja z okazji 20-lecia Fundacji Szansa - Jesteśmy Razem na Opolszczyźnie. Fundacja jest organizacją, która wspiera i doradza osobom niewidomym i słabowidzącym jak aktywnie żyć i odnosić sukcesy. Ich beneficjenci biorą udział w profesjonalnych szkoleniach i warsztatach. Wspierają także otoczenie osób z niepełnosprawnością wzroku, doradzają w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej, architektonicznej i cyfrowej, promują nowoczesną rehabilitację.

Konferencja Dostępność architektoniczna w przestrzeni miejskiej

Biuro ds. Dostępności wraz z Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu w dniu 22 października 2024 r. w Toyota Park współorganizowali konferencję pn. Dostępność architektoniczna w przestrzeni miejskiej w ramach III Targów Dostępności, organizowanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) - Oddział w Opolu. Partnerami konferencji również byli: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem w Opolu, Polski Związek Niewidomych Okręg Opolski, Fundacja Aktywizacja Oddział w Opolu, Fundacja Rozwoju Edukacji Empatycznej, Fundacja Geko i Politechnika Opolska.

Zakres tematyczny konferencji:

- „Zrozumieć potrzebę. Stan dostępności architektonicznej w administracji publicznej”,
- „Budując bariery zamiast mostów. Jak niski wzrost wpływa na postrzeganie dostępności architektonicznej”,
- „Inkluzywność miejskiej przestrzeni publicznej w województwie Opolskim w kontekście ustanawiania miejskich standardów”,
- Konsultacje społeczne: dostępność w Opolu – założenia.

Spotkanie z samorzecznikami – „Kierunek: Dostępne Opole”

W dniu 9 grudnia 2024 r. w opolskim Ratuszu odbyło się również spotkanie z cyklu „Kierunek: Dostępne Opole”, podczas którego pracownicy miejskich jednostek organizacyjnych we współpracy z samorzecznikami pracowali nad rozwiązaniami w zakresie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Spotkanie było podzielone na dwie części. W pierwszej części odbył się panel dyskusyjny z samorzecznikami, podczas którego rozmawiano o tym, kim jest samorzecznik, jak należy rozumieć Dostępność+. Następnie odbyły się warsztaty, gdzie uczestnicy

pracowali w różnych grupach tematycznych w zakresie dostępności (samorzecznicy razem z pracownikami urzędnikami i pracownikami instytucji publicznych). Na koniec wypracowano dobre praktyki w zakresie dostępności, jeśli chodzi o funkcjonowanie urzędów i instytucji publicznych.

Partnerami konferencji byli:

- Polski Związek Głuchych Oddział Opolski,
- Polski Związek Niewidomych Okręg Opolski,
- Fundacja Szansa – Jesteśmy Razem,
- Opolskie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Dzieci z Trisomią 21 – TRISO,
- Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem.

Spotkanie zostało zorganizowane przez Biuro ds. Dostępności z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych.

6. Miejskie jednostki kultury

Opolski Teatr Lalki i Aktora w Opolu

Zdjęcie ze spektaklu „Brzechwatorium” z tłumaczem

W 2024 r. na Małej Scenie Opolskiego Teatru Lalki i Aktora w Opolu dla osób ze szczególnymi potrzebami w ramach „I Przystanku Dostępności”, zaprezentowany został spektakl pt. „Brzechwatorium” z audiodeskrypcją, napisami i tłumaczeniem na Polski Język Migowy. Zaoferowano również zniżkową cenę na spektakl dla osób z niepełnosprawnością.

Również w 2024 r. zaprezentowany został spektakl pt. „Ja, Hamlet” z audiodeskrypcją, napisami i tłumaczeniem na Polski Język Migowy. Po raz pierwszy odbył się także touch – tour, czyli dotykowe zwiedzanie scenografii spektaklu skierowany do osób z niepełnosprawnością (niewidzących i niedowidzących). Osoby z niepełnosprawnością miały możliwość zapoznania się z topografią sceny, dotknięcia rekwizytów i poznania poprzez dotyk lalek i ich kształtów. Dodatkowo po prezentacji spektaklu odbyło się spotkanie z reżyserką spektaklu, które tłumaczone było na Polski Język Migowy.

Galeria Sztuki Współczesnej w Opolu

Działania Galerii Sztuki Współczesnej w Opolu na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami polegały m.in. na oprowadzaniu po wystawach z tłumaczem PJM i oprowadzania po wystawach z audiodeskrypcją.

Linki do wydarzeń:

<https://galeriaopole.pl/angelika-markul-gardlo-diabla>

<https://galeriaopole.pl/dyplomy-2024>

<https://www.facebook.com/reel/1098228805097988>

<https://www.facebook.com/reel/907298627817244>

<https://galeriaopole.pl/festiwal-sztuki-w-nowej-wsi-krolewskiej>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=1069890531803631&set=a.536692261790130>

Dodatkowo wspomagano wszystkie opisy i informację do wystaw poprzez system YourWay i sukcesywnie opracowywano napisy do filmów (YT) w zakresie dostępności. Pracownicy Galerii Sztuki Współczesnej brali też udział w szkoleniach i poszerzali wiedzę w zakresie dostępności.

W grudniu 2024 r. Galeria Sztuki Współczesnej w Opolu złożyła wniosek na realizację projektu pn. Wzmocnienie potencjału i zwiększenie dostępności do obiektów kultury w Aglomeracji Opolskiej, złożonego w trybie konkurencyjnym do działania 10.1 Dziedzictwo kulturowe i kultura, rozwój turystyki na obszarach miejskich – Aglomeracja Opolska FEO 2021-2027. Projekt zakładał:

- Rozbudowę i przebudowę budynku Galerii Sztuki Współczesnej wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną.
- Zakup sprzętu i wyposażenia w zakresie obszaru czucia, słyszenia i poruszania się.
- Sprzęt do tworzenia tyflografik (wypukłych rycin do poznania dotykowego); Systemy wspomaganie słyszenia; przenośne rampy podjazdowe i progowe. Rozwój obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier dla osób z niepełnosprawnościami.
- Stworzenie przed/przewodnika w języku łatwym do czytania i rozumienia ETR.
- Audiodeskrypcja do filmów.
- Tłumaczenie tekstu filmowego na PJM.

Obecnie wniosek jest w trakcie oceny.

Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu

Kierunek Dostępne Opole fot. E Waliczek

W 2024 r. Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu zorganizowała wiele ciekawych akcji i wydarzeń, na które zapraszano osoby z niepełnosprawnością. Współdziałała z różnymi organizacjami i instytucjami na rzecz osób z niepełnosprawnościami m.in. z Biurem ds. Dostępności Urzędu Miasta Opola. Wspólnie zorganizowano konferencję pn. „Kierunek: Dostępne Opole” i rodzinne warsztaty literacko - plastyczne w ramach 12. Festiwalu Kultury bez Barier.

Miejska Biblioteka Publiczna zorganizowała też szereg spotkań autorskich z jednoczesnym tłumaczeniem na PJM i z transmisją na żywo z widocznym tłumaczem. Dodatkowo zorganizowano kurs nauki Polskiego Języka Migowego i lekcje biblioteczne dla uczniów szkół specjalnych i grup przedszkolnych integracyjnych. Była też możliwość udziału w „Neurofiteness - Fitness Mózgu” (treningi funkcji poznawczych). Podczas zajęć ćwiczone były procesy poznawcze takie jak: uwaga, pamięć i spostrzeganie. W 2024 r. Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu realizowała projekt pn. „Rezapis jako ocalenie”, na który otrzymała dofinansowanie w ramach Krajowego Planu Odbudowy finansowanego ze środków Unii Europejskiej mający na celu podkreślenie znaczenia papieru w kontekście ekologicznym i promowanie ochrony zasobów naturalnych, skierowany do szerokiej grupy odbiorców, w tym osób z niepełnosprawnością.

Realizowano też inne projekty m.in. z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, na które także pozyskano dodatkowe środki, tj.:

- SYNERGIE „Mamy wspólny język – język sztuki”, Kultura dostępna „Pokolenia w dialogu – biblioteka bez progu”, EtnoPolska „Ślōnskie klachy we Opolu”,
- Infrastruktura kultury „Nowoczesne warunki i innowacyjne obszary w działalności MBP w Opolu”,
- Promocja czytelnictwa „23. Opolska Jesień Literacka”, Partnerstwo dla książki „Słowo w ruch”,
- Partnerstwo dla książki „Komiks i książka: na styku światów”, Edukacja kulturalna „Biblioteka po stronie natury”.

W jednostce zdobywano wiedzę w zakresie dostępności, o którym mowa w ustawie z 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Pracownicy Miejskiej Biblioteki Publicznej brali udział m.in. w szkoleniach, tj.:

- „Planowanie wdrażania do dostępności w instytucji kultury w oparciu o Model dostępnej kultury”.
- „Wdrożenie dostępności krok po kroku – dobra praktyka”.
- „Partycypacja: angażowanie osób ze szczególnymi potrzebami w działania i budowanie relacji z osobami ze szczególnymi potrzebami”

oraz w innych konferencjach i szkoleniach o tematyce związanej z niepełnosprawnością, m.in.:

- „Projektowanie uniwersalne: Język inkluzywny w instytucji kultury”;
- „Przepis na dostępne wydarzenie kulturalne”;
- „EY Voices: O neuroroznorodności”;
- „Strategie i polityki równościowe. Jak budować inkluzywne instytucje?”;
- „Szansa dla turystyki bez barier?”;
- WspółKongresie Kultury: panel Kultura (nie)dostępna w Warszawie i w III Targach Dostępności w Opolu.

Narodowe Centrum Polskiej Piosenki (NCPPI) w Opolu

Narodowe Centrum Polskiej Piosenki (NCPPI) w Opolu dla osób z niepełnosprawnością zorganizowało/współorganizowało m.in.:

- „Festiwal Piosenki i Twórczości Osób Niepełnosprawnych”,
- Wojewódzki Konkurs Recytatorski „Słowem malowane” wspólnie z Zespołem Szkół Specjalnych,
- Festiwal Piosenki Osób Niepełnosprawnych „mocART”.

Wydarzenia te miały na celu m.in. promocję muzycznych i recytatorskich talentów osób z niepełnosprawnością.

Wojewódzki Konkurs Recytatorski „Słowem malowane”

Festiwal Piosenki i Twórczości Osób Niepełnosprawnych

Festiwal Piosenki Osób Niepełnosprawnych „mocART”

Dodatkowo Narodowe Centrum Polskiej Piosenki (NCP) w Opolu przy współpracy z Opolskim Oddziałem Polskiego Związku Głuchych przygotowało wizytówki instytucji w Polskim Języku Migowym. Również przygotowało i umieszczało na stronie internetowej instytucji informacje o jednostce w języku łatwym ETR oraz dbało o wprowadzanie tekstów alternatywnych na stronie internetowej jednostki.

Pracownicy nabywali wiedzę w obszarze dostępności i brali udział w konferencjach i szkoleniach m.in.:

- w Muzeum Wsi Opolskiej „Postęp w dostępności kultury. Poprawa dostępności do kultury oraz aktywizacja osób niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie” zorganizowana przez Fundację Widzimy Inaczej we współpracy z Politechniką Warszawską i Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu,
- „Model dostępnej kultury - kluczowe założenia” - szkolenie w Narodowym Centrum Kultury,
- „Kierunek: Dostępne Opole” i „Dostępność cyfrowa: opisy alternatywne” organizowane przez Biuro ds. Dostępności w Opolu.

Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu

Pracownicy Muzeum Polskiej Piosenki - Koordynator ds. dostępności i pracownik Działu Wystaw i Edukacji wzięli udział w Konferencji pt. „Postęp w dostępności kultury” realizowanej w Muzeum Wsi Opolskiej (link do wydarzenia):

<https://muzeumwsiopolskiej.pl/wydarzenia/postep-w-dostepnosci-kultury-konferencja-w-muzeum/>
Działania na rzecz dostępności, zrealizowane w ramach Projektu Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności Komponent: Odporność i konkurencyjność gospodarki; Inwestycja A2.5.1: Program wspierania działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju oraz środków Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu.

Również na stronie internetowej Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu opublikowano cztery materiały edukacyjne pt. „Mała Akademia Instrumentów – Jazz” w postaci plików audio-wideo z tłumaczeniem na Polski Język Migowy (link do materiałów audio-wideo na stronie):

https://muzeumpiosenki.pl/o-muzeum/projekty/d2024/mala-akademia-instrumentow---jazz---premiery-materiaLOW-edukacyjnych_1069.html

Dodatkowo linki do materiałów audio-wideo na kanale YouTube:

Odcinek 1. <https://www.youtube.com/watch?v=FhKJaZbckc4>

Odcinek 2. <https://www.youtube.com/watch?v=p0fbD-bkdLc>

Odcinek 3. <https://www.youtube.com/watch?v=tCoHy4G5egc>

Odcinek 4. <https://www.youtube.com/watch?v=-DrkHF3uM8&t=5s>

Zrealizowano również warsztaty pt. „Aktywne słuchowisko” dla uczniów uczęszczających do Zespołu Szkół Specjalnych w Opolu oraz ich opiekunów.

Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu
realizuje przedsięwzięcie
"Masz świat u stóp. Łączące warsztaty muzyczne".

Dofinansowanie z UE:
61261,66 PLN

Dodatkowo Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu realizowało projekt „Masz świat u stóp. Łączące warsztaty muzyczne” ze współpracą z Fundacją Pełni Kultury z Krakowa, w którym udział wzięły również osoby z niepełnosprawnością (wzroku i ruchu).

W skład projektu wchodziły warsztaty stacjonarne i on-line, szkolenia i webinaria. Zrealizowano m.in. 3 webinaria tłumaczone na Polski Język Migowy o tematyce skupionej wokół polskiego rynku muzycznego, edukacji muzycznej oraz organizacji wydarzeń dostępnych dla artystów i artystek z niepełnosprawnościami. Dodatkowo przygotowano i opublikowano na stronie internetowej nowe materiały dla osób z niepełnosprawnością wzroku, tj.: audiodeskrypcja wybranych części ekspozycji stałej.

Projekt zrealizowano w ramach Krajowego Planu

Odbudowy i Zwiększenia Odporności Komponent: Odporność i konkurencyjność gospodarki; Inwestycja A2.5.1: Program wspierania działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju. Linki do webinarów na stronie:

- https://muzeumpiosenki.pl/aktualnosci/za-nami-pierwszy-webinar-z-cyklu-masz-swiat-u-stop-laczace-warsztaty-muzyczne_1056.html
- https://muzeumpiosenki.pl/aktualnosci/transmisja-drugiego-webinaru-w-ramach-projektu-masz-swiat-u-stop-laczace-warsztaty-muzyczne_1059.html
- https://muzeumpiosenki.pl/o-muzeum/projekty/kpo-dla-kultury/d2024/ostatni-webinar-w-ramach-projektu-masz-swiat-u-stop-laczace-warsztaty-muzyczne-juz-dostepny_1062.html

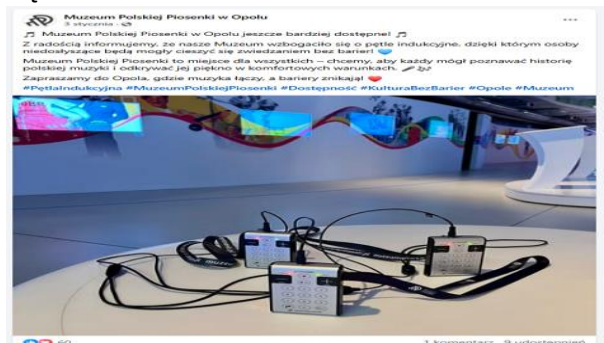
i link do audiodeskrypcji ekspozycji stałej:

<https://muzeumpiosenki.pl/dla-zwiedzajacych/dostepnosc.html>

Pracownicy Muzeum Polskiej Piosenki wzięli również udział w jednodniowym szkoleniu z dostępności w siedzibie instytucji kultury - obsługa zwiedzających z niepełnosprawnością (wzroku i ruchu). W ramach szkolenia odbył się również spacer diagnostyczny po Muzeum z osobą niewidomą i osobą poruszającą się na wózku.

Również Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu wzbogaciło się o zakup 5 pętli indukcyjnych, dzięki któremu osoby z niepełnosprawnością będą mogły cieszyć się zwiedzaniem bez barier.

7. Konkursy:

Ogłoszono konkursy ofert z zakresu działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt. 1 - 32a (Dostępność Plus). Celem zadań zleconych do realizacji NGO była realizacja zasad „DOSTĘPNOŚĆ PLUS” w sektorze pozarządowym. Działania przewidziane do realizacji w ramach zadania publicznego to wsparcie organizacji pozarządowych w zakresie dostosowania ich funkcjonowania do zasad „DOSTĘPNOŚCI PLUS” w zakresie dostępności cyfrowej oraz informacyjno – komunikacyjnej.

❖ Centrum Dialogu Obywatelskiego

Konkurs na powierzenie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w zakresie określonym w pkt 1 - 32a tej ustawy (Realizacja zasad Dostępność Plus w sektorze pozarządowym) w 2024 roku. Działania realizowane w ramach otrzymanych dotacji dotyczyły wsparcia organizacji pozarządowych w zakresie dostosowania ich funkcjonowania w zakresie zasad „DOSTĘPNOŚCI PLUS” tj.: dostępności cyfrowej oraz informacyjno - komunikacyjnej.

Opolskiemu Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych zlecono realizację zadania pn. Silne NGO - Dostępność Plus. Zadaniem wyłonionego stowarzyszenia jako operatora projektu, było zlecenie 8 organizacjom (realizatorom projektów) wykonanie zadań z zakresu „Realizacji zasad Dostępności Plus w sektorze pozarządowym”. W ramach otrzymanej dotacji operatorzy projektów w większości przypadków dostosowali strony internetowe na potrzeby osób z niepełnosprawnością, zrealizowano oznaczenia kontrastowe oraz zakupiono tabliczki dotykowe. Przeprowadzono również szkolenia z zakresu podstaw dostępności cyfrowej.

Lp.	Podmiot	Nazwa zadania	Przyznana kwota dotacji (w zł)
			55.000,00 zł
1.	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Silne NGO – Dostępność Plus	55.000,00 zł

❖ Wydział Polityki Społecznej

Konkurs na powierzenie realizacji zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz osób niepełnosprawnych (realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami) skierowany do organizacji pozarządowych lub innych uprawnionych podmiotów wskazanych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Działania, na które przeznaczono środki, dotyczyły prowadzenia kursów, warsztatów, konferencji, audytów i realizacji działań zmierzających do zwiększenia dostępności przestrzeni publicznej dla osób z różnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Beneficjentami zadania byli mieszkańcy miasta Opola.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na powierzenie realizacji zadań w 2024 roku **wynosiła 30 000,00 zł**. Poniżej zestawienie przyznanych dotacji:

Lp.	Podmiot	Nazwa zadania	Przyznana kwota dotacji (w zł)
			30.000,00 zł
1.	Fundacja „Geko” i Fundacja Rozwoju Edukacji Empatycznej „FREE”	Konsultacje społeczne: dostępność w Opolu	25.000 zł
2.	Fundacja „Flexi Mind”	Dostępne Opole	5.000 zł

- Fundacja „Geko” i Fundacja Rozwoju Edukacji Empatycznej „FREE” (oferta wspólna) w ramach otrzymanej dotacji przeprowadziły konsultacje społeczne i sporządziły raport. Łącznie w raporcie zebrano 118 uwag zgłoszonych w toku konsultacji. Najwięcej uwag dotyczyło ogólnej dostępności architektonicznej przestrzeni publicznej miasta z uwzględnieniem uszkodzeń dróg i chodników, ale także barier tymczasowych (źle zaparkowane samochody, hulajnogi). Przedstawiony materiał uzupełnia dokumentacja fotograficzna powiązana z geoankietą umieszczoną na stronie www.opolerozmawia.pl. Dodatkowo w dniu 22 października 2024 r. Fundacje zorganizowały briefing prasowy, który odbył się w toku Targów Dostępności w Opolu. Tego samego dnia podczas konferencji w Toyota Park w Opolu przedstawione zostały założenia i rezultaty przeprowadzonych działań konsultacyjnych.
- Fundacja „Flexi Mind” w ramach otrzymanej dotacji przeprowadziła 2 warsztaty dla pracowników instytucji publicznych oraz dla członków organizacji pozarządowych (każdy warsztat trwał 8 godzin). Tematyka warsztatów dla pracowników instytucji publicznych i organizacji pozarządowych:
 1. Jak realizować przedsięwzięcia dostępne.
 2. Język prosty i tekst łatwy do czytania i rozumienia.
 3. Podstawy dostępności cyfrowej.

E. Realizacja zadań z zakresu programu „Aktywny Samorząd” finansowanego z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)

W dniu 30 kwietnia 2018 r. pomiędzy Miastem Opole, a Opolskim Oddziałem Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zawarto umowę AS3/000013/08/D w sprawie kontynuacji realizowanego od 2012 r. pilotażowego programu „Aktywny samorząd”. Każdego roku podpisany jest aneks do umowy określający wysokość środków przyznawanych przez Fundusz na dany rok jego realizacji. W 2024 r. kontynuowano realizację programu. Celem Programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Informacja na temat warunków realizacji programu w 2024 r., w tym prezentacja programu, wzory druków i opisy poszczególnych obszarów programu, została zamieszczona na stronie internetowej www.opole.pl w zakładce sprawy społeczne/niepełnosprawni.

W ramach Modułu I i Modułu II programu osoby niepełnosprawne mogły uzyskać dofinansowanie do następujących obszarów wsparcia:

- **Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, tym:**
 1. **Obszar A - likwidacja bariery transportowej:**
 - zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
 - zadanie 2 - pomoc w pozyskaniu prawa jazdy kategorii B.
 2. **Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:**
 - zadanie 1, 3 i 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
 - zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
 3. **Obszar C – likwidacja bariery w poruszaniu się:**
 - zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,
 - zadanie 4 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.
 4. **Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej** Wnioskodawcy poprzez zapewnienie opieki dla dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką -

dziennego opiekuna, niani, lub w ramach klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego.

5. **Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej**, adresowana do osób, które korzystają z koncentratora tlenu lub respiratora w ramach świadczenia udzielanego przez ośrodek domowego leczenia tlenem lub ośrodek wentylacji domowej.

W ramach Modułu I (Obszar A, B, C, D i E) pozytywnie zweryfikowano i zakwalifikowano do udzielenia dofinansowania **80 wniosków na łączną kwotę 534 063,21 zł.**

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym:

Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym adresowana jest do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w:

- szkole policealnej,
- kolegium,
- szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym/dziennym lub niestacjonarnym/wieczorowym/zaocznym lub eksternistycznym), a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

W 2024 roku złożono 56 wniosków o dofinansowanie kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym. W ramach Modułu II zawarto 47 umów na łączną kwotę 156 241,90 zł.

G. Realizacja zadań z zakresu programu: - „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Mieszkanie dla absolwenta, „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Dostępne mieszkanie finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Program „Samodzielność -Aktywność-Mobilność!” - Mieszkanie dla absolwenta

W dniu 2 sierpnia 2022 r. pomiędzy Miastem Opole, a Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) zawarto umowę **SAA/000001/08/D** w sprawie realizacji programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – **Mieszkanie dla absolwenta**.

Celem programu jest wzrost niezależności Beneficjentów programu oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności osoby z niepełnosprawnością. Program skierowany jest do pełnoletnich absolwentów, którzy w ciągu ostatnich 3 lat ukończyli edukację. W ramach programu Beneficjent programu może skorzystać z dofinansowania do kosztów wynajmu mieszkania lub domu, wymienionych w umowie najmu, na okres poszukiwania pracy i rozpoczęcia zatrudnienia do 60 miesięcy. Wysokość dofinansowania zależy od lokalizacji wynajmowanego mieszkania. Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Mieszkanie dla absolwenta realizowany będzie do wyczerpania środków finansowych zaplanowanych przez PFRON.

Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Dostępne mieszkanie.

W dniu 2 sierpnia 2022 r. pomiędzy Miastem Opole, a Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) zawarto umowę **SAM/000001/08/D** w sprawie realizacji programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – **Dostępne mieszkanie**.

Celem Programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych. W ramach programu osoba z niepełnosprawnością poruszająca się na wózku inwalidzkim może uzyskać dopłatę do zamiany mieszkania z barierami architektonicznymi na mieszkanie pozbawione barier, znajdujące się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku do poziomu 0 przed budynkiem. Wysokość dofinansowania stanowi różnicę pomiędzy ceną mieszkania nabywanego i sprzedawanego. PFRON publikuje kwartalne wartości maksymalnej kwoty dofinansowania w danym roku, w którym realizowany jest program. Beneficjent programu zamieszkały na terenie miasta Opola, mógł otrzymać

w 2024 r. dofinansowanie do wysokości 98 241,00 zł. Informacja dot. warunków realizacji programu, w tym prezentacja programu i wzory druków, została zamieszczona na stronie internetowej www.opole.pl w zakładce: mieszkańcy/programy miejskie/programy społeczne. Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” - Dostępne mieszkanie będzie realizowany do 2026 r.

Cel 4. Wyrównywanie szans w dostępie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do nauki

Zadania:

A. Zapewnienie kształcenia zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością poprzez umożliwienie nauki w dostępnym zakresie

Miasto Opole zapewniło dostęp oraz odpowiednie warunki do kształcenia dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi poprzez:

- ✚ umożliwienie nauki we wszystkich typach szkół zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi, edukacyjnymi oraz predyspozycjami,
- ✚ możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej,
- ✚ opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi poprzez np. umożliwienie realizowania indywidualnego procesu kształcenia i zajęć rewalidacyjnych,
- ✚ dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości uczniów.

W roku 2024 Miejska Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna wchodząca w skład Miejskiego Centrum Wspomagania Edukacji w Opolu wydała:

- ✚ **163** opinie o potrzebie wczesnego wspomagania,
- ✚ **645** orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i uczniów: niewidomych i słabowidzących, z autyzmem, niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym, niesłyszących i słabosłyszących, z niepełnosprawnością ruchową, ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, zagrożonych niedostosowaniem społecznym i niedostosowanych społecznie,
- ✚ **5** orzeczeń o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych (indywidualnych lub zespołowych) dla niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu głębokim,
- ✚ **159** orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego – dla uczniów z problemami zdrowotnymi z powodu stanu zdrowia utrudniającego lub uniemożliwiającego uczęszczanie do szkoły,
- ✚ **562** opinii w sprawie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu lub szkole,
- ✚ **180** opinii w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia,
- ✚ **57** opinii dotyczących odroczenia spełniania obowiązku szkolnego,
- ✚ **504** informacji z badań na potrzeby konsultacji lekarskich, orzecznictwa o niepełnosprawności itp.,
- ✚ **2** opinie w sprawie przyjęcia ucznia do oddziału przysposabiającego do pracy,
- ✚ **155** opinii w sprawie objęcia ucznia indywidualizowaną ścieżką kształcenia.

Opinie i orzeczenia służą przekazaniu nauczycielom i specjalistom placówki oświatowej informacji o funkcjonowaniu dziecka/ucznia w różnych sferach – informacji o potrzebach rozwojowych, emocjonalnych i społecznych, możliwościach i predyspozycjach. Informacje te są punktem wyjścia do tworzenia indywidualnych planów edukacyjno-terapeutycznych, sformułowania celów rozwojowych i terapeutycznych, optymalnych kierunków i sposobów pracy z uczniem. Orzeczenia zawierają też zalecenia odnośnie do warunków, jakie należy zapewnić (organizacji przestrzeni fizycznej, wyposażenia technicznego), form kształcenia (oddział ogólnodostępny, integracyjny, specjalny), rodzaju wsparcia (rodzaju zajęć terapeutycznych/rewalidacyjnych) i sposobów pracy z dzieckiem/ucznikiem, w tym na rzecz maksymalnej, dostępnej mu aktywności i zakresu integracji

społecznej. Całość działań ma służyć minimalizowaniu wpływu ograniczeń rozwojowych na funkcjonowanie edukacyjne, poznawcze i emocjonalno-społeczne oraz wykorzystaniu potencjału rozwojowego dzieci/młodzieży z niepełnosprawnością.

Kształcenie specjalne

W roku szkolnym 2023/24 zadania związane z zapewnieniem dzieciom i młodzieży kształcenia specjalnegorealizowały przedszkola dla 288 dzieci, szkoły podstawowe dla 752 uczniów i szkoły ponadpodstawowe dla 283 uczniów. Łącznie, na wszystkich etapach edukacyjnych, kształceniem specjalnym objęto **1.323** osób posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Przedszkola publiczne:

W przedszkolach publicznych wychowaniem przedszkolnym objętych było **288** dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym: w oddziałach ogólnodostępnych - 162 dzieci, w oddziałach integracyjnych – 102 dzieci, w oddziałach specjalnych - 24 dzieci.

Dla dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego zorganizowano w 10 przedszkolach 21 oddziałów integracyjnych, do których uczęszczało **102 dzieci z niepełnosprawnością**. Oddziały specjalne funkcjonowały w 2 przedszkolach, w których zorganizowano 5 oddziałów dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym lub niepełnosprawnością sprzężoną oraz 1 oddział dla dzieci z autyzmem.

Publiczne szkoły podstawowe:

We wszystkich publicznych szkołach podstawowych kształciło się **752** uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym: w oddziałach ogólnodostępnych - 553 uczniów, w oddziałach integracyjnych – 65 uczniów, w szkole podstawowej specjalnej w ZSS - 134 uczniów.

Dla uczniów publicznych szkół podstawowych z różnymi rodzajami niepełnosprawności, posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, zorganizowano w 4 publicznych szkołach podstawowych 16 oddziałów integracyjnych, do których uczęszczało **66** uczniów z niepełnosprawnościami. Oddziały integracyjne funkcjonowały:

- ✚ w PSP nr 5 - 9 oddziałów – 38 uczniów z niepełnosprawnością,
- ✚ w PSP nr 14 - 3 oddziały – 8 uczniów z niepełnosprawnością,
- ✚ w PSP nr 15 - 3 oddziały – 16 uczniów z niepełnosprawnością,
- ✚ w PSP nr 31 – 1 oddział – 3 uczniów z niepełnosprawnością.

Liczba oddziałów integracyjnych i uczniów w tych oddziałach w poszczególnych szkołach:

Szkoła	Liczba oddziałów integracyjnych	Liczba uczniów w oddziałach integracyjnych	
		Ogółem	w tym: z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego
PSP nr 5	9	178	38
PSP nr 14	3	52	8
PSP nr 15	3	59	16
PSP nr 31	1	17	3
Ogółem:	16	306	65

Ponadto w roku szkolnym 2024/25 w PSP nr 5 **utworzono 3 oddziały specjalne, w których łącznie uczy się 10 uczniów ze spectrum autyzmu.**

Szkoły ponadpodstawowe:

W szkołach ponadpodstawowych kształceniem specjalnym objętych było **183** uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Dla uczniów szkół ponadpodstawowych z różnymi niepełnosprawnościami, posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, zorganizowano

w dwóch szkołach 8 oddziałów integracyjnych. Łącznie uczęszczało do nich 34 uczniów z niepełnosprawnością. Oddziały integracyjne funkcjonowały w:

- PLO nr VI - 4 oddziały – 23 uczniów z niepełnosprawnością,
- BS I st. nr 5 w ZSB - 4 oddziały – 11 uczniów z niepełnosprawnością.

Nauczanie indywidualne:

Uczniowie, którym stan zdrowia utrudniał lub uniemożliwiał uczęszczanie do szkoły, objęci byli zajęciami indywidualnego nauczania w domu rodzinnym, zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie indywidualnego nauczania. Indywidualne nauczanie zorganizowano dla 88 uczniów, przeznaczając na ten cel 1.106,66 godzin zajęć tygodniowo, w tym:

- w publicznych szkołach podstawowych indywidualnym nauczaniem objęto 25 uczniów – 243,66 godzin tygodniowo,
- w szkołach ponadpodstawowych indywidualnym nauczaniem objęto 63 uczniów, realizując 863 godzin tygodniowo.

Zajęcia rewalidacyjne

Zajęcia rewalidacyjne **zorganizowano dla 1.121 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego**, w tym dla 288 dzieci w przedszkolach, 618 w szkołach podstawowych i 215 uczniów w szkołach ponadpodstawowych, przeznaczając na ten cel łącznie 1.944 godzin zajęć tygodniowo (414 w przedszkolach, 1236 w szkołach podstawowych, 294 godzin w szkołach ponadpodstawowych – nie wszyscy uczniowie realizowali zajęcia rewalidacyjne – w niektórych przypadkach rodzice uczniów składali u dyrektorów szkół pisemne rezygnacje z takich zajęć).

W Zespole Szkół Specjalnych zajęcia rewalidacyjne wynikają z ramowego planu nauczania, w wymiarze 10 godzin na oddział tygodniowo. Ponadto w ZSS realizowano również indywidualne zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim. Opieką objęto 12 osób (120 godzin tygodniowo). W zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności były organizowane następujące zajęcia rewalidacyjne: korekcji wad postawy, korekcji wad wymowy, nauka orientacji przestrzennej i poruszania się, nauka języka migowego lub innych alternatywnych metod komunikacji – w przypadku dziecka lub ucznia niesłyszącego lub z afazją, rozwijające umiejętności społeczne, w tym umiejętności komunikacyjne – w przypadku dziecka lub ucznia z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, inne wynikające z programów rewalidacji (zgodnie z zaleceniami w orzeczeniu).

Wczesne wspomaganie rozwoju

W celu stymulowania rozwoju dzieci z różnego rodzaju niepełnosprawnościami, w wieku od urodzenia do rozpoczęcia nauki szkolnej, były organizowane zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju. Zajęcia te prowadzili nauczyciele posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności dziecka oraz specjaliści, wchodzący w skład zespołów wczesnego wspomaganie w Przedszkolu Publicznym Integracyjnym nr 51 (61 dzieci – 120 godzin), Przedszkolu Publicznym Specjalnym nr 53 (47 dzieci – 94 godzin), Przedszkolu Publicznym nr 63 (12 dzieci – 19 godzin), Przedszkolu Publicznym nr 64 (4 dzieci – 6 godzin) oraz w Zespole Szkół Specjalnych (9 dzieci - 18 godzin).

W roku szkolnym 2023/2024 wczesne wspomaganie rozwoju zorganizowano dla 133 dzieci, przeznaczając na ten cel 257 godzin tygodniowo.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w poradni psychologiczno-pedagogicznej

Pracownicy Miejskiej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Opolu udzielali bezpośredniej pomocy dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej oraz ich rodzinom w formie pomocy indywidualnej i grupowej. W ramach form pomocy indywidualnej odbyły się:

- terapia pedagogiczna dla dzieci/uczniów z głębokimi deficytami rozwojowymi, dysleksją, dyskalkulią, trudnościami w uczeniu się, dla których wsparcie ze strony przedszkola czy szkoły nie były wystarczające. Zajęcia ukierunkowane były na wyrównywanie deficytów rozwojowych,

trening umiejętności ortograficznych lub/i rachunkowych, dla części uczniów wdrożono terapię EEG Biofeedback. Odbłyło się **1406** spotkań terapeutycznych (2123 godzin).

- terapia psychologiczna dla uczniów z problemami emocjonalno-społecznymi i osobowościowymi, np. trudnościami adaptacyjnymi, zaburzeniami lękowymi, mutyzmem, nerwicą natręctw, zaburzeniami depresyjnymi, zaburzeniami odżywiania, trudnościami w relacjach rówieśniczych, z problemami w radzeniu sobie ze stresem, gniewem, agresją, doświadczających przemocy rówieśniczej. Odbłyło się **2064** spotkań terapeutycznych (3198 godzin).
- terapia logopedyczna – odbyło się **1470** spotkań terapeutycznych (1389 godzin).
- terapia rodzin, która uruchomiona została w sytuacjach nieprawidłowych relacji rodzinnych oraz trudności w realizowaniu roli rodzica, skutkujących zaburzeniami zachowania lub/i funkcjonowania emocjonalno-społecznego dzieci i młodzieży, zaburzeniami więzi rodzinnych, konfliktami w rodzinie. Odbłyło się **972** spotkań terapeutycznych.
- porady i konsultacje, których udzielono **32** uczniom.

Zapewnienie dzieciom kształcenia poza Opolem

Na wniosek rodziców uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, Prezydent Miasta Opola składa do starostów powiatów wnioski o zapewnienie odpowiedniej formy kształcenia w MOS (młodzieżowych ośrodkach socjoterapii) SMOW (specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych) oraz w szkołach znajdujących się poza Miastem Opole.

W 2024 roku **19 uczniów** skierowano do Zespołu Niepublicznych Szkół im. „Alicji po drugiej stronie lustra” w Kup, Zespołu Szkół Specjalnych im. Juliana Tuwima w Krapkowicach, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 11 we Wrocławiu, Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Zespole Placówek Edukacyjnych w Dobrodzieniu, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. św. Jana de La Salle w Uszycach, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nysie, Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Zespole Placówek Resocjalizacyjnych w Brzegu Dolnym, Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Oławie, Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii im. UNICEF w Walimiu oraz Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Łodzi.

Zapewnienie warunków do rozwoju osobowościowego dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością.

Wspomagając rodzinę w procesie wychowania Młodzieżowy Dom Kultury w Opolu rozszerza obszar działań opiekuńczych i profilaktycznych. Placówka rokrocznie wzbogaca ofertę programową o zajęcia artystyczne rozwijające zainteresowania artystyczne uczniów opolskich szkół, które dostępne są dla uczestników o różnym stopniu niepełnosprawności. W roku szkolnym 2023/2024 w zajęciach stałych grup i pracowni, w tym w pracowniach plastycznych Wróbel, Arte, w pracowni Ceramiki Artystycznej, pracowni Amfora, Tęcza, Ramka, Pracowni Rzemiosła i Kosmetyków, w zespołach tanecznych „Pech” i „Adena”, w Artystycznej Akademii Przedszkolaka, Akademii Pięciolatka **udział brały dzieci z niepełnosprawnościami** w stopniu pozwalającym na udział w zajęciach. Zajęcia taneczne, plastyczne, teatralne, ceramiczne i muzyczne są również formą arteterapii dla dzieci w nich uczestniczących. Zajęcia pozalekcyjne w pracowniach działających w Młodzieżowym Domu Kultury w Opolu są zgodnie z przepisami dostępne dla wszystkich chętnych uczestników, niepełnosprawność nie wyklucza z możliwości udziału w zajęciach.

Młodzieżowy Dom Kultury w Opolu realizuje również bogatą ofertę zajęć o charakterze profilaktyczno-terapeutycznym dla dzieci i młodzieży żyjących w najbliższym otoczeniu osób uzależnionych od alkoholu oraz w rodzinach dotkniętych wykluczeniem społecznym lub nim zagrożonych, z rodzin potrzebujących wsparcia a także dla dzieci posiadających aktualne orzeczenie o niepełnosprawności. Akcja wypoczynku dzieci i młodzieży finansowana jest ze środków budżetu miasta Opole.

W 2024 roku placówka realizując funkcje opiekuńcze przygotowała w okresie zimowych i letnich wakacji bogatą ofertę zajęć warsztatowych dla stałych uczestników kół i pracowni oraz rekreacyjnych dla pozostałych dzieci z miasta. Były to propozycje stacjonarne i wyjazdowe, które cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem.

W trakcie ich trwania realizowano bogaty program działań artystycznych i profilaktycznych.

W ramach akcji „ZIMA w MIEŚCIE” zorganizowano m.in.

- 1 turnus półkolonii „Zima z Przygodą” dla dzieci z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności,
- 2 turnusy półkolonii rekreacyjno-artystycznych dla dzieci i młodzieży z miasta Opola,
- Zajęcia otwarte dla dzieci pozostających podczas ferii w miejscu zamieszkania.

Natomiast w ramach akcji wypoczynku letniego „Lato 2024” zorganizowano m.in.:

- 10 turnusów półkolonii rekreacyjno-artystycznych dla dzieci i młodzieży z miasta Opola,
- 2 turnusy warsztatów tanecznych,
- warsztaty grupy akrobatyki artystycznej,
- 2 turnusy kolonii profilaktyczno-artystycznej,
- 3 turnusy półkolonii terapeutyczno-artystycznych,
- 1 turnus półkolonii „Wakacje z Przygodą” dla dzieci z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności,
- 1 turnus obozu naukowego dla uczestników projektu „Uczeń zdolny”.

Program wszystkich form wypoczynku organizowanych przez Młodzieżowy Dom Kultury w Opolu zakładał realizację obok zajęć rekreacyjnych i artystycznych, program zajęć terapeutycznych w związku z koniecznością pomocy dzieciom i młodzieży w radzeniu sobie z różnymi problemami psycho - społecznymi, w tym ze stresem wywołanym wojną w Ukrainie.

Również Międzyszkolny Ośrodek Sportowy (MOS) w Opolu realizując zadania edukacyjne, wychowawcze, sportowe, rekreacyjne, profilaktyczne i opiekuńcze, wspiera rozwój fizyczny dzieci i młodzieży, a w szczególności: rozwija uzdolnienia sportowe i zainteresowania kulturą fizyczną przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, stwarza warunki do podnoszenia sprawności fizycznej, rozwijania uzdolnień sportowych i aktywnego wypoczynku wychowanków.

Placówka koordynuje pozaszkolną działalność sportową dzieci i młodzieży miasta Opola, prowadzi szkolenia sportowe w ustalonych dyscyplinach w celu podnoszenia poziomu sportowego uczniów, organizuje imprezy sportowo-rekreacyjne na terenie miasta, współdziała z dyrektorami szkół w zakresie rozwijania sportu szkolnego i wykorzystania bazy sportowej szkół do zajęć organizowanych przez MOS, organizuje zajęcia rekreacyjno – sportowe i rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością, organizuje rekreację i wypoczynek dzieci i młodzieży szkolnej (akcja zima w mieście, akcja lato). Zajęcia prowadzone w sekcjach MOS w Opolu są dostępne dla wszystkich chętnych uczestników, a niepełnosprawność nie wyklucza z możliwości udziału w poszczególnych zajęciach. W 2024 roku MOS był organizatorem wypoczynku podczas ferii zimowych oraz wakacji letnich dla 539 uczniów opolskich szkół.

Podczas ferii zimowych Międzyszkolny Ośrodek Sportowy zorganizował:

- kolonię dla 44 uczniów klas I-III szkół podstawowych, z rodzin dotkniętych wykluczeniem społecznym bądź nim zagrożonych, ubogich bądź stykających się z problemem alkoholowym. Kolonia odbyła się w Wiśle, w formie 7-dniowego turnusu, podczas którego zrealizowano program profilaktyczno-terapeutyczny, artystyczno-kulturalny, turystyczno-krajoznawczy i rekreacyjno-sportowy.
- 2 turnusy półkolonii dla dzieci ze szkół podstawowych. Wypoczynkiem zostało objętych 100 uczniów. Zajęcia odbywały się na terenie PSP nr 11 i 20.
- obóz koszykówki w Głucholazach dla 15 uczestników sekcji koszykówki MOS.

Natomiast w ramach akcji „LATO 2024” placówka zorganizowała:

- 5 turnusów kolonii dla dzieci i młodzieży żyjących w najbliższym otoczeniu osób uzależnionych od alkoholu oraz rodzinach dotkniętych wykluczeniem społecznym lub nim zagrożonych; 3 turnusy w Szczyrku, 1 turnus w Wiśle oraz 1 turnus Szklarskiej Porębie dla 210 uczestników,
- 7 turnusów półkolonii dla 63 dzieci w wieku szkolnym pozostających w miejscu zamieszkania. Półkolonie zorganizowane zostały w formie 5-dniowych turnusów dla dzieci klas I-IV i odbywały się w PSP nr 2 i PSP nr 29. Uczestnicy mieli zapewnioną 8-godzinną opiekę wykwalifikowanej kadry

merytorycznej, zajęcia sportowe odbywały się m.in. na hali wielofunkcyjnej ze ścianą wspinaczkową oraz w parku „Odkocznia”.

- 1 turnus półkolonii multisportowych dla członków sekcji sportowych i rekreacyjnych MOS. Specjalistyczne zajęcia z koszykówki odbywały się w obiekcie sportowym PSP nr 15. Udział w nich wzięło 23 uczestników.
- 3 obozy sportowe (w Głubczycach, w Koszalinie i we Wrocławiu) dla łącznie 53 uczestników sekcji sportowej koszykówki MOS.
- 1 obóz sportowy - wspinaczkowy w Podlesicach dla 31 uczestników sekcji wspinaczki sportowej MOS.

W 2024 roku Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Opolu był organizatorem nauki pływania osób z niepełnosprawnością – zajęcia realizowane były na basenie „Wodna Nuta”, w ilości 12 godzin tygodniowo. Uczestniczyło w nich **15** osób z niepełnosprawnością. Ponadto MOS zorganizował Mikołajkowe Zawody Pływackie Osób Niepełnosprawnych, w których udział wzięło **15** uczestników.

B. Dostosowanie warunków edukacji do potrzeb osób z niepełnosprawnością poprzez usuwanie barier architektonicznych i transportowych

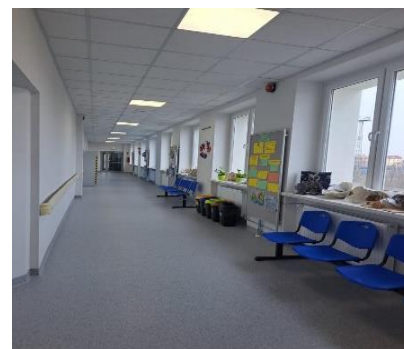
Kontynuacja działań dostosowawczych:

Obiekty oświatowe w Opolu poddawane są bieżącym remontom, mającym na celu zachowanie prawidłowego stanu technicznego i sanitarnego, oraz modernizacjom i adaptacjom wpływającym na poprawę bezpieczeństwa i warunków ich eksploatacji. Działania te wpływają bezpośrednio na ciągłą poprawę stanu technicznego i jakościowego istniejącej bazy oświatowej oraz przystosowują ją do zmieniających się przepisów i norm technicznych, sanitarnych, w tym związanych z dostosowaniem do potrzeb osób z niepełnosprawnością. W 2024 roku zadanie to realizowały poszczególne przedszkola, szkoły i placówki oświatowe we własnym zakresie.

Wśród wielu prac remontowych i modernizacyjnych, uwagę warto zwrócić na efekty prac w nowej siedzibie Szkoły Specjalnej Przesposabiającej do Pracy w Zespole Szkół Specjalnych w Opolu przy ul. Torowej 5, w której 40 uczniów rozpoczęło rok szkolny 2024/25.

Budynek szkoły został dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością, posiada odpowiednio wyposażone sale dydaktyczne, pokoje do pracy ze specjalistami i salę gimnastyczną. Korytarze są szerokie, wolne od barier architektonicznych. Do szkoły uczniowie dowożeni są bezpłatnym transportem, podczas którego zapewniona jest opieka. Trwają prace nad zagospodarowaniem terenu wokół szkoły.

C. Doposażenie szkół realizujących kształcenie specjalne w sprzęt i urządzenia do nauki oraz rehabilitacji na miarę potrzeb i oczekiwań osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów

W 2024 roku zadanie to realizowały poszczególne przedszkola, szkoły i placówki oświatowe we własnym zakresie.

W ramach **Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna tablica”** PSP nr 5, PSP nr 11, PSP nr 33 oraz PLO nr I zakupiły:

1) pomoce dydaktyczne i narzędzia do:

- terapii psychoneurologicznej dla uczniów z zaburzeniami uwagi i koncentracji, z niepełnosprawnością intelektualną oraz dla uczniów z zaburzeniami procesów uczenia się, w tym z dysleksją, dyskalkulią;
- terapii procesów komunikacji, w tym zaburzeń przetwarzania słuchowego, dla uczniów z centralnymi zaburzeniami koncentracji i uwagi, słabosłyszących, zaburzeniami koncentracji i uwagi, w tym z ADHD, ADD, autyzmem;
- terapii dla uczniów mających problemy w edukacji szkolnej, wymagającymi terapii logopedycznej lub psychologicznej;

2) interaktywny monitor dotykowy o przekątnej co najmniej 5,5 cali.

3) komputery stacjonarne lub laptopy, które były one niezbędne do prawidłowego funkcjonowania pomocy dydaktycznych, narzędzi do terapii lub oprogramowania.

Na realizację programu przeznaczono środki finansowe w wysokości **115 453,31 zł**, które pochodziły z dotacji celowej Ministerstwa Edukacji i Nauki.

W minionym roku kontynuowana była realizacja **Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2023-2025**. Pomoc przysługiwała uczniom: słabowidzącym, niesłyszącym, słabosłyszącym, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności była niepełnosprawność wymieniona wyżej

- posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, uczęszczającym do odpowiednich klas szkół ponadpodstawowych. W ramach programu dofinansowano zakup podręczników do kształcenia ogólnego i do kształcenia w zawodach, materiałów edukacyjnych do kształcenia ogólnego i do kształcenia zawodowego oraz materiałów ćwiczeniowych. W roku szkolnym 2024/25 z dofinansowania zakupu podręczników lub materiałów edukacyjnych skorzystało **326 uczniów**.

Na ten cel przeznaczono łącznie kwotę **119 633,62 zł**, która pochodziła z dotacji celowej Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Liczba uczniów szkół ponadpodstawowych	Przyczyna niepełnosprawności
17	słabowidzenie
4	niestyszenie
38	słabosłyszynie
32	niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
29	niepełnosprawność ruchowa, w tym z afazją
166	autyzm, w tym z zespół Aspergera
40	niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym

Ponadto w ramach otrzymanej w 2024 roku dotacji na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe, dostosowane po potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, uczęszczających do szkół podstawowych, zakupiono m.in. podręczniki do zajęć z zakresu edukacji polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej oraz z zakresu danego języka obcego nowożytnego. Podręczniki oraz materiały edukacyjne i ćwiczeniowe otrzymało **226 uczniów** niepełnosprawnych.

Liczba uczniów szkół podstawowych	Przyczyna niepełnosprawności
11	słabowidzenie
1	niestyszenie
4	słabosłyszynie
26	niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim
102	autyzm, w tym z zespół Aspergera
82	niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym

Na ten cel wydatkowano łącznie kwotę **82 247,05 zł**, która pochodziła z dotacji celowej Ministerstwa Edukacji i Nauki.

D. Zapewnienie oferty doskonalenia zawodowego dla kadry pedagogicznej pracującej z uczniami z niepełnosprawnością oraz wsparcia w zakresie wdrażania specjalnych form pracy z dziećmi z niepełnosprawnością

Miejski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w ramach statutowej działalności zrealizował następujące formy doskonalenia zawodowego:

Lp.	Forma doskonalenia	Liczba zrealizowanych form doskonalenia	Liczba godzin zrealizowanych form doskonalenia	Liczba przeszkolonych nauczycieli
1.	Szkolenia rad pedagogicznych	35	115	740
2.	Seminaria/forum/zespoły problemowe	53	114	485
3.	Warsztaty metodyczne	114	207	1244

4.	Kursy doskonalące	80	370	590
5.	Kursy nadające uprawnienia	14	129	47
6.	Kursy kwalifikacyjne	2	207	8
7.	Sieci współpracy i samokształcenia	72	249	1186
8.	Indywidualne i grupowe konsultacje	287	560	766
9.	Zajęcia otwarte i pokazowe	32	72	321
10.	Akademia Umiejętności Nauczyciela	2	145	26

Ponadto przeprowadzono następujące szkolenia kadry pedagogicznej m.in. ukierunkowane na pracę z uczniami z niepełnosprawnościami:

Lp.	Obszary tematyczne szkoleń	Liczba przeszkolonych nauczycieli
1.	Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna	604
2.	Praca nauczyciela formach pozaszkolnych	39
3.	Problematyka wychowawcza	464
4.	Pomoc psychologiczno-pedagogiczna z uwzględnieniem doradztwa edukacyjno-zawodowego	612
5.	Kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	218
6.	Podstawa programowa wychowania przedszkolnego, kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach	352
7.	Innowacje w edukacji, konkursy i inne szkolenia dla nauczycieli	72

Wsparcie nauczycieli w zakresie wdrażania metod pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych realizowane było przez specjalistów Miejskiej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Opolu w formie:

- spotkań z zespołami nauczycieli, w tym w ramach zespołów tworzących indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny dla dzieci/uczniów sprawiających problemy wychowawcze, prezentujących symptomy demoralizacji i niedostosowania społecznego oraz uczniów, których planowano objąć zindywidualizowaną ścieżką kształcenia.
- spotkań indywidualnych i zespołowych konsultacji z nauczycielami i dyrektorami placówek oświatowych.

[Cel 5. Zapewnienie podstawowych potrzeb socjalnych umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym](#)

Zadania:

A. Wsparcie dotyczące warunków socjalno – bytowych

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR) w Opolu wspierał mieszkańców miasta Opola poprzez kierowanie osób niesamodzielnych do placówek wsparcia dziennego oraz do placówek opieki całodobowej. W 2024 r. z działalności prowadzonej przez Domy Dziennego Pobytu w Opolu – DDP „Magda-Maria”, DDP „Złota Jesień”, DDP „Malinka” oraz Filii „Nad Odrą” - skorzystało **773 osób starszych i osób z niepełnosprawnością**. Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością w 2024 r. w Domach Dziennego Pobytu w Opolu:

DDP „Złota Jesień”:

- ✓ Codzienna gimnastyka dla seniorów na krzesłkach ok. 30 osób.
- ✓ Sala z matami masującymi i siłownia – 20 osób.
- ✓ Obsługa osób z niepełnosprawnością przy obiadach (codziennie w godzinach od 12.30 do 13.00).

- ✓ Bezpłatna wypożyczalnia kul, wózków i chodzików na zakupy lub do poruszania się w mieszkaniu oraz łóżek rehabilitacyjnych dla osób z niepełnosprawnością.
- ✓ Praca z ciałem i oddechem oraz ćwiczenia pamięci.
- ✓ Pomoc psychologa:
 - konsultacje i porady telefoniczne;
 - rozmowy psychologiczne o charakterze diagnostycznym i wspierającym;
 - spotkania o charakterze terapeutycznym;
 - działania mediacyjne;
- ✓ Współpraca z Miejską Biblioteką Publiczną w Opolu, udostępnianie pozycji pisanych alfabetem Braille'a, biblioteka czynna była na tzw. telefon (książki dostarczane były bezpośrednio do mieszkań).
- ✓ Warsztaty Terapii Zajęciowej organizowane dla seniorów, m.in. ozdabianie toreb prezentowych, robienie kartek okolicznościowych, tworzenie i kolorowanie mandeli, tworzenie biżuterii, szycie małych dla dzieci w ramach współpracy z Fundacją Dr Clown, itp.
- ✓ Warsztaty plastyczne rozwijające kreatywność i wystawy tych prac.
- ✓ Udział w „Opolskich Dniach Seniora”.
- ✓ Organizacja wycieczek, biesiad i wieczorków, w których uczestniczą osoby z niepełnosprawnością.
- ✓ Organizacja imprez okolicznościowych takich jak np.: „Dzień Babci i Dziadka”, „Dzień Kobiet”, „Dzień Matki”, „Dzień Niepodległości”, w których za każdym razem bierze udział ok. 100 seniorów z czego ok. 60 % to osoby z niepełnosprawnością.
- ✓ Próby zespołu wokalnego i tanecznego, które uwzględniają udział osób z niepełnosprawnością. Członkowie biorą udział w wielu koncertach również dla osób z niepełnosprawnością np. w trakcie „Opolskich Dni Osób Niepełnosprawnych”, czy też w Domu Pomocy Społecznej z okazji „Dnia Babci i Dziadka”.
- ✓ Prelekcje promujące zdrowie i bezpieczeństwo seniorów.
- ✓ Promowanie działań sportowych poprzez udział w Wojewódzkiej Olimpiadzie Senioralnej i Osób Niepełnosprawnych m.in. w zawodach w kręgle.

DDP „Malinka” oraz Filii „Nad Odrą”:

- ✓ Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością szerszego dostępu do rehabilitacji społecznej, kultury, sportu, rekreacji i turystyki.
- ✓ Promowanie dostępu do instytucji kultury poprzez organizowanie wyjść do teatru i filharmonii Promowanie działań mających na celu integrację międzypokoleniową, likwidację barier kulturowych i społecznych poprzez organizację spotkań z dziećmi z przedszkoli i szkół.
- ✓ Prowadzenie rehabilitacji poprzez terapię sztuką: zorganizowanie targów twórczości, wystawy prac z rękodziełem artystycznym, organizowanie spotkań literackich.
- ✓ Dofinansowanie i promowanie sportu, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnością.
- ✓ Promowanie działań prozdrowotnych poprzez organizację w placówce zajęć sportowych: zumby, pilates, zdrowy kręgosłup, spacerów Nordic - Walking, zajęć rekreacyjnych na basenie, organizacja turniejów boule oraz w kręgle.
- ✓ Promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego, zaangażowania w rozwój środowiska lokalnego poprzez organizację: balów karnawałowych, turnieju kulinarnego „Master-Chef” dla seniorów z miasta Opola, w tym osób z niepełnosprawnością.

DDP „Magda-Maria”:

- ✓ W placówce usunięto wszystkie bariery architektoniczne i komunikacyjne. Placówka wypożycza również balkoniki i wózki inwalidzkie pozyskane z darowizn współpracującego z DDP-em, Stowarzyszenia Klub Przyjaciół Poczdamu.
- ✓ Prowadzenie rehabilitacji społecznej poprzez włączanie osób z niepełnosprawnością do udziału w różnych grupach zajęciowych zgodnie z ich potrzebami społecznymi i możliwościami zdrowotnymi. Dostosowywanie zajęć do możliwości fizycznych i percepcyjnych uczestników, stałe

rozszerzanie oferty uwzględniającej potrzeby korzystających z nich osób – prowadzenie zajęć ruchowych o różnym stopniu wysiłku fizycznego, zajęć muzycznych, plastycznych, manualnych, tzw. gimnastyki umysłu z nastawieniem na wzmacnianie pamięci i koncentracji, spotkań informacyjnych, oraz spotkań towarzyskich i imprez kulturalnych.

- ✓ Włączanie osób z niepełnosprawnością do udziału w wydarzeniach kulturalnych organizowanych i współorganizowanych przez placówkę lub inne organizacje społeczne i jednostki kulturalne miasta Opola.
- ✓ Podejmowane były różne działania mające na celu promowanie osiągnięć osób z niepełnosprawnością: wystawy plastyczne, wystawy rękodzielnicze, udział grupy chóralnej i tanecznej w przeglądach, festiwalach, imprezach plenerowych, spotkaniach artystycznych wielopokoleniowych.
- ✓ Promowanie zdrowego stylu życia poprzez organizowanie spacerów Nordic - Walking, rozgrywek w kręglowe, udział w spartakiadzie senioralnej, organizowanie wycieczek jedno i kilkudniowych.
- ✓ Zachęcanie do czynnego udziału w życiu placówki: w Radzie Domu, Klubie Seniora oraz organizacjach społecznych m.in. w Klubie Przyjaciół Poczdamu, który ma siedzibę w DDP „Magda-Maria”.

Ponadto:

- z usług środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2024 r. skorzystało 153 osoby,
- do domów pomocy społecznej skierowano 140 osób (69 na terenie Opola i 71 poza Opola),
- w ramach Centrum Wolontariatu w 2024 r. podpisano 54 umów,
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu prowadził akcję dystrybucji „Kopert Życia” – jest to specjalnie przygotowana koperta, która może przyczynić się do uratowania ludzkiego życia. W „Kopercie Życia” umieszcza się informacje dotyczące stanu zdrowia, przyjmowanych leków, dane osób, które należy zawiadomić w przypadku choroby – przydatne w sytuacji, kiedy ratownicy medyczni, lekarze czy strażacy muszą szybko reagować w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia, a w danym momencie jest brak kontaktu z osobą będącą np. po wylewie, udarze mającą kłopoty z mówieniem. W 2024 r. rozdysponowano **231 kopert**.

Również Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu przy współudziale podmiotów spoza sektora finansów publicznych realizował usługę pomocy alarmowej dla mieszkańców Opola. System Teleopieki oparty na urządzeniach telefonicznych, pozwala, za pomocą odpowiedniego przycisku, w ciągu kilku sekund, połączyć się z całodobowym centrum operacyjnym. Na podstawie wcześniej podanych informacji, osoba wzywająca pomocy, jest identyfikowana i operator dyżurujący powiadamia odpowiednie osoby lub służby alarmowe. Wsparcia w formie usługi wspomagającej, jaką jest teleopieka. Poniższa tabela przedstawia dane dot. wysokości nakładów finansowych oraz liczbę osób objętych ww. usługą w latach 2020-2024:

Tabela 4. Dane dot. wysokości nakładów finansowych oraz liczbę osób objętych usługą Teleopieki w latach 2020-2024

Rok	Wydatki na usługę Teleopieki
2020	4 973,70 zł
2021	4 516,95 zł
2022	4 142,65 zł
2023	2 919,38 zł
2024	1 257, 90 zł

W 2024 r. realizowany był Miejski Program Ośłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” w ramach **Programu Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów”** na rok 2024. Adresatami Programu byli seniorzy w wieku 60 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Realizacja ww. Programu obejmowała swoim zakresem dwa moduły:

- a) celem realizacji **Modułu I** było zapewnienie usługi sąsiedzkiego wsparcia seniorów w wieku 65 lat i więcej z terenu miasta Opola, przez m.in.:
- ✓ wsparcie społeczne,
 - ✓ wsparcie w czynnościach dnia codziennego.

Z oferowanej pomocy skorzystało 11 osób.

- b) celem realizacji **Modułu II** była poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”. W ramach programu seniorom w wieku 60 lat i więcej został zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa” wyposażonych w co najmniej trzy z następujących funkcji:
- ✓ przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
 - ✓ detektor upadku,
 - ✓ czujnik zdjęcia opaski,
 - ✓ lokalizator GPS,
 - ✓ funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
 - ✓ funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).

Z oferowanej usługi skorzystało 43 osoby.

❖ **Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu”**

- ✓ Codzienne prowadzenie zajęć ruchowych m.in. gimnastyka na krzesłach, zdrowy kręgosłup, Tai-Chi.
- ✓ Warsztaty Terapii Zajęciowej organizowane dla seniorów, m.in. wyplatanie makramy, robienie kartek okolicznościowych, tworzenie stroików,
- ✓ Bezpłatna wypożyczalnia kul, wózków, balkoników i chodzików dla osób starszych i osób z niepełnosprawnością.
- ✓ Promowanie zdrowego stylu życia poprzez organizowanie spacerów Nordic-Walking, zajęć Aqua Zumba, rozgrywek w kręgle, Boule i udział w Olimpiadzie Senioralnej i osób z niepełnosprawnością,
- ✓ Promowanie działań mających na celu integrację międzypokoleniową, likwidację barier kulturowych i społecznych poprzez organizację różnych spotkań,
- ✓ Promowanie dostępu do instytucji kultury poprzez organizowanie wyjść do kina, teatru i filharmonii,
- ✓ Przekazywanie informacji, prowadzenie zajęć edukacyjnych, realizacja inicjatyw, projektów, prowadzenie szkoleń i warsztatów,
- ✓ Wykłady i prelekcje promujące profilaktykę zdrowia i bezpieczeństwo seniorów, osób z niepełnosprawnością.

❖ **Centrum Aktywizacji Społecznej w Opolu**

W 2024 r. Centrum Aktywizacji Społecznej zostały podjęte m.in. następujące działania skierowane do:

a) dzieci i młodzieży, w tym z niepełnosprawnościami:

- ✓ „Film na CASie, edycja 4” – kino plenerowe dla dzieci. Projekt prorodzinny realizowany w miesiącach wakacyjnych przez Fundację Rozwoju Społecznego SPINACZ;
- ✓ „Akademia Super Wiewiórki, edycja II” – nauka pierwszej pomocy dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Projekt realizowany przez Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża;
- ✓ Konferencja „Nic o Was bez Was”, realizowana w ramach Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego, mająca na celu promocję zdrowia psychicznego oraz zwrócenie uwagi na problemy natury psychicznej dedykowana dzieciom i młodzieży oraz
- ✓ Warsztaty i happening mające na celu promocję zdrowia psychicznego organizowane w ramach Konferencji „O pomocy dla zdrowia psychicznego” – edycja II. Beneficjentami warsztatów była młodzież ze szkół ponadpodstawowych.

Organizatorem wydarzeń było Miasto Opole, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, Fundacja Rozwoju Społecznego SPINACZ oraz Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża;

- ✓ „Sportowa Aktywizacja w CAS” – projekt ogólnorozwojowy dla dzieci z niepełnosprawnością ruchową realizowany przez Fundację Rozwoju Społecznego SPINACZ;
- ✓ „CAS, czyli czas dla młodych 2.0” – projekt mający na celu wsparcie psychologiczno-społeczne młodzieży z Opola, realizowany przez Fundację „W rozwoju”;
- ✓ Akademia Przyszłości – spotkania dla dzieci i młodzieży, realizowane przez Fundację Wiosna;
- ✓ Półkolonie integracyjne, polsko – ukraińskie. Projekt obejmował 2 turnusy półkolonii letnich oraz 1 turnus półkolonii zimowych, dla dzieci w wieku 7-12 lat, realizowany przez Fundację Rozwoju Społecznego SPINACZ i Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża;
- ✓ Warsztaty świąteczne, integracyjne polsko – ukraińskie. Projekt prorodzinny realizowany przez Fundację Rozwoju Społecznego SPINACZ;
- ✓ Warsztaty rodzinne „Świątecznie z Opolskimi Dziouchami, edycja 4”. Projekt realizowany przez Fundację Opolskie Dziouchy;
- ✓ Spotkania i szkolenia dla rodzin zastępczych. Zadanie realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu;
- ✓ Warsztaty taneczne, wokalne i plastyczne dla dzieci pochodzących z Ukrainy, realizowane przez Fundację GRINGO;
- ✓ Kurs języka polskiego dla dzieci pochodzących z Ukrainy, realizowany przez Fundację GRINGO;
- ✓ Spotkania dla dzieci i młodzieży w ramach działań Stowarzyszenia „Widzących Więcej”;

b) mieszkańców miasta Opola, niezależnie od wieku:

- ✓ Konferencja „O pomocy dla zdrowia psychicznego” – edycja II, realizowana w ramach Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego, mająca na celu promocję zdrowia psychicznego oraz zwrócenie uwagi ludzi na całym świecie na problemy natury psychicznej dedykowana uczniom, ich rodzicom oraz nauczycielom. Organizatorem wydarzenia były Miasto Opole, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, Fundacja Rozwoju Społecznego SPINACZ i Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża;
- ✓ Warsztaty psychologiczne oraz indywidualne spotkania z psychologiem w ramach projektu „Czas dla Ciebie”, dedykowane mieszkańcom Opola powyżej 14 r. ż. doświadczającym trudności w życiu osobistym, społecznym i zawodowym. Projekt realizowany przez Fundację psychoterapii i psychoedukacji INTRA;
- ✓ Warsztaty malarskie – sekcja malarska prowadzona przez Pana Jana Gruszkę przy Towarzystwie Przyjaciół Opola;
- ✓ Warsztaty malowania wzoru opolskiego i Opolskie Kobiety Kręgi – warsztaty dla kobiet - realizowane przez Fundację „Opolskie Dziouchy”;
- ✓ Warsztaty dla kobiet realizowane przez Radę Dzielnicy Stare Miasto;
- ✓ Klub Ojca – spotkania w ramach klubu ojcowskiego;
- ✓ Warsztaty jogi, integracyjne polsko – ukraińskie, realizowane przez Fundację GRINGO;
- ✓ Fotoklub – spotkania miłośników fotografii realizowane przez Związek Polskich Artystów Fotografików, Oddział Opolski przy Towarzystwie Przyjaciół Opola;
- ✓ Zajęcia zumbi dla kobiet pochodzących z Ukrainy, realizowane przez Fundację Human Doc;
- ✓ Salon Opolskiej Nauki. Spotkania z opolskimi naukowcami oraz specjalistami różnych dziedzin. Projekt realizowany przez Towarzystwo Przyjaciół Opola;
- ✓ Sekcje gier planszowych, brydża i warcabów realizowane przy współpracy z Centrum Informacyjno – Edukacyjnym „Senior w Opolu” i Fundacją psychoterapii i psychoedukacji INTR;
- ✓ Songwriters festiwal – projekt realizowany w klubokawiarni OPO, wrzesień – październik przez Stowarzyszenie „Kulturalne Opole”;
- ✓ „Empatyczna i relacyjna drugiego planu bohaterka” – warsztaty dla rodzin zastępczych realizowane przez Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych Jestem;
- ✓ Festiwal Wolontariatu IMPULS – projekt realizowany przez Opolskie Centrum Wolontariatu ISKRA;

- ✓ Warsztaty ekologiczne, realizowane przez Klub Ochrony Środowiska Śląska Opolskiego;
- ✓ Spotkania działkowców realizowane przez Polski Związek Działkowców;
- ✓ Warsztaty tańca GROOVE i choreoterapii realizowane przez Stowarzyszenie „Czas na ruch”;
- ✓ „Jestem, zobacz mnie” – warsztaty dla osób z niepełnosprawnością intelektualną uczące poruszania się w Internecie i korzystania m.in. z Facebooka realizowane przez Fundację L’arche;
- ✓ Spotkania o tematyce zdrowotnej w ramach działalności Koła Naturalnej Pomocy Życia;
- ✓ Spotkania Polskiego Związku Diabetyków; Spotkania Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych; Rady Kobiet Miasta Opola, Związku Nauczycielstwa Polskiego, Mniejszości Białoruskiej zamieszkującej Miasto Opole;
- ✓ Spotkania dla kobiet mające na celu wzmacnianie kobiet w budowaniu ich własnej ścieżki w życiu, relacjach i pracy realizowane przez Fundację Laboratorium Zmiany;
- ✓ Warsztaty dla wolontariuszy organizowane przez Fundację „Dr Clown” i Stowarzyszenie „Hospicjum Opolskie”.

c) seniorów:

- ✓ „CAS miejscem aktywności seniorów” – projekt realizowany przez Fundację Rozwoju Społecznego SPINACZ przy współpracy z Centrum Informacyjno – Edukacyjnym „Senior w Opolu”;
- ✓ Przychodzi medyk do seniora - cykl spotkań realizowany przez Fundację PRO HOSPITAL przy współpracy z Centrum Informacyjno – Edukacyjnym „Senior w Opolu”;
- ✓ Taniec intuicyjny i Tańce w kręgu, realizowane przez Europejskie Stowarzyszenie Promocji Aktywności Ruchowej 50+;
- ✓ Klub sensu życia – projekt autorski grupy seniorów realizowany przy współpracy z Centrum Informacyjno – Edukacyjnym „Senior w Opolu”;
- ✓ Próby amatorskiego chóru Gold Singers;
- ✓ Spotkania w ramach klubów seniora ECHO, Śródmieście, Insulinki, Miss i Mister Opola 60+;

Ponad powyższym, w 2024 r. Centrum Aktywizacji Społecznej współpracowało przy organizacji wydarzeń integracyjnych:

- ✚ Pikniku „PoMOC” dla zdrowia psychicznego, odbywającego się na Rynku w Opolu. Piknik dedykowany dzieciom i młodzieży z miasta Opola, organizowany w ramach miesiąca dla zdrowia psychicznego w Opolu przy współpracy z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola, Fundacją Rozwoju Społecznego Spinacz oraz Organizacją Humanitarną Polski Czerwony Krzyż;
- ✚ VII Opolskiego Śniadania Wielkanocnego, organizowanego przez Miasto Opole, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu oraz Polski Czerwony Krzyż;
- ✚ XXIII Opolskie Dni Osób z Niepełnosprawnościami, organizowane przez Miasto Opole oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu;
- ✚ Marszu Mikołajów, X edycja, organizowanego przez Stowarzyszenia Opolska Pozytywka.

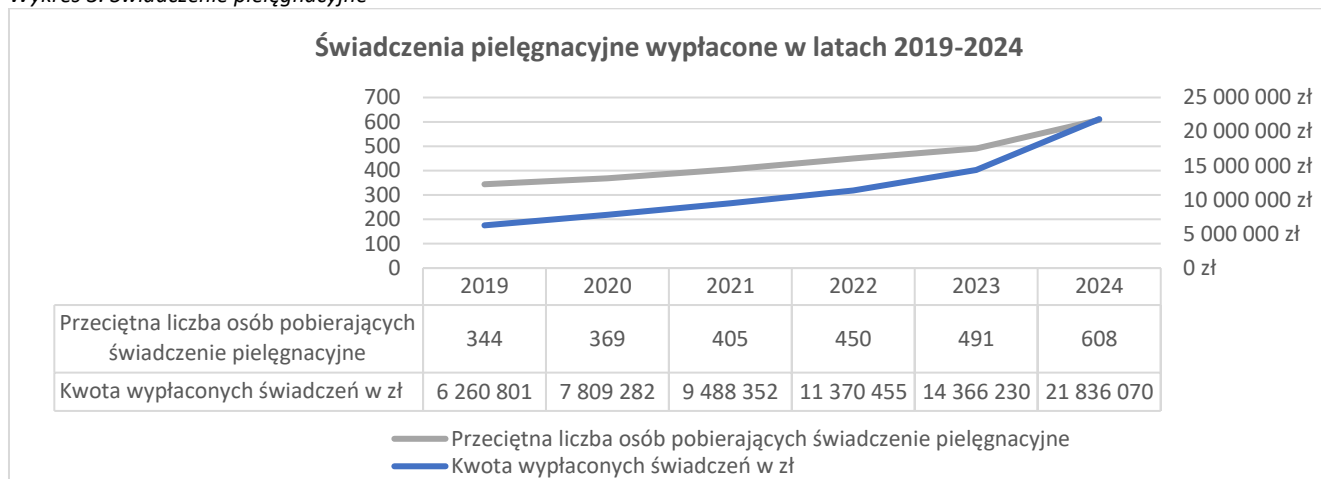
❖ Działalność Miejskiego Centrum Świadczeń w Opolu

Miejskie Centrum Świadczeń w Opolu zajmuje się głównie wypłacaniem świadczeń pieniężnych, tak więc w tej formie udziela wsparcia osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom. Wśród katalogu świadczeń znajdują się te dedykowane tylko osobom z niepełnosprawnościami, opiekunom tych osób jak i inne świadczenia, nieuzależnione od niepełnosprawności, z których te osoby mogą korzystać na takich zasadach jak inni mieszkańcy miasta Opola.

➤ Świadczenie pielęgnacyjne:

Jedno z ważniejszych świadczeń, które przysługuje opiekunom niepełnosprawnych dzieci do 18 roku życia oraz innym osobom, które miały do niego prawo przed zmianami w 2023 r. na zasadzie praw nabytych. Kwota tego świadczenia wynosi obecnie **3 287 zł miesięcznie**, jest ona również waloryzowana co roku. Opiekunowie, którzy otrzymują to świadczenie mają możliwość objęcia ubezpieczeniem społecznym, co pozwala im w przyszłości uzyskać emeryturę oraz zdrowotnym, aby korzystać z opieki zdrowotnej.

Wykres 3. Świadczenie pielęgnacyjne

Opracowano na podstawie: danych Miejskiego Centrum Świadczeń w Opolu

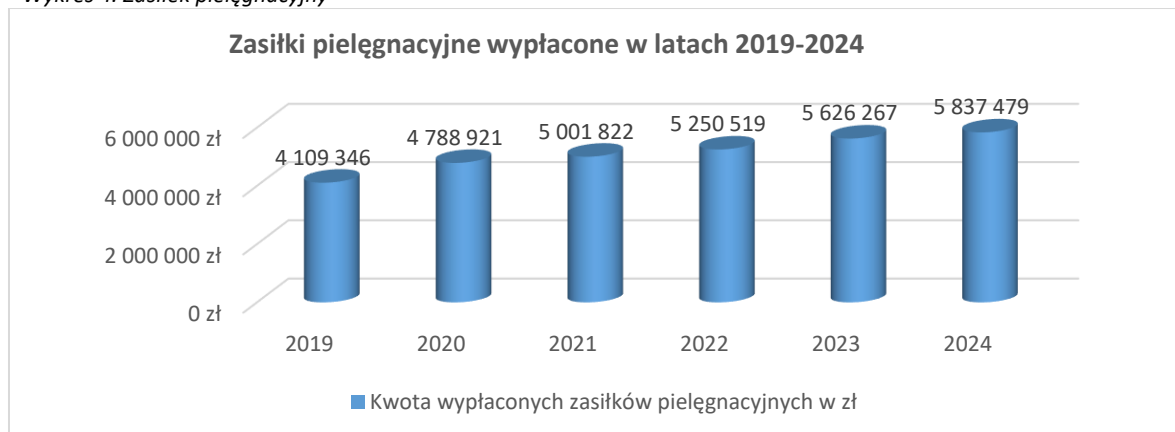
➤ **Zasiłek pielęgnacyjny:**

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje następującym osobom:

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie, która ukończyła 75 rok życia;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Obecnie kwota zasiłku pielęgnacyjnego wynosi **215,84 zł** miesięcznie.

Wykres 4. Zasiłek pielęgnacyjny

Opracowano na podstawie: danych Miejskiego Centrum Świadczeń w Opolu

➤ **Świadczenie „Za Życiem”**

Jest to jednorazowe świadczenia dla rodziców lub opiekunów dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przysługuje niezależnie od dochodu i warto dodać, że aby je otrzymać nie jest wymagane orzeczenie o niepełnosprawności, wystarczy zaświadczenie od lekarza określonej specjalizacji. Obecnie kwota świadczenia wynosi 4000 zł i wypłacana jest jednorazowo. W 2024 roku świadczenie to pobrało 14 Opolan na łączną **kwotę 56 000 zł**.

Wykres 5. Świadczenie „Za Życiem”

Opracowano na podstawie: danych Miejskiego Centrum Świadczeń w Opolu

➤ **Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego:**

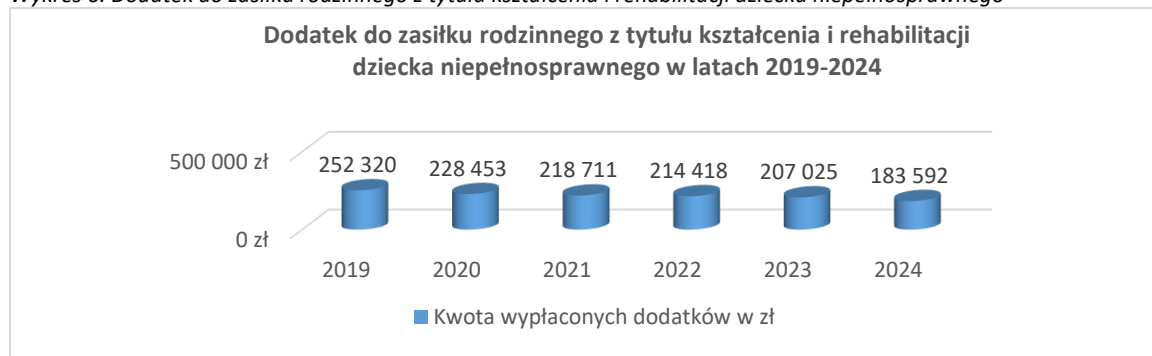
Przysługuje rodzicom lub opiekunom dzieci z niepełnosprawnością w wysokości:

- 90,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 110,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia - pod warunkiem, że zmieszczą się w ustawowym kryterium dochodowym wynoszącym 764,00 zł na osobę w rodzinie.

Wówczas będzie im przysługiwał również zasiłek rodzinny w kwocie:

- **95,00 zł** na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- **124,00 zł** na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- **135,00 zł** na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Wykres 6. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego

Opracowano na podstawie: danych Miejskiego Centrum Świadczeń w Opolu

➤ **Dodatek mieszkaniowy:**

To świadczenie mające na celu pomoc w pokryciu należności za mieszkanie. Aby otrzymać dodatek należy mieć tytuł prawny do lokalu. Dodatek przysługuje również osobom bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im (przyznany wyrokiem sądu) lokal zamienny lub socjalny. Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem uzależnionym od dochodu oraz wielkości mieszkania. Nie jest on świadczeniem dedykowanym stricte osobom niepełnosprawnym, ale jeśli spełniają warunki, mogą się o niego ubiegać, a dodatkowo tym osobom można powiększyć normatywną powierzchnię mieszkania o 15 m², jeżeli:

- w lokalu zamieszkuje osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku inwalidzkim,
- w lokalu zamieszkuje osoba niepełnosprawna, której niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Zwiększenie normatywnej powierzchni lokalu mieszkalnego z powodu powyższych przesłanek jest istotne zarówno ze względu na prawidłowe ustalenie samego prawa do świadczenia jak i wysokości świadczenia pieniężnego. **W 2024 roku trzech mieszkańców skorzystało ze zwiększenia powierzchni normatywnej w związku z poruszaniem się na wózku oraz czternastu w związku z zamieszkiwaniem w osobnym pokoju.**

➤ **Inne świadczenia:**

Oprócz ww. świadczeń osoby niepełnosprawne mieszkające w Opolu mogą korzystać z innych świadczeń wypłacanych przez Miejskie Centrum Świadczeń po spełnieniu warunków uprawniających do ich otrzymania:

1. Zasiłku rodzinnego z pozostałymi dodatkami z tytułu:
 - urodzenia się dziecka,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 - samotnego wychowywania dziecka
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
 - rozpoczęcia roku szkolnego
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:
 2. Świadczenia rodzicielskiego.
 3. Świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
 4. Dopłaty do czynszu.
- Osoby z niepełnosprawnością mogą również ubiegać się o wydanie Karty Dużej Rodziny.

 Program „Opolska Rodzina” na lata 2019-2029

Program „Opolska Rodzina” został przyjęty do realizacji uchwałą Nr II/25/18 Rady Miasta Opola z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia Programu „Opolska Rodzina” na lata 2019-2029, który jest dokumentem perspektywicznym, określającym kierunki prowadzonej polityki prorodzinnej.

Uczestnikami programu w 2024 r. byli:

- dzieci i młodzież do ukończenia 18 roku życia,
- osoby z niepełnosprawnością, od ukończenia 16 roku życia do ukończenia 25 roku życia legitymujące się orzeczeniem o stopniu lekkim lub umiarkowanym niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania tego orzeczenia,
- osoby z niepełnosprawnością legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem, bez ograniczeń wiekowych - w okresie obowiązywania tego orzeczenia,
- opiekunowie osób z niepełnosprawnością legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania tego orzeczenia,
- seniorzy - kobiety od 60 roku życia i mężczyźni od 65 roku życia,
- uchodźcy z Ukrainy.

	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba wydanych Kart „Opolska Rodzina”	1065	1955	4412	2708	2969
Liczba wydanych Kart „Opolska Rodzina” dla osób z niepełnosprawnością w tym:	6	11	10	16	26
dla osób z niepełnosprawnością legitymujących się orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania tego orzeczenia	0	1	3	0	2
dla osób z niepełnosprawnością legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania tego orzeczenia	0	2	2	2	2
dla osób z niepełnosprawnością legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania tego orzeczenia	6	8	5	14	22
dla dzieci z niepełnosprawnością do 16 roku życia	0	0	0	0	0
Liczba wydanych Kart „Opolska Rodzina” dla mieszkańców gminy Komprachcice	69	80	141	134	92
Liczba wydanych Kart „Opolska Rodzina” dla uchodźców wojennych z Ukrainy	0	0	2286	769	890

Tabela 5. Dane statystyczne dot. wydanych Kart „Opolska Rodzina” w latach 2020 – 2024

Partnerami programu są firmy, instytucje i organizacje, które podpisały porozumienie z Miastem Opole na świadczenie usług dla uczestników programu „Opolska Rodzina” oferując zniżki dla posiadaczy Karty „Opolska Rodzina” oraz Karty „Opolski Senior”.

1. W 2024 r. Miejskie Centrum Świadczeń w Opolu prowadziło działania związane z koordynacją zadań dot. Karty „Opolska Rodzina” oraz odpowiadało za wydruk Kart „Opolska Rodzina” oraz ich wysyłanie.
2. Miejskie Centrum Świadczeń w Opolu było odpowiedzialne za przyjmowanie oraz rejestrowanie wniosków o wydanie Karty „Opolska Rodzina”. W okresie sprawozdawczym zostało wydanych **2 969** Kart „Opolska Rodzina”.
3. Na podstawie Uchwały III/45/18 Rady Miasta Opola z dnia 18 grudnia 2018 r. i Uchwały Nr IV.16.2018 Rady Gminy Komprachcice z dnia 27 grudnia 2018 r., w celu umożliwienia mieszkańcom Gminy Komprachcice korzystania z ulg i zniżek w dostępie do infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej w ramach funkcjonujących w Mieście Opolu Kart: „Opolska Rodzina” i „Opolski Senior”, w dniu 28 grudnia 2018 r. pomiędzy Miastem Opole, a Gminą Komprachcice zostało zawarte Porozumienie w przedmiotowej sprawie.

W okresie sprawozdawczym tj. od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. zostały wydane **92** Karty „Opolska Rodzina” oraz **99** Kart „Opolski Senior” dla mieszkańców gminy Komprachcice.

Natomiast szczegółowe dane dot. wydanych Kart „Opolski Senior” w latach 2020-2024 obrazuje poniżej tabela:

Tabela 6. Dane statystyczne dot. wydanych Kart „Opolski Senior” w latach 2020-2024.

Dane statystyczne dot. wydanych Kart „Opolski Senior”	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba wydanych Kart „Opolski Senior”	979	1476	2185	1662	1710
Liczba wydanych Kart „Opolski Senior” dla mieszkańców gminy Komprachcice	32	33	77	99	58

B. Pomoc w rozwiązywaniu problemów osób z niepełnosprawnością i ich rodzin, informacja i poradnictwo prawne

Zadanie polegające na prowadzeniu poradnictwa dla osób z niepełnosprawnościami na bieżąco realizowane było przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola w siedzibie Wydziału Polityki Społecznej przy ul. Płk. W. Pileckiego 1 (budynek Centrum Usług Publicznym) i osobom sprawującym nad nimi opiekę. Udzielana była pomoc przy wypełnianiu wniosków o dofinansowanie i kompletowaniu wymaganej dokumentacji. Ponadto pracownicy Wydziału Polityki Społecznej udzielali informacji na temat możliwości uzyskania dofinansowania w ramach zadań i programów celowych realizowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie ulg i uprawnień przysługujących osobom z niepełnosprawnością.

Dodatkowo pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie (MOPR) w Opolu w ramach przeprowadzanych wywiadów środowiskowych z osobami z niepełnosprawnością mieszkańcami miasta Opola i ich rodzinami przekazywali informacje dotyczące możliwości uzyskania dofinansowania ze środków PFRON na niwelowanie skutków niepełnosprawności. W ramach tego zadania MOPR w Opolu świadczył osobom z niepełnosprawnościami poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, socjalne, terapeutyczne w zakresie uzależnień), natomiast w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie udzielano: pomocy prawnej, lekarskiej, schronienia oraz realizowano procedurę Niebieskiej Karty. Pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej w ramach swoich zadań związanych z pomocą w rozwiązywaniu problemów osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin podejmowali w 2024 r. następujące działania:

Poradnictwo prawne oraz wydawanie materiałów informacyjnych:

- ✚ udzielono 30 porad oraz sporządzono 14 pisma dot. ochrony zdrowia psychicznego;
- ✚ zapewniono pomoc w rozwiązywaniu problemów osób z niepełnosprawnością i ich rodzin poprzez porady psychologiczne świadczone przez psychologów i terapeutów Ośrodka Interwencji Kryzysowej w siedzibie Ośrodka: 45 porad dla 24 osób;
- ✚ 18 osób z niepełnosprawnością skorzystało z konsultacji psychologicznej udzielanej w miejscu zamieszkania, co przełożyło się na 44 wizyt domowych;
- ✚ zapewniono pomoc w rozwiązywaniu problemów niepełnosprawnych osób bezdomnych poprzez pracę socjalną realizowaną przez pracowników socjalnych OIK w formie:
 - ✓ udzielenia pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności - 20 osób;
 - ✓ pomocy w zebraniu niezbędnej dokumentacji - 15 osób;
 - ✓ wnioskowanie o pomoc w formie zasiłków stałych - 18 osób;
 - ✓ wnioskowanie o usługi opiekuńcze - 1 osoba;
 - ✓ pomoc w otrzymaniu renty z ZUS - 11 osób;
 - ✓ pomoc w staraniach o przydział lokalu mieszkalnego z zasobów miasta – 15 osób;
 - ✓ 29 osób skierowano do Schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

C. Tworzenie warunków pełnej dostępności do usług opiekuńczych i specjalistycznych

Zapewnienie usług opiekuńczych osobie, która wymaga pomocy osób drugih, samotnej, pozbawionej pomocy innych osób (również rodziny) w miejscu jej zamieszkania, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, jest zadaniem obowiązkowym gminy. Taka pomoc może być również przyznawana osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina nie jest w stanie jej udzielić. Realizacja tego świadczenia umożliwia przede wszystkim osobom starszym, schorowanym i z niepełnosprawnością fizycznie pozostanie w swoim środowisku zamieszkania. **W 2024 roku pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania zorganizowano ogółem dla 325 osób. Liczba zrealizowanych godzin w 2024 roku wynosiła 78.309.** Na pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób, wymagających takiego wsparcia, Miasto Opole poniosło **wydatki w kwocie 3.914.624 zł.** Na świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania, udzielonych

na podstawie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, przeznaczono 2.940 zł z dotacji celowej z budżetu państwa. Wsparciem objęto 1 osobę.

D. Promocja zdrowego stylu życia

Prezydent Miasta Opola obejmuje honorowym patronatem liczne akcje promujące zdrowy tryb życia, konferencje i konkursy dotyczące problematyki promocji zdrowia. Jako honorowy patron bierze udział w uroczystych podsumowywaniach ww. działań oraz wręcza laureatom ufundowane przez siebie nagrody.

Wydział Polityki Społecznej w ramach otwartego konkursu ofert powierzył organizacjom pozarządowym realizację zadania publicznego pn. „Ochrona i promocja zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej ochrona zdrowia psychicznego”. W konkursie zostały wyłonione oferty dwóch organizacji pozarządowych:

1. **Centrum Zdrowia Sp. z o.o.** w zadaniu pn. „Prewencja kryzysów emocjonalnych” podjęło działania zmierzające do wzrostu świadomości wśród adolescentów i ich opiekunów na temat kryzysów emocjonalnych pojawiających się w procesie rozwojowym dzieci i młodzieży, ich wczesne rozpoznanie i podejmowanie odpowiedniej interwencji. Celem projektu było podejmowanie działań zapobiegających wejście w fazę kryzysu adolescenta poprzez psychoedukację zarówno młodzieży jak i opiekunów, sposobów radzenia sobie z lękiem i stresem, wsparcie psychologiczne indywidualne poszczególnych uczestników i rodzin oraz grupowe poprzez tematyczne warsztaty. Podczas realizacji zadania przeprowadzono:
 - konsultacje psychologiczne indywidualne (141h),
 - psychoedukacja grupowa dla dzieci i młodzieży (144h),
 - psychoedukacja grupowa dla dorosłych (36h),
 - konsultacje specjalistyczne psychiatryczne (6h).

Na ww. zadanie wydatkowano środki finansowe w wysokości **89 893,63 zł.**

2. **Fundacja Rozwoju Społecznego SPINACZ wraz z Opolskim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża** zorganizowali kampanię społeczną dotyczącą profilaktyki zdrowia psychicznego w mieście Opolu. Działania podczas kampanii polegały na:
 - organizacji pikniku „MOC dla zdrowia psychicznego”, piknik był wydarzeniem otwartym dla mieszkańców miasta i rozpoczął w Opolu „Miesiąc dla Zdrowia Psychicznego”,
 - organizacji drugiej edycji dwudniowej konferencji metodycznej pt. „O poMOCy dla zdrowia psychicznego”, która skierowana była do wszystkich mieszkańców Opola - w tym w szczególności - uczniów opolskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych, nauczycieli, specjalistów pracujących na co dzień z dziećmi i młodzieżą. Celem konferencji oraz kampanii było zwiększenie świadomości mieszkańców miasta Opola w zakresie przyczyn, skutków oraz skali kryzysu psychicznego wśród dzieci i młodzieży. Do współorganizacji konferencji zaproszeni zostali jako formalni partnerzy przedstawiciele (studenci i wykładowcy) Uniwersytetu Opolskiego, lokalnych NGO-sów na co dzień pracujący z dziećmi i młodzieżą oraz Centrum Dialogu Obywatelskiego i opolskiego oddziału Polskiego Związku Głuchych.

Miasto Opole zorganizowało w 2024 r. „Miesiąc dla Zdrowia Psychicznego” pn. „Zadbaj o siebie – Zadbaj o swoje zdrowie psychiczne!”, który rozpoczął się 10 września 2024 r. – w „Dzień Zapobiegania Samobójstwom” i trwał do dnia 10 października 2024 r. – „Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego”. Dla mieszkańców miasta przygotowano szereg działań wspierających, tj.:

- dyżury psychologów i prawników w Centrum Handlowym Solaris Center;
- sensoryczne warsztaty chemiczne dla dzieci w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Jana Pawła II przy ul. Minorytów 4;
- warsztaty rękodzielnicze w Galerii Sztuki Współczesnej w Opolu;

- wystawa prac pacjentów Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Św. Jadwigi w Opolu oraz Specjalistycznego Szpitala w Branicach „Twórczość znaczeń – symbole i kolory” Galeria WuBePe;
- warsztaty oraz seanse filmowe zorganizowane przez Kino Meduza;
- wystawa prac plastycznych, które wzięły udział w konkursie „Oswajamy zdrowie psychiczne”;
- projekcja filmu „Wieloryb” reż. Darren Aronofsky w Kinie HELIOS – Centrum Solaris;
- „Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego na sportowo” w Toyota Park, przy ul. Oleskiej 70.
W zajęciach sportowo – rekreacyjnych udział wzięli uczniowie opolskich przedszkoli, szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych.
- Warsztaty Edukacyjne w Centrum Aktywizacji Społecznej. Warsztaty odbyły się 3 sekcjach, a ich tematyka dotyczyła stresu w pigułce, emocji i ich rola w codziennym życiu oraz osobistego potencjału.

E. Zapewnienie opieki wytchnieniowej dla rodzin osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym

Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2024

W dniu 6 marca 2024 roku Gmina Opole zawarła z Wojewodą Opolskim umowę w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2024 roku środków Funduszu Solidarnościowego na realizację zadań w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024. Program kierowany był do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,

2) osobami posiadającymi:

a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)

albo

b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych) – poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Zaplanowane zadania do realizacji w ramach Programu:

Wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie świadczenia usług opieki wytchnieniowej:

- w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
- w formie pobytu całodobowego.

Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” z podziałem na formy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” z podziałem na formy w latach 2021-2024 r.

Lp.	Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2021 r. z podziałem na formy:	Liczba osób	Liczba godzin /dni	Środki finansowe
1.	Pobyt dzienny	15 osób z niepełnosprawnością w tym: 5 dzieci, 10 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	2400 godzin	97 920,00 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 7 000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2.	Specjalistyczne poradnictwo	15 członków rodzin lub opiekunów w tym: 8 członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami o znacznym stopniu niepełnosprawności, 7 członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności	300 godzin	30 600,00 zł -środki Funduszu Solidarnościowego + 2 800 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
3.	Pobyt całodobowy	15 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	210 dni	63 000,00 zł (środki Funduszu Solidarnościowego)

Lp.	Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2022 r. z podziałem na formy:	Liczba osób	Liczba godzin /dni	Środki finansowe
1.	Pobyt dzienny	58 osób z niepełnosprawnością w tym: 13 dzieci, 45 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	12 087 godzin	489 600,00 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 10 000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2.	Pobyt całodobowy	15 osób	207 dni	76 590,00 zł (środki Funduszu Solidarnościowego)

Lp.	Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2023 r. z podziałem na formy:	Liczba osób	Liczba godzin /dni	Środki finansowe
1.	Pobyt dzienny	54 osób z niepełnosprawnością w tym: 11 dzieci, 43 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	12 000 godzin	489 600 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 10 000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2.	Pobyt całodobowy	20 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	266 dni	119 700 zł (środki Funduszu Solidarnościowego).

Lp.	Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2024 r. z podziałem na formy:	Liczba osób	Liczba godzin /dni	Środki finansowe
1.	Pobyt dzienny	42 osób z niepełnosprawnością w tym: 10 dzieci, 32 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	9600	480 000 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 20 000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)

2.	Pobyt całodobowy	19 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	266 dni	106 400zł (środki Funduszu Solidarnościowego).
----	-------------------------	--	---------	---

Tabela 8. Planowana realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2025 r. z podziałem na formy:

Lp.	Planowana realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2025 r. z podziałem na formy:	Liczba osób	Liczba godzin /dni	Środki finansowe
1.	Pobyt dzienny	29 osób z niepełnosprawnością w tym: 9 dzieci, 20 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	6856 godzin	342 800.00 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 20 000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2.	Pobyt całodobowy	Planuje się objęcie wsparciem 10 osób przez 14 dni oraz 1 osobę przez 13 dni.	153 dni	61 200.00 zł (środki Funduszu Solidarnościowego).

F. Zapewnienie usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych

Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla JST- edycja 2024

W dniu 1 lutego 2024 roku Gmina Opole zawarła z Wojewodą Opolskim umowę w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2024 roku środków Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla JST – edycja 2024.

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla JST – edycja 2024. miał na celu zapewnienie dostępności do usługi asystenta, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Celem rozpowszechniania usług asystenta było zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia. Świadczenie usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, miało na celu pomoc uczestnikom w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym dla:

- dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności:
 - a) o stopniu znacznym lub
 - b) o stopniu umiarkowanym albo
 - c) traktowane na równi do wymienionych w lit. a i b

Zadanie realizowane było w formie zapewnienia usług asystenta osobistego polegających na pomocy asystenta osobom niepełnosprawnym (beneficjentom) w takich czynnościach jak:

- wykonywaniu czynności dnia codziennego dla uczestnika Programu;
- wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem Programu w wybrane przez uczestnika miejsca;
- załatwianiu spraw urzędowych;
- korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy);
- zaprowadzaniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej lub przyprowadzaniu ich z niej.

W dniu 13 lutego 2024 r. Miasto Opole podpisało umowę z Fundacją Przemijanie, z siedzibą w Opolu na realizację w 2024 roku zadania publicznego pn.: Usługa Asystencka jako wsparcie mieszkańców miasta Opola.

Tabela 9. Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” w latach 2021-2024 r. i planowane działania w 2025 r.

Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” (rok)	Łączna liczba osób z niepełnosprawnością, którym przyznano usługi asystenta	Ogólna liczba wykonanych godzin usług asystenta dla osób	Środki finansowe
2021 r.	26 osób z niepełnosprawnością w tym: 9 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 17 dzieci w wieku do 16 r. życia spełniających zapisy Programu	4 616,50 godzin	197 920,64 zł w tym: 190 920,64 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 7 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2022 r.	103 osób z niepełnosprawnością w tym: 11 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 65 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 27 dzieci w wieku do 16 r. życia spełniających zapisy Programu.	34 304 godzin	1 482 272 zł w tym: 1 462 272 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 20 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2023 r.	129 osób z niepełnosprawnością w tym: 14 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 88 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (w tym z niepełnosprawnością sprzężoną), 26 dzieci w wieku do 16 r. życia spełniających zapisy Programu.	58 029 godzin	2 466 525,00 zł w tym: 2 436 525,00 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 30 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2024 r.	150 osób z niepełnosprawnością w tym: 10 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 114 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (w tym z niepełnosprawnością sprzężoną), 26 dzieci w wieku do 16 r. życia spełniających zapisy Programu.	33 270 godzin	1 789 665,24 zł w tym: 1 759 665,24 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 30 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
Planowane działania w 2025 r.	73 osób z niepełnosprawnością w tym: 6 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 46 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (w tym z niepełnosprawnością sprzężoną), 21 dzieci w wieku do 16 r. życia spełniających zapisy Programu.	33 304 godzin	1 958 550,31 zł w tym: 1 898 550,31 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 60 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)

Cel 6. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym szerszego dostępu do rehabilitacji społecznej, kultury, sportu, rekreacji i turystyki

Zadania:

A. Zapewnienie uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej i ośrodkach wsparcia

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” (ŚDS)

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” w Opolu jest dziennym ośrodkiem wsparcia, w którym profesjonalną opiekę i wsparcie otrzymują osoby dorosłe: z niepełnosprawnością intelektualną, z chorobą psychiczną lub innymi zaburzeniami czynności psychicznych oraz z chorobami typu otępiennego, w tym: z demencją i chorobą Alzheimera. Ośrodek jest miejską jednostką organizacyjną, prowadzoną i nadzorowaną przez Miasto Opole. Jego działalność jest finansowana z budżetu państwa. ŚDS jest zlokalizowany w dwóch budynkach na terenie Opola i posiada łącznie 84 miejsca:

1. **Typ AB** (w obiekcie przy ul. Dambonia 3) - oferta skierowana jest do osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób niepełnosprawnych intelektualnie – liczba miejsc 60,
2. **Typ C** (w obiekcie przy ul. Stoińskiego 8) – oferta skierowana jest do osób starszych z różnymi postaciami otępienia, demencją starczą, chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami czynności psychicznych – liczba miejsc 24.

ŚDS jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach: 08.00 – 16.00.

Do głównych usług realizowanych w ŚDS „Magnolia” należą: trening funkcjonowania w codziennym życiu; trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów; trening umiejętności komunikacyjnych; trening umiejętności spędzania czasu wolnego; poradnictwo i wsparcie psychologiczne; pomoc w załatwianiu spraw urzędowych; pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych; niezbędna opieka; terapia ruchowa, w tym: gimnastyka, zajęcia sportowe, turystyka i rekreacja; ciepły posiłek; inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia. W ŚDS „Magnolia” znajduje się m.in:

- pracownia kulinarna, wyposażona w niezbędny sprzęt AGD, umożliwiający przygotowywanie przez uczestników ŚDS wraz z terapeutą zdrowych posiłków (treningi kulinarne),
- pracownia stolarska, wyposażona w sprzęt stolarski umożliwiający prace w drewnie i metaloplastykę oraz wykonywanie prac technicznych i naprawczych,
- pracownia ceramiczna, w której powstają przedmioty z gliny, w tym proste przedmioty codziennego użytku oraz elementy dekoracyjne,
- pracownia plastyczna, gdzie skupia się uwagę na nauce różnych technik plastycznych, m.in.: rysowania, kolorowania, malowania, papieroplastyki i origami,
- pracownia komputerowa, w której znajdują się stanowiska wyposażone w komputery i realizowane są zajęcia z wykorzystaniem tabletów multimedialnych i nowoczesnego projektora tzw. podłogi interaktywnej do edukacji i rehabilitacji,
- sala gimnastyczna, gdzie prowadzone są zajęcia usprawniające z wykorzystaniem m.in. drabinek i ławek rehabilitacyjnych, rotorów do ćwiczeń i tablic do ćwiczeń manualnych.

W 2024 r. Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” (ŚDS) świadczył usługi dla 111 osób (53 kobiet i 58 mężczyzn).

W ramach integracji społecznej uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” brali udział w różnych wydarzeniach organizowanych w społeczności lokalnej i ponadlokalnej, m.in.:

- Turnieju Sportowym w ŚDS w Nowych Gołuszowicach, Olimpiadzie Senioralnej w Stegu Arena w Opolu, „Igrzyskach bez barier” w Turawie i imprezie pn. „Sport Dostępny - Sportowa moc różnorodności” na Politechnice Opolskiej,

- plenerze artystyczno - sportowym w Sowczycach,
- „Pikniku Majowym” w ŚDS w Prudniku, w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Św. Jadwigi w Opolu i pikniku „Wrześniowe country” w ŚDS w Nysie,
- spotkaniu integracyjnym „Zdobytym Paczków” w Paczkowie i wycieczce do ośrodka wypoczynkowego Małapanew w Turawie,
- warsztatach aktywizacji w Bierkowicach,
- Festiwalu Polskiej Piosenki i Twórczości Osób Niepełnosprawnych w Narodowym Centrum Polskiej Piosenki w Opolu,
- zwiedzaniu Wieży Piastowskiej w Opolu,
- wyjściu do Ogrodu Zoologicznego i do kina na film pt. „Akademia Pana Kleksa” oraz na spektakle teatralne w Teatrze Lalki i Aktora w Opolu.

W 2024 r. 6 uczestników wzięło udział w kursie florystycznym, zorganizowanym przez Stowarzyszenie na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Społeczno - Gospodarczego „Klucz” w Kolbarku, w ramach projektu współfinansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. 9 uczestników z chorobami otępiennymi uczestniczyło w warsztatach, organizowanych przez fundację „Wyspy pamięci”, które odbywały się w Muzeum Polskiej Piosenki i Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu. Ponadto 11 uczestników przez okres 3 miesięcy brało udział w projekcie organizowanym na Politechnice Opolskiej, w ramach którego uczestniczyli popołudniami i w weekendy w zajęciach sportowych, artystycznych, korzystali z pływalni, wyjściu do kina oraz w wycieczce do Jarnołtówka. Od lutego 2024 r. w sali gimnastycznej ŚDS odbywały się zajęcia judo dla Uczestników, prowadzone przez trenerów z Klubu Judo Okay Opole.

Również w 2024 r. ŚDS „Magnolia” wraz z działającym przy nim Stowarzyszeniem Zwykłym Przyjaciół i Osób Niepełnosprawnych „Arkadia” był organizatorem XV Wojewódzkiego Przeglądu Twórczości Artystycznej Środowiskowych Domów Samopomocy pn. „Festiwal Opolskich Talentów”, który odbył się w Państwowej Szkole Muzycznej im. F. Chopina w Opolu.

W przeglądzie wzięło udział 15 placówek z województwa opolskiego, pracujących z osobami z niepełnosprawnością, tj.: 13 środowiskowych domów samopomocy i 2 domy pomocy społecznej.

Zadania realizowane przez Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” w Opolu ukierunkowane były na bezpośrednią pracę z osobami z zaburzeniami psychicznymi i stworzenie odpowiednich warunków do ich realizacji. Szczególny nacisk w pracy z uczestnikami ŚDS położono na ich integrację ze środowiskiem lokalnym i ponadlokalnym, poprzez organizację i udział w wielu imprezach integracyjnych oraz promujących działania na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. W ŚDS „Magnolia” zorganizowano też 2 spotkania integracyjne, tj.: „Dzień Rodziny” z występami teatralnymi, muzycznymi i tanecznymi oraz warsztaty bożonarodzeniowe z przygotowywaniem stroików. Dodatkowo raz w miesiącu, w godzinach popołudniowych odbywały się spotkania 2 grup wsparcia: dla opiekunów osób leczących się psychiatrycznie i dla opiekunów osób z demencją i chorobą Alzheimera.

W 2024 r. na działalność Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” z budżetu państwa zostały przeznaczone i wykorzystane środki finansowe w wysokości: **2 664 649,94 zł**, w tym:

- dotacja podstawowa: **2 389 714,90 zł**,
- dotacja w ramach ustawy „Za życiem”: **139 936,08 zł**,
- dotacja na dodatki motywacyjne w pomocy społecznej: **134 998,96 zł**.

Fundacja „Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym” w Opolu

Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Fundacji „DOM” w Opolu przy ul. Mielęckiego 4a.

Na podstawie Zarządzenia Nr OR.I-0050.649.2021 Prezydenta Miasta Opola z dnia 26 listopada 2021 roku został ogłoszony otwarty konkurs ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego pn. **Prowadzenie w latach 2022 - 2024 ośrodka wsparcia dziennego – środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi** przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z zakresu pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób.

W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursu została wybrana oferta Fundacji Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym w Opolu, która realizuje zadanie pn. „Prowadzenie w latach 2022 - 2024 ośrodka wsparcia dziennego – środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi” na podstawie zawartej umowy z dnia 31.12.2021 r. W roku 2024 z ośrodka wsparcia korzystały 42 osoby z niepełnosprawnością, w tym: 18 kobiet i 24 mężczyzn.

39 uczestników posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wśród nich:

- 4 osoby – umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- 35 osób - znaczny stopień niepełnosprawności,
- 3 osoby legitymują się wyłącznie orzeczeniem KIZ o niepełnosprawności.

U wszystkich osób uczestniczących w zajęciach ŚDS występuje upośledzenie intelektualne (ŚDS typu B).

FORMY DZIAŁALNOŚCI ŚDS:

- a) Treningi funkcjonowania w życiu codziennym: trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny i zachowań prozdrowotnych, treningi umiejętności praktycznych w zakresie: nauki czynności porządkowych i prac domowych z wykorzystaniem pracowni – pokoju treningowego, zajęć kulinarnych, zajęcia fototerapii, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi.
- b) Treningi umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów: naukę przestrzegania norm zachowań społecznych, nawiązywania i prowadzenia rozmowy, naukę wyrażania emocji, radzenia sobie z negatywnymi emocjami i zachowania mi trudnymi.
- c) Trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się.
- d) Treningi umiejętności spędzania wolnego czasu.
- e) Terapia ruchowa: zajęcia ogólnousprawniające, rekreacyjne, fizjoterapia indywidualna.
- f) Terapia zajęciowa. Działania w zakresie arteterapii, zajęć teatralnych, zajęć muzycznych i wokalnych, zajęć stolarskich, fototerapii.
- g) Zajęcia reedukacji – podnoszenie poziomu wiedzy ogólnej.
- h) Niezbędna opieka – oferta adresowana do wszystkich podopiecznych, a w szczególności uczestników z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym.
- i) Zajęcia przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej i podjęcia zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej.
- j) Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i niezbędnych świadczeń zdrowotnych.

k) Poradnictwo psychologiczne.

Zajęcia terapeutyczne w Środowiskowym Domu Samopomocy odbywały się od poniedziałku do piątku w godz. 7.00 - 15.30 w formie treningów grupowych i indywidualnych. Efektem pracy ŚDS jest ciągły, celowy proces wspierająco – aktywizujący realizowany u 40 podopiecznych zgodnie z ich indywidualnymi planami wspierająco – aktywizującymi uwzględniającymi potrzeby i możliwości uczestników. Dzięki codziennym zajęciom w ŚDS uczestnicy stają się bardziej aktywni i otwarci na nowe zadania. Poprawia się ich jakość życia oraz zyskują przestrzeń, gdzie mogą pokazać swoje możliwości i sprawdzić się w nowych sytuacjach. Uczestnicy nabywają też nowe umiejętności z zakresu czynności kulinarnych i porządkowych. Podczas zajęć hortiterapii uczestnicy wykonywali prace ogrodnicze. Dbają o ogród sensoryczny, grządki warzywne, kwiatowe i krzewy owocowe.

Wszyscy uczestnicy biorą udział w treningach umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów. Uczą się zachowania prawidłowych relacji społecznych, akceptowanych zachowań, radzenia sobie z emocjami itp. Ważnym efektem treningów komunikacyjnych jest poprawa kontaktów z terapeutami i innymi podopiecznymi.

U uczestników z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym i lekkim znacząco poprawia się wiedza ogólna, umiejętności edukacyjne. U osób niżej funkcjonujących działania terapeutyczne skupiają się na utrzymaniu nabytych umiejętności i przeciwdziałaniu procesom demencyjnym i osłabienia procesów myślowych. Efektem działalności ŚDS jest rozwój pasji i zainteresowań uczestników. Prace plastyczne uczestników są prezentowane w galerii „Biały kruk”, podczas wystaw, festynu Fundacji, konkursów plastycznych i przeglądów twórczości. Podopieczni ŚDS korzystają z wyjazdów do obiektów kultury, kawiarni i restauracji. Dla niektórych osób to jedyna możliwość by skorzystać z takiej formy spędzania czasu. Część rodzin nie ma możliwości, ze względu na wiek opiekuna lub ograniczenia finansowe, by zapewnić swoim niepełnosprawnym podopiecznym takich form aktywności. Bardzo ważnym efektem działalności ŚDS jest wsparcie rodziców/opiekunów prawnych w opiece nad niepełnosprawnymi podopiecznymi i pozwala na realizowanie ich w pracy zawodowej.

Na działalność ŚDS Fundacji „DOM” zostały przeznaczone i wykorzystane środki finansowe w wysokości: **1 359 196,44 zł**, w tym:

- otrzymana dotacja na działalność bieżącą: **1 182 112,40 zł**
- otrzymana dotacja w ramach ustawy „Za życiem”: **135 210,24 zł**
- otrzymana dotacja z rezerwy celowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej przeznaczona na rozwój i utrzymanie sieci ośrodków wsparcia: **41 873,80 zł**

Dodatkowo w 2024 r. ŚDS Fundacji DOM świętował 20-lecie swojej działalności i z okazji jubileuszu zorganizowano uroczystą galę. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa prac podopiecznych placówki i występ artystyczny w ich wykonaniu.

- **Zapewnienie uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej**

Na terenie miasta Opola przy Fundacji Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym w Opolu z siedzibą przy ul. Mieleckiego 4a w Opolu działa Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ) dla posiadających orzeczenie o niepełnosprawności ze wskazaniem do uczestnictwa w terapii zajęciowej. W roku 2024 z zajęć terapeutycznych WTZ skorzystało ogółem 40 osób.

Udział uczestników w zajęciach Warsztatu Terapii Zajęciowej w 2024, z podziałem na:

- *stopień niepełnosprawności:*

Stopień niepełnosprawności	Liczba osób (stan na 31.12.2024 r.)	Liczba osób ogółem w 2024 r.
Znaczny	18	20
Umiarkowany	17	20
Ogółem	35	40

- *rodzaj niepełnosprawności:*

Rodzaj niepełnosprawności	Liczba osób (stan na 31.12.2024 r.)	Liczba osób ogółem w 2024 r.
Upośledzenie umysłowe	10	13
Niepełnosprawność ruchowa	1	1
Choroby psychiczne	4	3
Zaburzenia całościowe	2	2
Zaburzenia neurologiczne	1	2
Schorzenia sprzężone	15	16
Inne	2	2
Ogółem	35	40

- *wiek:*

Liczba uczestników WTZ w wieku	Liczba osób (stan na 31.12.2024 r.)	Liczba osób ogółem w 2024 r.
poniżej 19 lat	0	0
19 - 40 lat	29	33
41 - 60 lat	6	5
powyżej 60 lat	0	0
Ogółem	35	38

Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ) w 2024 r. realizował zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę z niepełnosprawnością niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia – na miarę jej indywidualnych możliwości oraz podjęcia pracy zawodowej. Zadania Warsztatu Terapii Zajęciowej realizowane były w pięcioosobowych grupach, w sześciu pracowniach warsztatu: technicznej, gospodarstwa domowego, artystycznej (dwie grupy), ceramicznej, umiejętności zawodowych, krawieckiej. Działania podejmowane w ramach obszaru rehabilitacji społecznej ukierunkowane były na kształtowanie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji ze społeczeństwem, włączeniu uczestników we wszystkie przejawy życia społecznego, motywujących do udziału w kulturze, rekreacji, aktywnego spędzania czasu wolnego. Natomiast działania podejmowane w ramach obszaru rehabilitacji zawodowej ukierunkowane były na rozwijanie psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności

zawodowych, uczestnictwo w aktywizacji zawodowej i szkoleniu, z uwzględnieniem perspektywy zatrudnienia.

W 2024 roku 17 uczestników Warsztatu uczestniczyło w praktykach zawodowych organizowanych na terenie Warsztatu Terapii Zajęciowej i poza placówką. Praktyki odbywały się m.in. w Filharmonii Opolskiej, Palarni kawy Hard Beans, Bibliotece Miejskiej, Centrum Re-Start, Zakładu Aktywności Zawodowej, Archiwum Fundacji DOM, portierni Ośrodka Rehabilitacji Społecznej Zawodowej – siedziby WTZ. Jeden uczestnik WTZ po zakończeniu praktyk zawodowych podjął zatrudnienie na chronionym rynku pracy. Również w 2024 roku, uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej objęci byli wsparciem psychologa i rehabilitacją ruchową. W Warsztacie odbyły się spotkania z pracownikiem WSSE w Opolu, doradcą zawodowym z Mobilnego Centrum OHP, świąteczne warsztaty zdobienia ceramiki kalką ceramiczną. Z inicjatywy pracowni Umiejętności zawodowej WTZ zorganizowana została zbiórka artykułów spożywczych i codziennego użytku na rzecz bezdomnych – podopiecznych Domu Nadzieja w Opolu, pn. „Świąteczna pomoc WTZ”.

Roczny koszt pobytu jednego uczestnika WTZ, zgodnie z algorytmem przekazywania środków PFRON, w 2024 r. wynosił 33 696,00 zł. Dofinansowanie działalności WTZ Fundacji DOM, ze środków PFRON, w 2024 r., wyniosło **1 179 360,00 zł**, co stanowiło 90% ogólnych kosztów działalności WTZ. Dofinansowanie kosztów działalności WTZ, ze środków samorządu terytorialnego (10%) w 2024 r. wyniosło **131 040,00 zł** (10%).

B. Administrowanie dofinansowaniami do turnusów rehabilitacyjnych

Turnusy rehabilitacyjne to aktywna forma rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku, mająca na celu poprawę sprawności osób z niepełnosprawnością. Turnusy rehabilitacyjne odbywają się w grupach zorganizowanych, w których uczestniczą osoby o podobnych potrzebach w zakresie rehabilitacji, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności. O dofinansowanie może ubiegać się każda osoba z orzeczeniem o niepełnosprawności, która posiada wniosek o skierowanie na turnus rehabilitacyjny wystawiony przez lekarza. W 2024 roku na realizację zadania zaplanowano środki finansowe w wysokości **406 054,00 zł**, wydatkowano kwotę **397 363,36 zł**. Z dofinansowania skorzystały **262 osoby**, w tym **34** dzieci wraz z opiekunami.

Realizację zadania w latach 2021-2024 obrazuje poniższa tabela.

Tabela 10. Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych w 2021-2024.

Lp.	Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków zrealizowanych	Kwota realizacji zadania
1.	2021	211	160	265 329,00 zł
2.	2022	170	131	257 064,00 zł
3.	2023	287	139	309 687,00 zł
4.	2024	259	166	397 363,36 zł

C. Dofinansowanie i promowanie sportu, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola realizował wnioski organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością dot. dofinansowania do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2024 roku organizacje pozarządowe złożyły 8 wniosków o udzielenie dofinansowania. W ramach zadania organizacje pozarządowe zorganizowały 8 imprez:

- Cross Opolski Klub Sportowo-Turystyczny Niewidomych i Słabowidzących - „Obóz Sportowy Krynica Morska 2024” dla **7 osób z niepełnosprawnością**,
- Klub Amazonka – „Warszawa i okolica” dla **22 osób z niepełnosprawnością**,

- Polski Związek Niewidomych – „Wycieczka do Trójmiasta” dla **39 osób z niepełnosprawnością**,
- Uczniowski Klub Sportowy OKAY – „Judo dla wszystkich – otwieramy sport bez barier” dla **12 osób z niepełnosprawnością**,
- Uczniowski Klub Sportowy OKAY – „Organizacja obozu sportowo – integracyjnego dla osób z niepełnosprawnościami” dla **12 osób z niepełnosprawnością**,
- Uczniowski Klub Sportowy OKAY – „Wyjazd na Mistrzostwa Polski w Judo Osób Niepełnosprawnych” dla **10 osób z niepełnosprawnością**,
- Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem – „Aktywna turystyka - Pieniny 2024” dla **50 osób z niepełnosprawnością**,
- Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem – „Wigilia osób z niepełnosprawnościami - Opole 2024” dla **100 osób z niepełnosprawnością**.

Realizację zadania w latach 2021-2024 roku obrazuje poniższa tabela:

Tabela 11. Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w latach 2021-2024.

Lp.	Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków zrealizowanych	Kwota realizacji zadania
1.	2021	10	6	59 878,00 zł
2.	2022	14	11	124 052,61 zł
3.	2023	9	8	131 063,06 zł
4.	2024	8	8	134 231,95 zł

W 2024 r. na realizację ww. zadań i programów Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola wydatkował kwotę w wysokości **4 297 243,37 zł**, w tym:

- ✚ na zaopatrzenie osób z niepełnosprawnością w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny – **1 268 444,15 zł** (środki PFRON);
- ✚ likwidację barier architektonicznych, technicznych oraz barier w komunikowaniu się – **496 498,80 zł** (środki PFRON),
- ✚ dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych – **397 363,36 zł** (środki PFRON),
- ✚ dofinansowania do sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób z niepełnosprawnością – **134 231,95 zł** (środki PFRON);
- ✚ dofinansowanie funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej działającego przy Fundacji „Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym” w Opolu:
 - **1 179 360,00 zł** (środki PFRON);
 - **131 040,00 zł** (środki z budżetu miasta Opola),
- ✚ Program „Aktywny Samorząd” (Moduł I i II) – **690 305,11 zł** (środki PFRON).

Cel 7. Zwiększenie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością

Zadania:

Powiatowy Urząd Pracy

Lp.	Zadanie do realizacji	Źródło finansowania	Podmiot odpowiedzialny i sposób realizacji
1.	Pomoc finansowa w rozpoczęciu samodzielnej działalności gospodarczej	Fundusz Pracy Europejski Fundusz Społeczny Plus środki PFRON	Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej otrzymały 2 osoby z niepełnosprawnością, w tym: ze środków EFS+ - 1 osoba i ze środków PFRON – 1 osoba.

2.	wsparcie readaptacji zawodowej osób niepełnosprawnych	Fundusz Pracy Europejski Fundusz Społeczny Plus środki PFRON	Na staże zawodowe skierowaliśmy 6 osób z niepełnosprawnością, które nabywały umiejętności praktyczne na stanowiskach pracy w zawodach: • pracownik biurowy, • pomocnik magazyniera, • recepcjonistka, • księgowa, • prawnik. Wśród organizacji, które umożliwiły odbycie stażu zawodowego znalazły się m.in.: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, Grupa Rybacka „Opolszczyzna”, Biuro Rachunkowe Cezary Wołczak, Alvanaeko Sp. z o.o., Kancelaria Radcy Pranego Krystian Klimas, czy WiW Sp. z o.o. ▪ ze środków EFS+ – 6 osób. Z możliwości uzupełnienia kwalifikacji zawodowych na kursach skorzystały 4 osoby z niepełnosprawnością, w tym: ▪ ze środków Funduszu Pracy – 4 osoby. W ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie osoby bezrobotnej po 50 r. życia skierowaliśmy 1 osobę z niepełnosprawnością. • ze środków Funduszu Pracy – 1 osoba. W ramach prac społecznie użytecznych skierowaliśmy 7 osób z niepełnosprawnością, które wykonywały prace społeczne na rzecz miasta Opola. • ze środków Funduszu Pracy – 7 osób.
3.	Poradnictwo zawodowe dla osób z niepełnosprawnością	budżet miasta	W 2024 roku udzielono 23 osobom z orzeczonym stopniem niepełnosprawności 34 indywidualnych porad zawodowych w ramach, których wspierano klientów w rozwiązywaniu ich problemów zawodowych, dot. głównie wyboru/zmiany zawodu oraz doboru kierunku szkolenia/kształcenia, a także doboru najodpowiedniejszych form wsparcia realizowanych przez urząd pracy. Ponadto motywowano do działania, monitorowano postępy w realizacji zaplanowanych działań zawodowych. Proces podejmowania decyzji zawodowych przez klientów wspierany był dostarczaniem przez doradcę zawodowego potrzebnych informacji zawodowych z tej formy pomocy skorzystało 19 osób. W zajęciach grupowej porady zawodowej, przygotowujących do aktywnego i skutecznego poszukiwania pracy, wzięło udział 5 osób. Tematyka zajęć:

			„Samopoznanie” (1 osoba), „Aktywnie szukam pracy” (1 osoba), „I ty możesz zdobyć swoją górę” (2 osoby), „Rozmowa kwalifikacyjna” (1 osoba). Z zajęć grupowej informacji zawodowej skorzystało łącznie 46 osób z niepełnosprawnościami, w tym: • 18 osób zapoznano z wszystkimi formami wsparcia realizowanymi przez urząd pracy, • 1 osobę zapoznano szczegółowo z procedurą ubiegania się o dotację na założenie własnej działalności gospodarczej, • 13 osób poznało ofertę pozyskania dodatkowego wsparcia w poszukiwaniu zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej świadczonej w Fundacji AKTYWIZACJA, • 5 osób pogłębiło wiedzę o swoich prawach i obowiązkach wynikających z posiadania orzeczenia, • 8 osób poznało stanowisko, a także zachętę ZUS, dotyczącą podejmowania pracy przez osoby z niepełnosprawnościami, nawet posiadającymi orzeczenie o „całkowitej niezdolności do pracy”, • 1 osobie przybliżono zasady korzystania z programu ZUS „Aktywny rodzic”.
4.	Promocja zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami	budżet miasta Fundusz Pracy Europejski Fundusz Społeczny Plus	Powiatowy Urząd Pracy w Opolu: ▪ udzielanie informacji, rozpowszechnianie ulotek i broszur informacyjnych – na bieżąco. Pracownicy PUP Opole aktywnie uczestniczyli w wydarzeniach na rzecz osób z niepełnosprawnością: • konferencja „Kierunek dostępne Opole” - 12.09.2024 r. • III Targi Dostępności (21-27.10.2024 r., PFRON Opole) – w ramach Targów zorganizowano w dniu 21.10.2024 r. „randki” z pracodawcami pod hasłem „Przystanek, Dostępna Praca”, wydarzenie miało na celu umożliwienie nawiązania relacji osób poszukujących zatrudnienia z pracodawcami, • konferencja „Dostępne Opole – spotkanie z samorzecznikami zorganizowane z okazji „Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych - 09.12.2024 r.”,
5.	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy pracodawcy	Fundusz Pracy Europejski Fundusz Społeczny Plus środki PFRON	Jeden pracodawca otrzymał zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla jednej osoby z niepełnosprawnością na ogólną kwotę 37 798,49 zł (ze środków EFS+).

Centrum Re-Start – kompleksowy program reintegracji społeczno-zawodowej w Opolu

Od początku 2024 r. Klub Integracji Społecznej kontynuuje realizację kompleksowego programu reintegracji społecznej i zawodowej „Centrum RE – Start”, który po zakończeniu finansowania z EFS realizowany jest w ramach budżetu Miasta Opola. Uczestnicy brali udział w treningu pracy w wymiarze 120 godzin miesięcznie, prowadzonym przez instruktorów reintegracji zawodowej w warsztacie krawieckim, stolarsko – tapicerskim i remontowo – budowlanym, nabywając nowych umiejętności zawodowych, odbudowując zdolność do samodzielnego świadczenia pracy i odpowiedzialności za nią. Osoby te pod nadzorem instruktorów wykonywały nieodpłatne usługi dla mieszkańców Opola w zakresie prac remontowych w ich mieszkaniach, napraw i przeróbek mebli, w tym tapicerowanych oraz drobnych przeróbek krawieckich. W ramach programu prowadzone były również działania aktywizacyjne w obszarach społecznym i zawodowym w formie warsztatów grupowych oraz sesji indywidualnych, prowadzonych przez specjalistów ds. aktywizacji społecznej i zawodowej. Uczestnicy korzystali również z konsultacji psychologicznych oraz prawnych według indywidualnych potrzeb.

Od początku stycznia 2024 r. podjęto działania rekrutacyjne i od 02.02.24 r. do 28.06.2024 r. zrealizowano I edycję programu, w której uczestniczyło łącznie **16** osób bezrobotnych. **6** osób przerwało uczestnictwo w programie ze względu na złamanie regulaminu i zerwanie umowy dotyczącej treningu pracy, które zastąpione zostały przez kolejnych uczestników, zakwalifikowanych w trakcie rekrutacji na listę rezerwową. I edycję 2024 roku ukończyło **10** osób, **1** z nich podjęła staż zawodowy po zakończeniu programu, **4** osoby podjęły zatrudnienie na otwartym rynku pracy. Biorąc pod uwagę indywidualne możliwości i potrzeby reintegracyjne uczestników, 3 osoby wzięły udział w kolejnej edycji programu.

Od 06.08.2024 r. do 31.12.2024 r. zrealizowano II edycję programu, do uczestnictwa zakwalifikowano **9** osób, **1** osoba przerwała uczestnictwo w programie bez podania przyczyny. **8** osób ukończyło II edycję, **2** z nich podjęły zatrudnienie w trakcie realizacji programu.

Podsumowując dwie edycje w 2024 roku w programie uczestniczyły **22** osoby (3 osoby brały udział w dwóch edycjach), **15** osób ukończyło uczestnictwo w programie, **6** osób podjęło zatrudnienie na otwartym rynku pracy. Wymiernym efektem działań podejmowanych w KIS w okresie od dnia 01.01.2024 r. do dnia 31.12.2024 r. jest podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy przez **11** osób oraz stażu zawodowego przez **1** osobę objętą działaniami KIS. **30** osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wykonywały prace społecznie użyteczne na terenie miasta Opola. **22** osoby otrzymały kompleksowe wsparcie w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej w ramach realizowanego programu „Centrum Re-Start”.

Cel 8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych

Zadania:

A. Realizacja wypracowanego modelu konsultacji społecznych w zakresie rozwiązań dotyczących osób z niepełnosprawnościami i wspólnie z reprezentatywnym przedstawicielstwem tego środowiska

Podstawą prawną działającej Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych jest ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych. Zarządzeniem OR.-I.0050.90.2023 Prezydenta Miasta Opola z dnia 15 lutego 2023 r. została powołana Powiatowa Społeczna Rada

do Spraw Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu. Rada jest organem opiniodawczo – doradczym i do jej zakresu działania należy:

- 1) inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
 - integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością;
 - realizacji praw osób z niepełnosprawnością,
- 2) opiniowania projektów powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami;
- 3) ocena realizacji programów;
- 4) opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób z niepełnosprawnością.

W 2024 r. dodatkowo Rada opracowała Plan pracy, który zawierał opis zadania, sposób realizacji i przewidywalny termin jego wykonania.

Na każdym posiedzeniu Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych omawiany jest temat dotyczący zagadnień związanych ze sprawami niepełnosprawności i oczekiwania tej grupy społecznej. Omawiane są też sprawy dotyczące integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością. Na spotkania zapraszani są również przedstawiciele innych jednostek i organizacji w celu prezentacji stanowiska w omawianych sprawach lub też wspólnego rozwiązywania problemów i dzielenia się z nimi dobrymi praktykami.

W 2024 r. Rada kontynuowała współpracę z różnymi instytucjami. Współdziałała przy organizacji konkursu pn. „OPOLE BEZ BARIER im. Adama Pieszcuka” - edycja 2024, skierowanej do instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, podmiotów i osób prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta Opola - otwartych na potrzeby osób z niepełnosprawnościami i którzy przyczyniają się do przełamywania barier (architektonicznych, komunikacyjno-informacyjnych i społecznych) z jakimi borykają się osoby ze szczególnymi potrzebami.

W dotychczasowych edycjach konkursu nagrodzono w sumie 42 miejsca (w tym przyznano 2 tytuły jako nagrodę specjalną).

Laureaci konkursu „**Opole bez barier** – konkurs imienia Adama Pieszcuka” – **edycja 2024:**

1. Kategoria usługi Publiczne - Fundacja Rozwoju Edukacji Empatycznej Free;
2. Kategoria Zdrowie – Niewidzialna Przestrzeń;
3. Kategoria Kultura i Sztuka – Fundacja Opolskie Dziouchy;
4. Kategoria Sport i Rekreacja – Uni Opole;
5. Kategoria Usługi Różne – Agra;
6. Kategoria Usługi Różne – Bank Żywności
7. Nagroda Specjalna – Centrum Aktywizacji Społecznej w Opolu.

Rada wspierała też uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w innych wydarzeniach kulturalnych i edukacyjnych realizowanych na terenie miasta Opola. Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością to także działania, które zmierzają do pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym.

Dodatkowo w 2024 r. pod patronatem Prezydenta Miasta Opola i Rzecznika Praw Dziecka zorganizowała konferencję „Przystanek Różnorodność”, mającą na celu wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami w placówkach oświatowych. Wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia osób z niepełnosprawnością i kreowania pozytywnych postaw wobec tej grupy osób. Zorganizowała też uroczyste spotkanie/forum z przedstawicielami/reprezentantami organizacji pozarządowej, które działają na rzecz osób z niepełnosprawnością na terenie miasta Opola. Spotkanie było okazją do wymiany doświadczeń i dyskusji w obszarze działań poruszających problematykę osób z niepełnosprawnością.

B. Powierzanie zadań w zakresie pomocy społecznej i wsparcia dla osób z niepełnosprawnością organizacjom pozarządowym i innym uprawnionym podmiotom

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Prezydent Miasta Opola ogłosił konkurs na realizację zadania publicznego:

a) pn. „Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością”

Na realizację zadań z zakresu działań na rzecz osób z niepełnosprawnością ogłoszono otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych i innych uprawnionych podmiotów. Celem zadań zleconych do realizacji NGO jest Integracja i zwiększenie uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym poprzez:

- organizowanie imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób z niepełnosprawnością wspierających ich aktywność społeczną,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby,
- wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia osób z niepełnosprawnością oraz prowadzenie i wspieranie inicjatyw na rzecz integracji osób z niepełnosprawnością i przeciwdziałania ich dyskryminacji,
- realizacja działania pn. Organizacja Opolskich Dni Osób z Niepełnosprawnością.

W ramach konkursu złożono 11 ofert, z tego komisja konkursowa przyznała dotację 5 organizacjom na realizację poniższych zadań publicznych w tym Wojewódzkiemu Towarzystwu Walki z Kalectwem zlecono organizację „XXII Opolskich Dni Osób Niepełnosprawnych”.

Tabela 12. Konkurs na realizację zadania publicznego pn. „Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością”

Lp.	Podmiot	Nazwa zadania	Wykorzystana kwota dotacji
Stowarzyszenia			99 360,00 zł
1.	Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem	XXII Opolskie Dni Osób Niepełnosprawnych	63 360,00 zł
2.	Wojewódzkie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe	Spędzamy Wspólnie Czas	20 000,00 zł
3.	Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem	Aktywni a nie dysfunkcyjni	16 000,00 zł
Fundacje			33 714,08 zł
4.	Fundacja L'Arche	Wytyczamy nasze miejsce	22 218,46 zł
5.	Fundacja Rozwoju Społecznego SPINACZ	Życzliwe Opole	11 495,62 zł

Dodatkowo w ramach ofert pozakonkursowych przyznano dotacje:

Wojewódzkiemu Towarzystwu Walki z Kalectwem na realizację zadania publicznego pn. Aktywny wyjazd osób z niepełnosprawnością na kwotę **10 000,00 zł** oraz Fundacji Dom Rodzinnej Rehabilitacji Dzieci z Porażeniem Mózgowym na realizację zadania publicznego pn. 29 Festyn Fundacji Dom pt. „KOLOROWY DOM” na kwotę **5 710,00 zł**.

Tabela 13. Wysokość środków finansowych na powierzenie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz osób z niepełnosprawnością w latach (2020-2024)

Rok	Wysokość środków finansowych na powierzenie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz osób z niepełnosprawnością	Ilość złożonych ofert	liczba organizacji pozarządowych i innych uprawnionych podmiotów, które otrzymały środki finansowe
2020	48.750,00	13	5
2021	69.984,06	14	4
2022	60.000,00	9	3
2023	50.000,00	10	1
2024	148.784,08	13	7

b) pn. Działania na rzecz osób w wieku emerytalnym:

Na realizację zadań z zakresu działań na rzecz osób w wieku emerytalnym ogłoszono otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych i innych uprawnionych podmiotów.

Celem zadań zleconych do realizacji NGO była *Aktywizacja i integracja osób w wieku emerytalnym w życiu społecznym* poprzez:

- organizowanie imprez i zajęć kulturalnych, edukacyjnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych wspierających aktywność społeczną osób w wieku emerytalnym,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów dla seniorów,
- organizacja „Śniadania Wielkanocnego”,
- organizacja „Opolskich Dni Seniora”,
- podniesienie kompetencji seniorów poprzez uczestnictwo w kursach językowych (kurs z języka niemieckiego oraz kurs z języka angielskiego) oraz kursach komputerowych,
- „Złota Rączka dla Seniora”.

W ramach konkursu złożono 9 ofert, z tego komisja konkursowa przyznała dotację 4 organizacjom na realizację poniższych zadań publicznych:

Tabela 14. Konkurs na realizację zadania publicznego pn. „Działania na rzecz osób w wieku emerytalnym”

Lp.	Podmiot	Nazwa zadania	Wykorzystana kwota dotacji
Stowarzyszenia			34 997,86 zł
1.	Stowarzyszenie Bursztynowe Serca	XXVI Opolskie Dni Seniora	9 997,86 zł
2.	Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Środowiska Lokalnego Chciej Chcieć	Złota Rączka dla Seniora	10 000,00 zł
3.	Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem	Aktywna sobota seniora – Brzezie 2024	5 000,00 zł
4.	Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża	Organizacja VII Śniadania Wielkanocnego	10 000,00 zł

Dodatkowo w ramach oferty pozakonkursowej przyznano dotację Stowarzyszeniu na Rzecz Integracji Środowiska Lokalnego Chciej Chcieć na realizację zadania publicznego pn. Złota Rączka Dla Seniora **na kwotę 10 000,00 zł.**

Tabela 15. Wysokość środków finansowych na powierzenie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym w latach (2019-2024)

Rok	Wysokość środków finansowych na powierzenie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym	Ilość złożonych ofert	Liczba organizacji pozarządowych i innych uprawnionych podmiotów, które otrzymały środki finansowe
2019	29 939,33 zł	21	4
2020	30 000,00 zł	10	4
2021	0 zł	0	0
2022	39 991,70 zł	9	2
2023	29 350,32 zł	8	4
2024	44 997,86 zł	10	5

c) promocji i organizacji wolontariatu:

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Prezydent Miasta Opola ogłosił konkurs na rok 2024 na realizację zadania publicznego z zakresu promocji i organizacji wolontariatu.

W ramach konkursu Fundacja „Geko” złożyła ofertę na realizację zadania pn. „Iskra - Opolskie Centrum Wolontariatu 2024”. Organizacji przyznano dotację z miasta Opola w łącznej wysokości 50 000,00 zł.

Dotacja w 2024 r. została wykorzystana w pełnej wysokości na prowadzenie następujących działań:

1. prowadzenie Opolskiego Centrum Wolontariatu Iskra do końca 2024 r.
 2. przeprowadzenie serii działań informacyjnych dotyczących wolontariatu,
 3. animowanie partnerstwa Opolski Wolontariat,
 4. liczba podmiotów objętych wsparciem biura pośrednictwa - 20 podmiotów,
 5. liczba wolontariuszy zgłoszonych do działań centrum - 30 wolontariuszy zgłoszonych do OCW,
 6. liczba laureatów konkursów - 5 koordynatorów szkolnego wolontariatu (przy czym nagrodzeni zostali wszyscy nominowani do nagrody - 19 osób),
 7. liczba szkoleń z obszaru wolontariatu - 28 godzin szkoleniowych, w tym dla koordynatorów wolontariatu zrealizowano szkolenia/warsztaty w tematach:
 - „Skąd można pozyskać środki na działania młodzieżowe” - 2h (realizacja 18.11.24 r.),
 - „Warsztaty antywypaleniowe w oparciu o mindfulness” - 4h (realizacja 28-29.10.24 r.),
 - „Jak pisać projekty społeczne” - 3h (realizacja 25.10.24 r.),
 - „Zarządzanie równieściami akcjami społecznymi” - 3h (realizacja: 28.11.24 r.);
- dla wolontariuszy zrealizowano szkolenia w tematach:
- „Kultura i takt wobec osób z niepełnosprawnościami” - 4h (realizacja: 28.11.24 r.),
 - „Nauka 2.0 - jak efektywnie się uczyć” - 2h (realizacja 25.10.24 r.),
 - „Wolontariat: Twój pierwszy krok do kariery!” - 4h (realizacja 23.10.24 r.),
 - „E-wolontariat od podstaw - czym jest, co może nam dać i jak można go znaleźć?” - 2h (realizacja: 24.10.24 r.),
 - „Sztuka Dobrostanu: Jak dbać o siebie w codziennym życiu – praktyczne podejście dla każdego” - 2h (realizacja: 30.10.24 r.),
 - „Podstawy wolontariatu” - 2h (realizacja: 16.11.24 r.),
8. wsparcie w organizacji miejskiej Gali Wolontariatu,
 9. animowanie i koordynacja Festiwalu wolontariatu i działań społecznych Impuls.

1. Gala Wolontariatu

Centrum Dialogu Obywatelskiego wraz z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Opolu, Centrum Informacyjno-Edukacyjnym „Senior w Opolu” w 2024 r. w Narodowym Centrum Polskiej Piosenki zorganizowali Galę Wolontariatu, podczas której wręczono nagrody im. Danuty Sokołowskiej „Wolontariusz Roku”. Wyróżniono najbardziej aktywnych społeczników z Opola. Gala jest formą podziękowania dla wolontariuszy zaangażowanych w życie miasta. Kandydatów do tej nagrody mogli

zgłaszać sami wolontariusze, instytucje, organizacje pozarządowe oraz rady dzielnic. Do konkursu wpłynęło 100 zgłoszeń. Laureatami Nagrody głównej zostali: Pani Lucyna Białek, Pan Edmund Wajde i Pan Damian Wójciak. Pierwszy raz w 2024 r. została przyznana nagroda publiczności, którą otrzymała Pani Julia Kłak.

2. Konkurs im. Jana Calki

Centrum Dialogu Obywatelskiego po raz ósmy zorganizowało w dniu 13 marca 2024 r. w Narodowym Centrum Polskiej Piosenki Galę Inicjatyw Społecznych, podczas której zostały wręczone nagrody konkursowe im. Jana Calki. Statuetki trafiły do osób i organizacji szczególnie zaangażowanych w życie obywatelskie Opola. Do ósmej edycji konkursu zgłoszono 50 kandydatur, z czego 25 do kategorii Lider Społeczny Roku 2023 oraz 25 do kategorii Pożytek Roku 2023. Zgłoszenia do nagrody mogły składać organizacje pozarządowe, rady dzielnic, instytucje publiczne oraz grupy mieszkańców (minimum 10 osób). Kapituła w każdej kategorii wybrała po pięć wyróżnień, spośród których wybrano ostatecznych laureatów. „Liderem Społecznym Roku 2023” została Pani Barbara Chyłka, Laureatem zostało zadanie Wsparcie Rodzin w Kryzysie realizowane przez Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych Jestem.

Podsumowanie

Na potrzeby opracowania Programu przyjęto dane wynikające z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2021.

Z danych pochodzących z ostatniego ww. Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań wynika, iż w 2021 roku osoby z niepełnosprawnością stanowiły 14 % ogółu ludności kraju. Natomiast w województwie opolskim było 124 966 osób niepełnosprawnych, w tym 52 848 niepełnosprawnych biologicznie (tzn. odczuwających ograniczenie zdolności do wykonywania czynności podstawowych stosownie do swojego wieku) oraz 72 118 osoby z niepełnosprawnością prawną (posiadających odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony). Stanowiły one 13 % ogólnej liczby ludności województwa opolskiego, podczas gdy w 2011 r. - 10 %. W mieście Opolu w roku 2021 na 127 387 mieszkańców przypada 15 068 osób niepełnosprawnych, które stanowią 11 % populacji. Poniżej szczegółowe dane uzyskane z Urzędu Statystycznego - Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2021.

Tabela 16. Liczba osób z niepełnosprawnością w Polsce

Liczba mieszkańców Polska	ogółem	kobiety	mężczyźni		
	38 036 118	19 647 224	18 388 894		
	osoby z niepełnosprawnością	osoby z niepełnosprawnością kobiety	osoby z niepełnosprawnością mężczyźni	osoby z niepełnosprawnością tylko biologicznie	osoby z niepełnosprawnością prawnie
	5 447 548	2 990 943	2 456 605	1 976 355	3 471 193

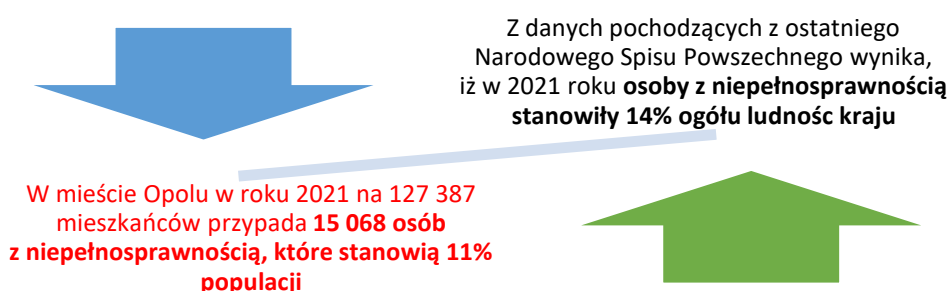
Tabela 17. Liczba osób z niepełnosprawnością w Województwie Opolskim

Liczba mieszkańców Województwo Opolskie	ogółem	kobiety	mężczyźni		
	954 133	492 645	461 488		
	osoby z niepełnosprawnością	osoby z niepełnosprawnością kobiety	osoby z niepełnosprawności mężczyźni	osoby z niepełnosprawnością tylko biologicznie	osoby z niepełnosprawnością prawnie
	124 966	67 999	56 967	52 848	72 118

Tabela 18. Liczba osób z niepełnosprawnością w mieście Opolu

Liczba mieszkańców Miasto Opole	ogółem	kobiety	mężczyźni	osoby z niepełnosprawnością tylko biologicznie	Osoby z niepełnosprawnością prawnie
	127 387	67 788	59 599		
	osoby z niepełnosprawnością	osoby z niepełnosprawnością kobiety	osoby z niepełnosprawnością mężczyźni		
	15 068	8 532	6 536	6 641	8 427

Rysunek 1. Liczba osób z niepełnosprawnością

Orzecznictwo w naszym kraju realizowane jest w ramach trzech systemów. **Organem orzekającym do celów rentowych jest ZUS i KRUS.** Natomiast orzekanie o niepełnosprawności osób do 16 roku życia oraz o stopniu niepełnosprawności osób powyżej 16 lat do celów poza rentowych jest zadaniem **Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Opolu**, który jest podmiotem odpowiedzialnym za realizację tych zadań na terenie powiatu opolskiego oraz Miasta Opola.

Poniżej dane przekazane przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności:

Tabela 19. Liczba wydanych orzeczeń o zaliczeniu osób z niepełnosprawnością w latach 2019-2024 z podziałem na stopień niepełnosprawności

Rok	Stopień lekki	Stopień umiarkowany	Stopień znaczny	Ogółem
2019	259	522	475	1256
2020	204	426	340	970
2021	234	563	417	1214
2022	286	574	489	1349
2023	312	742	641	1 696
2024	206	470	494	1 170

Tabela 20. Liczba wydanych legitymacji dla osób z niepełnosprawnością w latach 2019-2024 z podziałem na wiek

Rok	Liczba wydanych legitymacji dla osób poniżej 16 roku życia	Liczba wydanych legitymacji dla osób powyżej 16 roku życia	Ogółem
2019	56	501	557
2020	31	269	300
2021	72	349	421
2022	108	449	557
2023	104	667	771
2024	103	557	660

Tabela 21. Liczba wydanych kart parkingowych w latach 2019-2024

Rok	Liczba wydanych kart parkingowych
2019	225
2020	459
2021	434
2022	499
2023	652
2024	779

Do głównych działań Miasta Opola na rzecz osób z niepełnosprawnością można zaliczyć:

- Prowadzenie działań edukacyjno - informacyjnych mających na celu kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie właściwego postrzegania powszechnego problemu niepełnosprawności m.in. realizacja Kampanii „Opole w Rytmie Życzliwości”, Opolskie Dni Osób Niepełnosprawnych
- Rehabilitacja zawodowa i społeczna
- Świadczenie usług transporthowych dla osób z niepełnosprawnością - mieszkańców miasta Opola mających trudności w poruszaniu się
- Dowóz uczniów z niepełnosprawnością do szkół
- Realizacja Programów finansowanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Działalność Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w Mieście Opolu
- Realizacja zadań wynikających z ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

Główne wydatki na działania w obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnością w 2024 r.

Lp.	Nazwa zadania	Wysokość środków finansowych
1.	Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	14 938 354, 00 zł
2.	Usługa Teleopieki	1 257, 90 zł
3.	Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	496 498,80 zł
4.	Turnusy rehabilitacyjne	397 363,36 zł
5.	Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny	1 268 444,15 zł
6.	Program „Aktywny Samorząd”	690 305,11 zł
7.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki	134 231,95 zł
8.	Otwarte konkursy ofert - „Działania na rzecz osób niepełnosprawnych”, - „Działania na rzecz osób w wieku emerytalnym”	133 074,08 zł 44 997,86 zł
9.	Świadczenia: świadczenia pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie „Za życiem”, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji	27 913 141,00 zł
10.	Roczny koszt prowadzenia i utrzymania Ośrodków Wsparcia: - Środowiskowe Domy Samopomocy, - Dienne Domy Pomocy, - Schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, ogrzewalnie, noclegownia	4 023 846,38 zł 5 745 159,67 zł 3 835 115,50 zł
11.	Roczny koszt utrzymania i prowadzenia Domów Pomocy Społecznej	15 000 266,52 zł
12.	Roczny koszt utrzymania Warsztatu Terapii Zajęciowej	1 310 400,00 zł
13.	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	3 914 624 zł
14.	Świadczenie usług transportu specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych	1 099 200,00 zł
15.	Dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkół	3 031 632,38 zł
16.	Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2024	1 789 665,24 zł
17.	Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2024	606 400,00 zł
18.	„Korpus Wsparcia Seniorów” i „Usługi sąsiedzkie”	57 891,71 zł

Osoby dotknięte niepełnosprawnością mogą korzystać ze wsparcia licznych podmiotów prowadzących działalność na terenie Miasta Opolu, m.in.:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu,
- Domu Pomocy Społecznej w Opolu,
- Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” w Opolu,
- Miejskiego Centrum Świadczeń w Opolu,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Osobom Bezdomnym i Uzależnionym w Opolu,
- Miejskiej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Opolu,
- Środowiskowego Domu Samopomocy Fundacji Dom,
- Warsztatu Terapii Zajęciowej, Zakładu Aktywizacji Zawodowej, Ośrodka Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej Fundacji Dom,
- oraz innych organizacji pozarządowych, prowadzących kompleksową działalność wspierającą osoby z niepełnosprawnością.

W 2024 roku określone do realizacji cele operacyjne i zadania ujęte w **Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w mieście Opolu na lata 2021-2025** zostały w pełni zrealizowane i są kontynuowane w 2025 r.

SPIS TABEL:

Tabela 1. Podział środków PFRON na zaopatrzenie dla osób z niepełnosprawnością w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny w latach 2021-2024.....	10
Tabela 2. Podział środków PFRON na dofinansowanie dla osób z niepełnosprawnością w ramach likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu w latach 2021-2024.....	10
Tabela 3. Liczba wykonanych kursów w ramach usługi transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnością - mieszkańców miasta Opola mających trudności w poruszaniu się.....	13
Tabela 4. Dane dot. wysokości nakładów finansowych oraz liczbę osób objętych usługą Teleopieki w latach 2020-2024	46
Tabela 5. Dane statystyczne dot. wydanych Kart „Opolska Rodzina” w latach 2020-2024.....	53
Tabela 6. Dane statystyczne dot. wydanych Kart „Opolski Senior w latach 2020-2024.....	53
Tabela 7. Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” z podziałem na formy w latach (2021-2024).....	57
Tabela 8. Planowana realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2025 r. z podziałem na formy.....	58
Tabela 9. Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” w latach 2021-2024 i planowane działania w 2025 r.	59
Tabela 10. Dofinansowanie do uczestnictwa osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych w 2021-2024	65
Tabela 11. Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnością w latach 2021-2024.....	66
Tabela 12. Konkurs na realizację zadania publicznego pn. „Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością.....	71
Tabela 13. Wysokość środków finansowych na powierzenie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz osób z niepełnosprawnością w latach (2020-2024)	72
Tabela 14. Konkurs na realizację zadania publicznego pn. „Działania na rzecz osób w wieku emerytalnym.....	72
Tabela 15. Wysokość środków finansowych na powierzenie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym w latach (2019-2024)	73
Tabela 16. Liczba osób z niepełnosprawnością w Polsce.....	74
Tabela 17. Liczba osób z niepełnosprawnością w Województwie Opolskim.....	74
Tabela 18. Liczba osób z niepełnosprawnością w mieście Opolu.....	75
Tabela 19. Liczba wydanych orzeczeń o zaliczeniu osób z niepełnosprawnością w latach 2019-2024 z podziałem na stopień niepełnosprawności	75
Tabela 20. Liczba wydanych legitymacji dla osób z niepełnosprawnością w latach 2019-2024 z podziałem na wiek	76
Tabela 21. Liczba wydanych kart parkingowych w latach 2019-2024.....	76

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1. Liczba osób z niepełnosprawnością.....	75
--	----

SPIS WYKRESÓW:

Wykres 1. Średnia miesięczna ilość osób korzystających z usługi transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnością – mieszkańców miasta Opola w latach 2020-2024.....	14
Wykres 2. Liczba kursów wykonanych w ramach usługi transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnością - mieszkańców miasta Opola w latach 2020-2024	14
Wykres 3. Świadczenie pielęgnacyjne	50
Wykres 4. Zasiłek pielęgnacyjny	50
Wykres 5. Świadczenie „Za Życiem”	51
Wykres 6. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	51